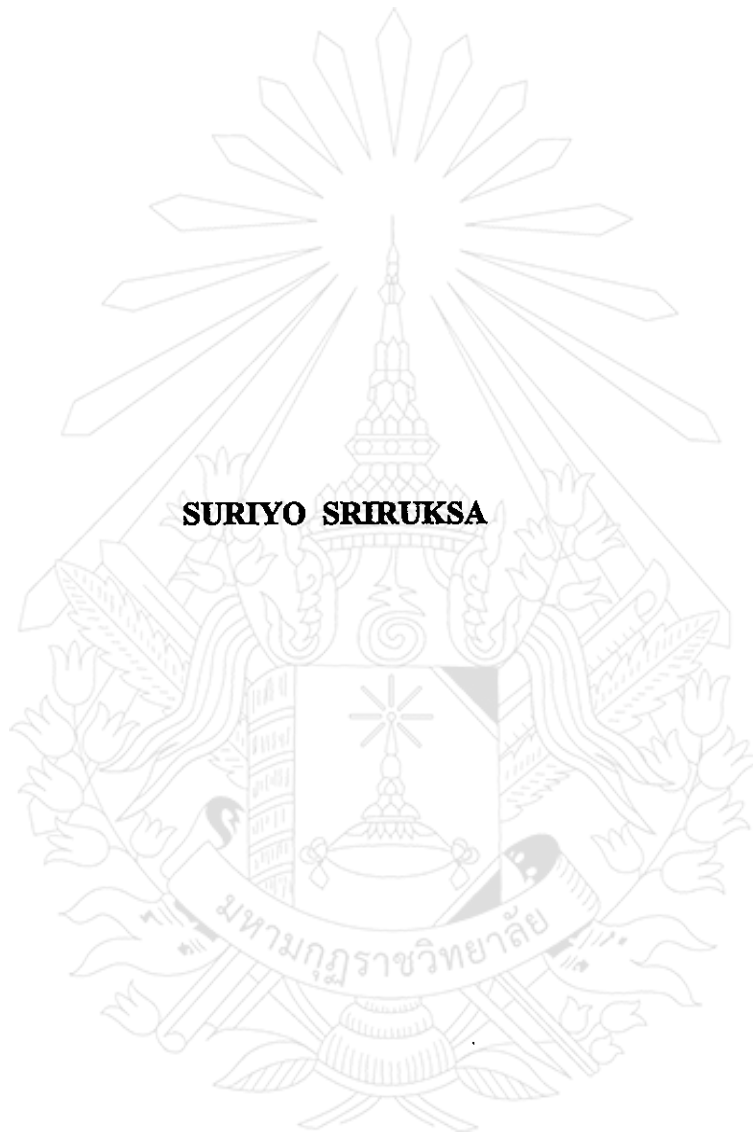

**การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ
จังหวัดศรีสะเกษ**

**สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๓**

**PEOPLE'S PARTICIPATION IN POLITICS IN MUEANG
DISTRICT, SI SA KET PROVINCE**

SURIYO SRIRUKSA

**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
DEPARTMENT OF EDUCATIONAL MANAGEMENT
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E.2553 (2010)**

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ
จังหวัดศรีสะเกษ
ชื่อนักศึกษา : สุวิทย์ ศรีรักษา
สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร. สุรสิทธิ์ ไกรสิน
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : อาจารย์ธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี

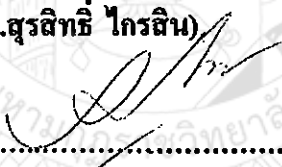
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(พระครูปลัดดัมพ์พัฒนวิริยาจารย์ (ดร.))

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร. สุกิจ ชัยมุสิก)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ดร.สุรสิทธิ์ ไกรสิน)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี)

..... กรรมการ
(ดร. จิระทัศน์ จิตทรงสวัสดิ์)

..... กรรมการ
(ดร. ประพิศ ไบราณมูล)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Title : People's Participation in Politics in Mueang District, Si Sa Ket Province
Student's Name : Suriyo Sriruksa
Department : Government
Advisor : Dr. Surasit Kraisin
Co-Advisor : Lect. Theeraphat Thinsandee

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial
Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.

P. Sampipattanaivajarn
..... Dean of Graduate School
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn (Dr.))

Thematic Committee

S. Chaimusik
..... Chairman
(Asst. Prof. (Emeritus) Dr. Sukit Chaimusik)

S. Kraisin
..... Advisor
(Dr. Surasit Kraisin)

T. Theeraphat
..... Co - Advisor
(Lect. Theeraphat Thinsandee)

J. CHITSONGSWAT
..... Member
(Dr. Jiratas Chitsongswat)

P. Boranmoon
..... Member
(Dr. Prapit Boranmoon)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	:	การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ
รื่อนักศึกษา	:	ศุวิโย ศรีรักษา
สาขาวิชา	:	รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	:	ดร. ชูวิทย์ ไกรสิน
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	:	อาจารย์ธีรภัทร์ ถิ่นแดนดี
ปีการศึกษา	:	๒๕๕๓

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ๒) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพแตกต่างกัน และ ๓) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ประชากรทั้งหมดในเขตอำเภอเมืองศรีสะเกษ มีจำนวน ๕๓,๒๗๗ คน อายุ ๑๘ ปีขึ้นไป ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๗๕ คน โดยเทียบตารางเครซี่และมอร์แกน (R.V.Krejcie และD.W.Morgan) ใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ มีค่าอำนาจรายข้อ ตั้งแต่ ๐.๐๓ – ๐.๕๓ และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๘๒ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละความถี่ ค่าสถิติเปรียบเทียบ ค่าที่ t – test และ F – test (One-way ANOVA) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕

ผลการวิจัยพบว่า

๑) ประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ มีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากปานกลางและน้อย ลำดับตามค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเลือกตั้ง ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์ ด้านการแสดงความคิดเห็นและด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ

๒) ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยพบว่า ประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ที่มีเพศและอายุต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมือง ไม่แตกต่างกันและประชาชนที่มีระดับการศึกษาและอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมือง ไม่แตกต่างกัน

๓) ข้อเสนอแนะของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน คือ ด้านการเลือกตั้ง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมสัมมนาเวทีประชาชนเพื่อการเลือกตั้ง ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมืองควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการวางแผนกลุ่มการเมือง ด้านการแสดงความคิดเห็น ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการควบคุม ตรวจสอบ แก้ไขปัญหาและตรวจสอบงบประมาณรายจ่าย ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นทางการเมือง และด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ คือควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงออกซึ่งความต้องการด้านปัจจัยสี่

Thematic Title : People's Participation in Politics in Mueang District, Si Sa Ket Province
Student's Name : Suriyo Sriruksa
Department : Government
Advisor : Dr. Surasit Kraisin
Co-Advisor : Lect. Theeraphat Thinsandee
Academic Year : B.E. 2553 (2010)

ABSTRACT

The objectives of this thematic paper were as follows : 1) to explore people's participation in politics in Si Sa Ket province's Mueang district, 2) to compare their participation in politics here, resting upon their differing genders, ages, educational backgrounds and occupations and, 3) to closely examine their suggestions on promoting their participation in politics here. The sample group of the population comprised 97,277 people, aged 18 up, whose domiciles were in the authorized area of Si Sa Ket's Mueang district. The sampling group was selected through R.V. Krejcie's and D.W. Morgan's table, garnering 375 subjects by simple random sampling. The tool used for data collection was the five rating scale questionnaire, each question endowed with the discrimination between 0.03 and 0.93, and the reliability for the entire questionnaire amounting to 0.92. Data were analyzed by making use with the ready-made computerized programme. The statistics utilized encompassed mean, standard deviation, percentage, frequency, t - test and F - test (One-way ANOVA) with the statistical statistics at .05.

The results of research were found as follows :

1. People in Si Sa Ket province's Mueang district participated in politics in the overall aspect at the middle level. Given a single aspect, the mean of the first one was at the high level, the mean of second one at the middle level and those of three aspects were at the low level. All aspect were: exercising their electoral rights, having activities in political groups, unifying interest groups, freedom of speech and freedom of expressions.

2. The research hypothesis testing result of people here classified according to their differing genders, ages, educational backgrounds and occupations indicated that they identically participated in politics here.

3) People in Si Sa Ket's Mueang district suggested their opinions on their political participation that a training course seminar be held by agencies concerned for having them impart with electoral backgrounds for the aspect of exercising their electoral rights, people be participated in formulating policies and political group planning for that of having activities in political groups, they be assigned to participate in controlling, scrutinizing, solving problems and auditing the expenditure budgets for that of freedom of speech, they be taken in receiving interest arising out of politics for that of unifying interest groups, for that of freedom of speech and freedom of expressions, and opportunities be opened to them to express their requirements for four necessities.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะความอนุเคราะห์ของอาจารย์ ดร.สุรสิทธิ์ ไกรสิน อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ท่านทั้งสองได้กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษา และตรวจแก้ไข อันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ธงชัย เจริญนนท์ อาจารย์ผู้ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ให้มีความรู้ความสามารถในการทำสารนิพนธ์ ทำให้การทำสารนิพนธ์สำเร็จ

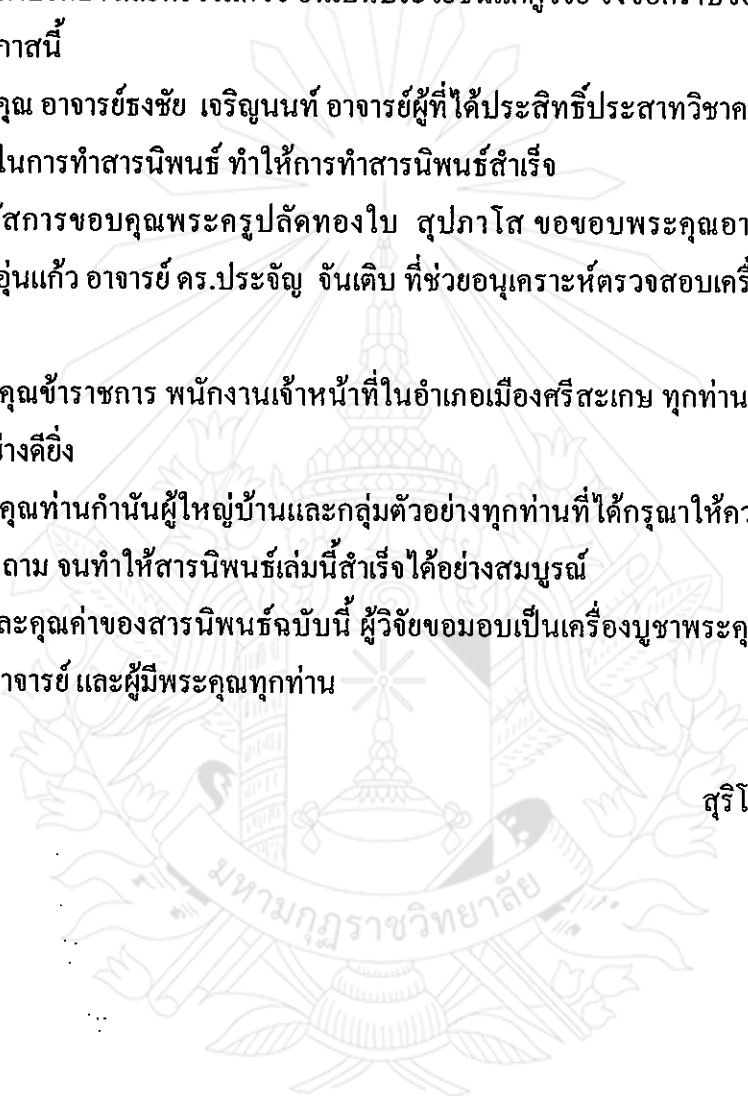
ขอกราบมนัสการขอบคุณพระครูปลัดทองใบ สุปภาโส ขอขอบพระคุณอาจารย์ รองศาสตราจารย์จำเริญ อุ้นแก้ว อาจารย์ ดร.ประจัญ จันเดิบ ที่ช่วยอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ทำการรวบรวมข้อมูล

ขอขอบพระคุณข้าราชการ พนักงานเจ้าหน้าที่ในอำเภอเมืองศรีสะเกษ ทุกท่านที่ได้กรุณาช่วยเหลือให้ข้อมูลอย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณท่านกำนันผู้ใหญ่บ้านและกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จนทำให้สารนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์

ประโยชน์และคุณค่าของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดามารดา ตลอดจนบูรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

สุริโย ศรีรักษา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก.
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค.
กิตติกรรมประกาศ	จ.
สารบัญ	ฉ.
สารบัญตาราง	ณ.
สารบัญแผนภูมิ	น.
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
๑.๓ สมมติฐานของการวิจัย	๓
๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย	๓
๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๔
๑.๖ คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๔
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๖
๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	๖
๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง	๑๔
๒.๓ สภาพทั่วไปของพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย	๒๔
๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๓๐
๒.๕ สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	๓๔

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๓๕
๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๓๕
๓.๒ เทคนิควิธีสุ่มตัวอย่าง	๓๖
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๓๖
๓.๔ การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	๓๗
๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๓๘
๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล	๓๘
๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิจัย	๔๐
บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๓
๔.๑ ดัชนีลักษณะที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๔
๔.๒ ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๔
๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๕
ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง	๔๕
ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ ประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ	๔๗
ตอนที่ ๓ ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย	๕๖
ตอนที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัด ศรีสะเกษ	๘๐
บทที่ ๕ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๘๔
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๘๔
๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย	๘๘
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๘๐
๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๘๐
๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	๘๑
บรรณานุกรม	๘๒

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก	รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	๕๕
ภาคผนวก ข	หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	๕๖
ภาคผนวก ค	หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	๕๘
ภาคผนวก ง	แบบสอบถาม	๑๐๒
ภาคผนวก จ	ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม	๑๐๔
ภาคผนวก ฉ	ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability Analysis) ของแบบสอบถาม	๑๑๓

ประวัติผู้วิจัย

๑๒๑

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ ๔.๑	แสดงผลวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ	๔๕
ตารางที่ ๔.๒	แสดงผลวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ	๔๕
ตารางที่ ๔.๓	แสดงผลวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา	๔๖
ตารางที่ ๔.๔	แสดงผลวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ	๔๖
ตารางที่ ๔.๕	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมและรายด้าน	๔๗
ตารางที่ ๔.๖	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการเลือกตั้ง	๔๘
ตารางที่ ๔.๗	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการมีกิจกรรมในกุ่มการเมือง	๕๐
ตารางที่ ๔.๘	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงความคิดเห็น	๕๑
ตารางที่ ๔.๙	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์	๕๓
ตารางที่ ๔.๑๐	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ	๕๕

ตารางที่ ๔.๒๑	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ จำแนกตามเพศ	๖๑
ตารางที่ ๔.๒๒	แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ จำแนกตามเพศ	๖๑
ตารางที่ ๔.๒๓	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม จำแนกตามอายุ	๖๒
ตารางที่ ๔.๒๔	แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม จำแนกตามอายุ	๖๒
ตารางที่ ๔.๒๕	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการเลือกตั้ง จำแนกตามอายุ	๖๓
ตารางที่ ๔.๒๖	แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการเลือกตั้ง จำแนกตามอายุ	๖๓
ตารางที่ ๔.๒๗	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง จำแนกตามอายุ	๖๔
ตารางที่ ๔.๒๘	แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง จำแนกตามอายุ	๖๔
ตารางที่ ๔.๒๘	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามอายุ	๖๕
ตารางที่ ๔.๒๙	แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามอายุ	๖๕

- ตารางที่ ๔.๓๑ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์ จำแนกตามอายุ ๖๖
- ตารางที่ ๔.๓๒ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์ จำแนกตามอายุ ๖๖
- ตารางที่ ๔.๓๓ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ จำแนกตามอายุ ๖๗
- ตารางที่ ๔.๓๔ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ จำแนกตามอายุ ๖๗
- ตารางที่ ๔.๓๕ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา ๖๘
- ตารางที่ ๔.๓๖ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา ๖๘
- ตารางที่ ๔.๓๗ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการเลือกตั้ง จำแนกตามระดับการศึกษา ๖๘
- ตารางที่ ๔.๓๘ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการเลือกตั้ง จำแนกตามระดับการศึกษา ๖๘
- ตารางที่ ๔.๓๙ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง จำแนกตามระดับการศึกษา ๗๐
- ตารางที่ ๔.๔๐ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง จำแนกตามระดับการศึกษา ๗๐

ตารางที่ ๔.๔๑	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามระดับการศึกษา	๗๑
ตารางที่ ๔.๔๒	แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามระดับการศึกษา	๗๑
ตารางที่ ๔.๔๓	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์ จำแนกตามระดับการศึกษา	๗๒
ตารางที่ ๔.๔๔	แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์ จำแนกตามระดับการศึกษา	๗๒
ตารางที่ ๔.๔๕	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ จำแนกตามระดับการศึกษา	๗๓
ตารางที่ ๔.๔๖	แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ จำแนกตามระดับการศึกษา	๗๓
ตารางที่ ๔.๔๗	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม จำแนกตามอาชีพ	๗๔
ตารางที่ ๔.๔๘	แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม จำแนกตามอาชีพ	๗๔
ตารางที่ ๔.๔๙	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการเลือกตั้ง จำแนกตามอาชีพ	๗๕
ตารางที่ ๔.๕๐	แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการเลือกตั้ง จำแนกตามอาชีพ	๗๕

- ตารางที่ ๔.๕๑ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง จำแนกตามอาชีพ ๗๖
- ตารางที่ ๔.๕๒ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง จำแนกตามอาชีพ ๗๖
- ตารางที่ ๔.๕๓ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามอาชีพ ๗๗
- ตารางที่ ๔.๕๔ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามอาชีพ ๗๗
- ตารางที่ ๔.๕๕ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์ จำแนกตามอาชีพ ๗๘
- ตารางที่ ๔.๕๖ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์ จำแนกตามอาชีพ ๗๘
- ตารางที่ ๔.๕๗ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ จำแนกตามอาชีพ ๗๘
- ตารางที่ ๔.๕๘ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ จำแนกตามอาชีพ ๗๘
- ตารางที่ ๔.๕๙ แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการเลือกตั้ง ๘๐
- ตารางที่ ๔.๖๐ แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง ๘๑

ตารางที่ ๔.๖๑	แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงความคิดเห็น	๘๑
ตารางที่ ๔.๖๒	แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์	๘๒
ตารางที่ ๔.๖๓	แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงออกซึ่งความ ต้องการต่าง ๆ	๘๓

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ ๒.๑ แสดงรูปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

หน้า

๓๔

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมในประเทศไทยปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและมีแนวโน้มอนาคตว่าการเปลี่ยนแปลงจะเป็นไปอย่างรุนแรงและกว้างขวาง ทั้งนี้สาเหตุมาจากปัจจัยที่สำคัญ คือ กระแสโลกาภิวัตน์ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีข่าวสารและวิกฤตเศรษฐกิจโลกประกอบกับการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐ ส่งผลให้มีการปฏิรูปการเมือง การปกครอง ระบบราชการ การศึกษา และสภาพสังคมอย่างเห็นได้ชัดเจน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ได้ส่งผลกระทบต่อทุกส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ว่าจะเป็นส่วนราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชน บริษัท ห้างร้านและประชาชน

จากการที่ประชาชนมีบทบาทเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นอย่างค่อนข้างจำกัดและการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นต่าง ๆ ยังไม่มีความเป็นอิสระ ต้องอยู่ภายใต้การครอบงำของระบบราชการตลอดมา จึงมีผู้วิเคราะห์ว่าปัญหาหนึ่งของการพัฒนาประชาธิปไตยที่ไม่สามารถมั่นคงได้ในเวลาที่ผ่านไป ประการหนึ่งก็คือ การพัฒนาประชาธิปไตยของไทยอยู่ที่ระดับชาติ ไม่ใช่ที่ระดับท้องถิ่นอันเป็นเรื่องใกล้ตัวที่ประชาชนจะสามารถตระหนักถึงคุณค่าและประโยชน์ของการปกครองตนเองอย่างเต็มที่ในเรื่องนี้ “ประชาธิปไตยที่เริ่มเมื่อปี ๒๔๗๕ เริ่มที่ระดับชาติ และจากนั้นก็จำกัดอยู่ที่ระดับชาติ ส่วนประชาธิปไตยที่ระดับภูมิภาคและท้องถิ่นแทบไม่มี เพราะยังต้องอยู่ใต้การปกครองของข้าราชการประจำอย่างหนาแน่นต่อไป”^๑

การมีส่วนร่วมทางการเมืองได้จัดแยกกิจกรรมหรือรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง การเลือกตั้งหมายถึงการที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองได้โดยการสมัครเลือกตั้งและการใช้ สิทธิเลือกตั้งเท่ากับเป็นการแสดงถึงสิทธิของประชาชนที่จะมีโอกาสในการตัดสินใจ หรือเลือกตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่แทนตนทางการเมือง ตลอดจนโอกาสที่ตนจะเสนอตัวเข้าไปทำหน้าที่ทางการเมืองเสียเอง การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง เป็นวิธีการที่จะทำให้ประชาชนผู้เป็นสมาชิก

^๑ อเนก เหล่าธรรมทัศน์, **ตองนครประชาธิปไตย**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๓๘), หน้า ๕๐.

พรรคการเมืองได้มีสิทธิเสียงสำคัญที่จะกำหนดนโยบายทางการเมืองร่วมกันตลอดจน
 ดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายด้วยการควบคุมและตัดสินใจแก้ปัญหาาร่วมกันมิใช่การเมืองเป็น
 เรื่องของบุคคลใดบุคคลหนึ่งและทำให้การเมืองเป็นของประชาชนทุกคนการแสดงความคิดเห็นต่อ
 สาธารณะ การแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะนี้เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิด
 เห็น ความต้องการวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ ในทางการเมือง อาจจะกระทำโดยวิธีการพูด การเขียน
 โดยผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ หรือการพูดต่อสาธารณะก็ตาม ดังนั้น จึงเป็นวิธีการที่ประชาชนจะให้มี
 บทบาทหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองได้เป็นอย่างดีการรวมกลุ่มผลประโยชน์ การรวม
 กลุ่มผลประโยชน์นี้จะเป็นสิ่งสำคัญต่อการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมาก เพราะกลุ่มผลประโยชน์
 นี้จะเกิดขึ้นจากการที่บุคคลที่มีอาชีพ หรือผลประโยชน์ร่วมกันมารวมตัวกันกำหนดนโยบายและ
 รักษาผลประโยชน์ของกลุ่มในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การเสนอความคิดเห็น การติดต่อขอร้องต่อรัฐบาล
 ให้ดำเนิน ตลอดจนคัดค้านหรือแสดงการต่อรองในประเด็นสาธารณะต่าง ๆ การแสดงออกซึ่งความ
 ต้องการต่าง ๆ ด้วยการกระทำ การแสดงออกด้วยการกระทำนี้เท่ากับเป็นการบ่งชี้ถึงความต้องการ
 อย่างหนึ่งอย่างใดของประชาชนที่มีต่อประเด็นสาธารณะหรือประเด็นของการเมือง อาจจะเป็นการ
 คัดค้านหรือสนับสนุนการกระทำของรัฐบาลเรื่องหนึ่งเรื่องใดก็ได้ และการกระทำนั้น ๆ ได้ก็อาจทำ
 ได้ในรูปแบบต่างๆ เช่น การเดินขบวน การนั่งประท้วง และการเดิน^๒

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ เป็น
 การเมืองภาคประชาชนที่ประชาชนได้รวมตัวกันแสดงพลังทางความคิดเห็นตามสิทธิและอำนาจ
 อันพึงมีพึงได้ในเรื่องนโยบายการพัฒนาและการใช้จ่ายงบประมาณตลอดถึงการตรวจสอบ
 นักการเมืองระดับท้องถิ่นด้วยตนเองเมื่อมีวิกฤตการณ์ปัญหาาร่วมกันและประชาชนรู้สึกวิตกทุกข์
 ร้อนร่วมกันต่อการแก้ไขปัญหาและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น เมื่อค้นพบความไม่เป็นธรรม
 คอร์รัปชั่น การได้รับผลกระทบต่าง ๆ จากโครงการของภาครัฐทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ไม่ดีจาก
 โครงการของรัฐ มีความต้องการร่วมกันสร้างสรรค์เปลี่ยนแปลงสิ่งไม่ดีให้กลายเป็นสิ่งดี เช่น การ
 เปลี่ยนแปลงนักการเมืองหรือผู้บริหารที่ไม่ดีสู่คนที่ดี เป็นต้น รวมไปถึงการรวมตัวกันใช้สิทธิ และ
 อำนาจของประชาชนในการแสดงออกซึ่งจำเป็นต้องคำนึงถึงแนวทางสันติวิธี กฎหมาย และ
 วัฒนธรรมประเพณีที่ดำรงในท้องถิ่น โดยไม่ละเมิดสิทธิและอำนาจของผู้อื่น

^๒ไชยพร ตัณฑ์จิตานนท์, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล : การศึกษา
 เทศบาลนครเชียงใหม่”, **ปริญญาานิพนธ์การศึกษาดุษฎีมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร), ๒๕๓๖, หน้า ๒๘.

จากปัญหาดังที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยในเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งเป็นการบริหารและพัฒนาที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นที่แท้จริง

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา และอาชีพแตกต่างกัน

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ

๑.๓ สมมติฐานของการวิจัย

การศึกษาคครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

๑.๓.๑ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามเพศ แตกต่างกัน

๑.๓.๒ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามอายุแตกต่างกัน

๑.๓.๓ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามระดับการศึกษาแตกต่างกัน

๑.๓.๔ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามอาชีพแตกต่างกัน

๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไป และมีชื่อตามทะเบียนราษฎรในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน ๕๗,๒๗๗ คน

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ ประชาชนผู้มีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ
จำแนกเป็น ๕ ด้าน คือ

- ๑) ด้านการเลือกตั้ง
- ๒) ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง
- ๓) ด้านการแสดงความคิดเห็น
- ๔) ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์
- ๕) ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านพื้นที่วิจัย

ได้แก่ พื้นที่อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ

๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๕.๑ ทำให้ทราบระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ
จังหวัดศรีสะเกษ

๑.๕.๒ ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน อำเภอ
เมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ที่มีเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพแตกต่างกัน

๑.๕.๓ ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ
ประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ

๑.๕.๔ ทำให้นำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ
ประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑.๖ คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน ผู้วิจัยให้ความหมายของศัพท์เฉพาะ ดังนี้

การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง ประชาชนเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในทางการเมือง
ในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ๕ ด้าน

การเลือกตั้ง หมายถึง ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอ
เมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐

การมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง หมายถึง ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ โดยการเป็นสมาชิก หรือแสดงความคิดเห็น การกำหนดนโยบาย การเสนอทางแก้ปัญหา และติดตามการทำงานของกลุ่มการเมือง

การแสดงความคิดเห็น หมายถึง ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในเขตอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ไปใช้สิทธิใช้เสียงต่อการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยการวิพากษ์วิจารณ์ที่อาจจะเป็นการติชม สนับสนุน แสดงความคิดเห็น โดยชอบธรรม เช่น การพูด การเขียนของประชาชน

การรวมกลุ่มผลประโยชน์ หมายถึง ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ รู้จักคุณค่าของกลุ่ม มีการรวมกลุ่มกันเพื่อเรียกร้องในการกำหนดนโยบายของผู้บริหารในการแสวงหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของกลุ่ม

การแสดงออกซึ่งความต้องการต่างๆ หมายถึง ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ แสดงออกในความคิดเห็นความต้องการของกลุ่มด้วยการเดินขบวน การนั่งประท้วง การร่วมลงชื่อ

ประชาชน หมายถึง ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ที่มีชื่อตามทะเบียนราษฎรมีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไป อาศัยอยู่ในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย

๑) เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น ๒ เพศ คือ เพศชายและเพศหญิง

๒) อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น ๓ ช่วง คือ ๑) อายุระหว่าง ๑๘ - ๒๙ ปี ๒) อายุระหว่าง ๓๐ - ๔๙ ปี และ ๓) อายุ ๕๐ ขึ้นไป

๓) ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น ๔ ระดับ ๑) ระดับประถมศึกษา ๒) ระดับมัธยมศึกษาหรือต่ำกว่าปริญญาตรี ๓) ระดับปริญญาตรี และ ๔) ระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า

๔) อาชีพ หมายถึง อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น ๓ อาชีพ คือ ๑) อาชีพเกษตรกร / รับจ้าง ๒) อาชีพค้าขาย / ธุรกิจ และ ๓) อาชีพรับราชการ / รัฐวิสาหกิจ

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้า ทฤษฎี แนวคิด แนวปฏิบัติ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยนำเสนอตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

๒.๓ สภาพทั่วไปของพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๕ สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่น โดยจะกล่าวถึงทฤษฎีและแนวคิดการมีส่วนร่วมในประเด็นของความหมายของการมีส่วนร่วม ระดับการมีส่วนร่วม รูปแบบการมีส่วนร่วม ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม ผลกระทบของการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมต่อระดับการมีส่วนร่วม ในหลายประเด็น ดังนี้

๒.๑.๑ ความหมายและแนวคิดการมีส่วนร่วม

เจมส์ คีดี ปิ่นทอง ได้แยกแยะขั้นตอนที่ประชาชนควรมีส่วนร่วมไว้เป็น ๔ ขั้นตอน คือ

- ๑) การมีส่วนร่วมในการค้นหา และสาเหตุของปัญหาของชาวชนบท
- ๒) การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ
- ๓) การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน
- ๔) การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล*

*เจมส์ คีดี ปิ่นทอง, การระดมประชาชนเพื่อพัฒนาชนบท, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ โอเคียนสตรี, ๒๕๔๗), หน้า ๒๗๒.

ทวิทอง หงส์วิวัฒน์ ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า “การมีส่วนร่วม คือการที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของคนในการจัดการควบคุมการใช้และกระจายทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคมตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกของสังคม ในการมีส่วนร่วมของประชาชนได้พัฒนาการรับรู้ และภูมิปัญญา ซึ่งแสดงออกในรูปแบบของการตัดสินใจในการกำหนดชีวิตของตนอย่างเป็นตัวของตัวเอง”^๒

นิรันดร์ จงวุฒิเวศน์ ให้ความหมายของ การมีส่วนร่วมว่า หมายถึง “การมีความเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ (Mental and Emotional Involvement) ของบุคคลหนึ่ง ในสถานการณ์หนึ่ง ในสถานการณ์กลุ่ม (Group Situation) ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าว เป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้นกับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย”^๓

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ ได้เสนอความหมาย ได้เสนอความหมายหลักสำคัญเรื่องนโยบายการมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึงกระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริม ชักนำสนับสนุนและองค์การอาสาสมัครต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่องร่วมกันในกิจกรรมต่อไป นี้ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายที่กำหนดไว้ โดยมีส่วนร่วมในลักษณะต่อไปนี้

๑) ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าถึงปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนรวมถึงความต้องการของชุมชน

๒) ร่วมคิดและสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน หรือสนองความต้องการของชุมชน

๓) ร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงานหรือโครงการหรือกิจกรรมเพื่อจัดและแก้ปัญหาสนองความต้องการของชุมชน

๔) ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรจำกัด ให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

๕) ร่วมจัดหรือปรับปรุงการบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ

๖) ร่วมลงทุนในกิจกรรม โครงการของชุมชน ตามขีดความสามารถของตนเองและหน่วยงาน

๗) ร่วมปฏิบัติตามนโยบายแผนงานโครงการและกิจกรรมให้บรรลุเป้า หมายที่วางไว้

^๒ ทวิทอง หงส์วิวัฒน์, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร : สักดิ์โสภณการพิมพ์, ๒๕๔๗), หน้า ๑๐๗.

^๓ นิรันดร์ จงวุฒิเวศน์, กลวิธีแนวทางวิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชน, (กรุงเทพมหานคร : สักดิ์โสภณการพิมพ์, ๒๕๔๗), หน้า ๑๑๗.

๘) ร่วมควบคุมติดตามประเมินผลและรวมบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่ได้ทำไว้ทั้งโดยเอกชนและรัฐบาลให้ใช้ได้ตลอดไป^๔

ยูวัฒน์ วุฒิเมธี ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึง “การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และการร่วมมือรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบมาถึงตัวประชาชนเอง”^๕

เสถียร เหลืองอร่าม ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วม คือการที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับกลุ่มด้วยจิตใจมีส่วนในการสนับสนุน ริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่ม และรับผิดชอบในกิจกรรมของกลุ่ม ตามคำนิยามนี้ การมีส่วนร่วมด้วยแนวคิด ๓ ประการ คือ

๑) การเข้ามามีส่วนร่วมเป็นวิธีการที่ผู้ปฏิบัติงานเข้าเกี่ยวข้องกับด้วยจิตใจจึงเป็นเรื่องทางจิตวิทยา ยิ่งกว่ากายภาพ

๒) การเข้ามามีส่วนร่วมกระตุ้นผู้ปฏิบัติให้มีส่วนออกกำลังปัญญาและกำลังความคิด คิดในการสร้างสรรค์เพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กรหรือสถาบัน โดยนัยนี้การเข้ามามีส่วนร่วมจึงแตกต่างจากการให้ความยินยอมการให้ความยินยอมนั้นเพียงแต่ใช้แนวความคิดของผู้บริหารเพื่อขอความเห็นชอบของกลุ่ม ผู้ให้ความยินยอมมิได้มีส่วนให้แนวความเห็นชอบเท่านั้น

๓) การมีส่วนร่วมสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนรับผิดชอบในกิจกรรมขององค์กรหรือสถาบัน โดยที่ฝ่ายปฏิบัติงานมีส่วนริเริ่มและสร้างสรรค์จึงมีความต้องการให้เห็นว่าการดำเนินงานตามแนวความคิดของตนนั้นบรรลุความสำเร็จ โดยนัยนี้ฝ่ายปฏิบัติงานจึงมีส่วนรับผิดชอบในกิจกรรมขององค์กร เมื่อผู้ปฏิบัติงานเริ่มมีส่วนรับผิดชอบยิ่งสนใจต้องทำงาน โดยร่วมมือกันเป็นกลุ่มก่อนจะทำคนเดียวไม่ได้

^๔ไพรัตน์ เตชะรินทร์, **นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาปัจจุบัน** ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล), ๒๕๒๗, หน้า ๖.

^๕ยูวัฒน์ วุฒิเมธี, **หลักการพัฒนารวมชนและการพัฒนาชนบท**, (กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดนิติบุคคลไทยอนุเคราะห์ไทย, ๒๕๔๖), หน้า ๑๓๕.

^๖เสถียร เหลืองอร่าม, **มนุษย์สัมพันธ์ในองค์กร**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๖), หน้า ๑๓๕.

ศุพจน์ พิสุทธิวงศ์ ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมว่า “เป็นเรื่องที่บุคคลและกลุ่มคนเห็นพ้องต้องกันในเรื่องความต้องการและการเปลี่ยนแปลงที่ต้องการ ซึ่งมีผลกระทบ โดยตรงต่อตนเอง และส่วนร่วมซึ่งแสดงออกในรูปการตัดสินใจในการกำหนดวิถีชีวิตของคนอย่างเป็นตัวของตัวเอง”^๑

อาภรณ์พันธ์ จันทร์สว่าง ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า “การมีส่วนร่วมเป็นผลมาจากการเห็นพ้องต้องกัน ในเรื่องความต้องการและทิศทางของการเปลี่ยนแปลงซึ่งความเห็นพ้องต้องกันนั้นต้องมีมากพอจนเกิดการริเริ่มโครงการเพื่อปฏิบัติ กล่าวคือ การเห็นพ้องต้องกันของคนส่วนใหญ่ที่จะเข้าร่วมปฏิบัติการนั้นและเหตุผลที่มาร่วมปฏิบัติการจะต้องมีความตระหนักว่าการปฏิบัติการทั้งหมดโดยกลุ่มหรือในนามของกลุ่มหรือกระทำผ่านองค์กร ดังนั้นองค์กรจะต้องเป็นเสมือนตัวนำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงที่ต้องการ”^๒

อคิน รพีพัฒน์ ได้ชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมประชาชนจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมใน ๒ ชั้น

๑) การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของประชาชนเนื่องมาจากเหตุผลพื้นฐานคือชาวชนบทประสบปัญหาขอมรู้ปัญหาของตนเอง ได้ดีที่สุด

๒) การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินกิจกรรม เพื่อแก้ปัญหา ปัญหาเหล่านี้ผู้ที่เลือกแนวทางในการพัฒนาความเป็นประชาชนในชุมชนนั่นเองไม่ใช่บุคคลภายนอก เพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับทรัพยากรและศักยภาพในการพัฒนาชุมชนนั้น^๓

๒.๑.๒ ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ในทุกสังคมจะมีกลุ่มคนที่มีส่วนร่วมทางการเมืองและมีระดับของการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกันไป อาจแบ่งเป็นลำดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองจากน้อยไปหามากได้ดังนี้

- ๑) รับฟังข่าวสารทางการเมือง
- ๒) ออกเสียงลงคะแนน
- ๓) ชักชวนให้ผู้อื่นสนทนาเรื่องการเมือง
- ๔) ชักชวนให้ไปเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง

^๑ศุพจน์ พิสุทธิวงศ์, “การศึกษาการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาชาวบ้านของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดนครปฐม”, **วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล), ๒๕๓๕, หน้า ๑๖.

^๒อาภรณ์พันธ์ จันทร์สว่าง, “**คำบรรยายลักษณะวิชาทฤษฎีและการพัฒนาชุมชน**”, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๒), หน้า ๑๔.

^๓อคิน รพีพัฒน์, **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา**, (กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์การโสภณการพิมพ์, ๒๕๔๗), หน้า ๑๐.

๕) ช่วยโฆษณาให้พรรคการเมือง หรือสมัครรับเลือกตั้งด้วยการติดป้ายประกาศสนับสนุน หรือให้ผู้อื่นทราบโดยทั่วไป

๖) คิดต่อแสดงความคิดเห็น หรือข้อเรียกร้องต่อเจ้าหน้าที่บ้านเมืองหรือนักการเมือง

๗) สนับสนุนด้วยการบริจาคให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง

๘) ติดตามการหาเสียงของนักการเมือง

๙) ช่วยผู้สมัครรับเลือกตั้งหาเสียง

๑๐) เป็นสมาชิกพรรคที่ทำงานให้พรรคการเมืองเป็นประจำ

๑๑) เข้ามีส่วนร่วมในการวางแผนของพรรค

๑๒) ช่วยหาเงินให้พรรค

๑๓) สมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้ง

๑๔) เป็นเจ้าหน้าที่ของพรรคหรือได้รับเลือกตั้ง

๒.๑.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาเชิงพื้นที่

แนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ได้มีผู้ศึกษาไว้หลายท่านซึ่งเป็นการพัฒนาแนวความคิดมาจากการร่วมปฏิบัติในงานพัฒนาชุมชน รวมถึงบทบาทของประชาชนหรือกลุ่มชุมชนในการแก้ไขสถานการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตของชุมชน ถึงอย่างไรก็ตามจากการทบทวนงานวิจัยที่ได้มีการศึกษาไว้สรุปได้ว่ากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนหรือชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนในกระบวนการริเริ่มการวางแผนและดำเนินการรวมถึงการปฏิบัติกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ในกระบวนการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม แต่สิ่งที่น่าสนใจในกระบวนการมีส่วนร่วมเป็นรูปแบบที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากลว่าช่วยกระตุ้นให้เกิดกระบวนการพัฒนาชุมชนในระดับชุมชนควบคู่ไปด้วย

กรณีศึกษา ได้จำแนกรูปแบบการมีส่วนร่วมออกเป็น ๑๐ รูปแบบดังนี้

๑) การมีส่วนร่วมในการประชุมซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทในการเข้าร่วมประชุมวางแผนและหารือเพื่อการดำเนินกิจกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

๒) การมีส่วนร่วมในการออกเงินเป็นการระดมทรัพยากรการเพื่อการดำเนินการ กิจกรรมของกลุ่มในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

๓) การมีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการหมายถึงการมีบทบาทในการเป็นตัวแทนของสมาชิกกลุ่มเพื่อเข้าไปมีบทบาทในการตัดสินใจและสะท้อนความต้องการของชุมชน

๔) การมีส่วนร่วมในการเป็นผู้นำเป็นการคัดสรรผู้นำของชุมชนเพื่อให้บทบาทในการนำกลุ่มการเจรจาต่อรองกับกลุ่มต่าง ๆ

๕) การมีส่วนร่วมในการสัมภาษณ์เป็นขั้นตอนที่ประชาชนจะได้มีบทบาทในการสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ เพื่อให้ได้ซึ่งข้อมูลประกอบการตัดสินใจ

๖) การมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ชักชวนหมายถึงการโน้มน้าวใจหรือการพุดจูงใจ ให้บุคคลอื่นคล้อยตามที่ผู้ชักชวนต้องการอาจเป็นการชักชวนให้เกิดแนวร่วมในการ ดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม

๗) การมีส่วนร่วมในการเป็นผู้บริโภคหมายถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในฐานะของการเป็นผู้บริโภคสินค้า การเข้าไปใช้ประโยชน์จากกิจกรรมที่กลุ่มได้จัดทำขึ้น

๘) การมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ริเริ่มหรือผู้เริ่ม หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปแสดงความคิดเห็นในการริเริ่มแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมของกลุ่มและยังเป็นผู้นำแนวคิดต่าง ๆ ของกลุ่มมาทดลองปฏิบัติเปรียบเสมือนกับการจัดทำโครงการนำร่องขึ้นมาเพื่อทดสอบแนวคิดดังกล่าว ซึ่งจะมีผลต่อการนำไปขยายผลต่อไป

๙) การมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ใช้แรงงานหรือเป็นลูกจ้างซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมในการออกแรงเพื่อดำเนินกิจกรรมในบรรลุความสำเร็จตามที่ตั้งเป้าไว้

๑๐) การมีส่วนร่วมในการออกวัสดุอุปกรณ์ในบางสถานการณ์ประชาชนอาจไม่อยู่ในฐานะของการมีส่วนร่วมในการริเริ่ม ประชุมวางแผน หรือการระดมเงินได้ แต่ก็สามารถร่วมในฐานะของการเป็นผู้ออกวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม โดยมากจะเป็นวัสดุอุปกรณ์ที่สามารถจัดหาได้ในท้องถิ่น^{๑๐}

กุดจันทร์ ปรียากร เน้นการที่บุคคล กลุ่มคนหรือองค์กรประชาชนได้อาสาเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินการ และยังเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ และการประเมินผล โครงการพัฒนาด้วยความสมัครใจ^{๑๑}

สากล สถิตวิทยานันท์ ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการ ในการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ ๓ ประการคือ

๑) ความสนใจและห่วงกังวลร่วมกับของแต่ละบุคคลซึ่งกลายเป็นความกังวลของส่วนรวม

๒) ความเดือดร้อนหรือความไม่พึงพอใจร่วมกันที่มีต่อสถานการณ์ในขณะนั้น ซึ่งผลักดันให้เกิดการลงมือกระทำร่วมกัน

^{๑๐}กรรณิภา ชมดี, “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ : ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการสารภี ตำบลท่าช้าง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี”, **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณชิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), ๒๕๒๔, หน้า ๒๘.

^{๑๑}กุดจันทร์ ปรียากร, **ทฤษฎีแนวคิดและกลยุทธ์เกี่ยวกับการพัฒนา**, (กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๓๕), หน้า ๓๗.

๓) การตกลงใจจะร่วมกันของกลุ่ม หมายถึงรวมถึงการตัดสินใจร่วมกันในการที่จะทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งตามที่กลุ่มพึงประสงค์^{๑๒}

สุจินต์ ดาววีระกุล เห็นว่า “การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการกระทำที่ประชาชนมีความสมัครใจเข้ามามีส่วนในการกำหนดการเปลี่ยนแปลงเพื่อตัวประชาชน โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและมีส่วนดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์”^{๑๓}

๒.๑.๔ ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน มีดังนี้

๒.๑.๔.๑ ทฤษฎีการกระทำทางสังคม

ทฤษฎีที่อธิบายพฤติกรรมของคนในสังคมมีหลายทฤษฎีด้วยกัน ซึ่งผู้วิจัยจะกล่าวถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

พินูญ ไชยคุณ ได้กล่าวถึง ทฤษฎีการกระทำทางสังคม (Theory of Action) ของพาร์สัน (Parsons) ได้อธิบายถึงการกระทำของมนุษย์ (Action of Human) ในลักษณะที่สามารถนำไปปรับใช้ทางสังคมทั่วไป (General Theory of Action) กล่าว คือ การกระทำใด ๆ ของมนุษย์จะขึ้นอยู่กับ

- ๑) บุคลิกภาพของแต่ละบุคคล (Personality)
- ๒) ระบบสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่ (Social System)
- ๓) วัฒนธรรม (Culture) ในสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่ และวัฒนธรรมนี้เป็นตัวกำหนดเกี่ยวกับความคิดความเชื่อถือ (Idea of Belief) ความสนใจ (Primary of Interest) และระบบค่านิยมของบุคคล (System of Value Orientation)^{๑๔}

^{๑๒} สากล สถิติวิทยานันท์, **ภูมิศาสตร์ชนบท**, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๒), หน้า ๒๖.

^{๑๓} สุจินต์ ดาววีระกุล, “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้านกรณีศึกษาเฉพาะหมู่บ้านชนะเลิศ การประกวดดีเด่นระดับจังหวัดประจำปี ๒๕๓๕”, **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), ๒๕๓๕, หน้า ๒๕.

^{๑๔} พินูญ ไชยคุณ, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแควระบบ - ลีซัด : ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการปรับปรุงป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแควระบบลีซัด (๑),(๒)”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา), ๒๕๔๕, หน้า ๒๑.

ในส่วนทฤษฎีการกระทำทางสังคมของแมกเวเบอร์ (Max Weber) ได้ศึกษาเรื่องการกระทำของมนุษย์ (Human Action) โดยให้คำจำกัดความหมายเป็นส่วนตัวตามความคิดของแมกเวเบอร์ ความเข้าใจในระดับความหมายเกิดขึ้นได้ ๒ ประการ คือ

- ๑) ความหมายส่วนตัวจากการกระทำของบุคคลหนึ่งสามารถเข้าใจได้จากการสังเกตโดยตรง
- ๒) มีการเข้าใจสิ่งเร้า เราสามารถแสดงความรู้ที่ออกมาถึงตัวเราเอง ในการให้เหตุผลซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ของผู้ทำหรือถ้าการกระทำของบุคคลไม่มีเหตุผลแล้ว อาจจะเข้าใจส่วนประกอบแห่งอารมณ์ที่มีการกระทำเกิดขึ้น โดยอาศัยการเข้าไปมีส่วนร่วมที่มีความเห็นอกเห็นใจต่อมนุษย์ด้วยกันผู้สังเกตไม่จำเป็นต้องมีส่วนเห็นด้วยกับแนวทฤษฎีหรืออุดมการณ์สูงสุดหรือค่านิยมของผู้ทำแต่เราสามารถเข้าใจสถานการณ์ และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องได้หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าการกระทำบางอย่างเกิดขึ้นจากผลของแรงกระตุ้น การเข้าใจแรงกระตุ้นสามารถถือได้ว่าเป็นการอธิบายเวลาที่แท้จริงของการกระทำ เพราะว่าแรงกระตุ้นจะมีอยู่ในส่วนลึกของจิตใจผู้ทำ และสำหรับผู้สังเกตนั้นแรงกระตุ้นเป็นพื้นฐานที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาพฤติกรรม^๕

จากทฤษฎีการกระทำทางสังคม พอสรุปได้ว่า กลุ่มคนจะให้มาร่วมมือกันทำกิจกรรมในชุมชนในรูปแบบการกระทำร่วมกันด้วยใจสมัครนั้น เป็นเรื่องที่เกิดจากจิตใจที่ต้องการร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของตนเอง หรือของชุมชน ซึ่งค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ถือว่าเป็นปัจจัย หรือตัวกำหนดในการกระทำทางสังคมของบุคคล

๒.๑.๔.๒ ทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

ทฤษฎีความรู้สึกรวมของ อีไมล์ (Emile) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า การพบปะสังสรรค์ และ การมีความสัมพันธ์ทางสังคม จะมีอิทธิพลต่อทัศนคติ ความคิด และความรู้สึกรวมของบุคคล

ดังนั้น บุคคลที่มีลักษณะการคบหาสมาคมกับผู้อื่น หรือ มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคมต่างกัน ย่อมมีอิทธิพลต่อทัศนคติ และความรู้สึกรวมของบุคคลนั้น อันจะมีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนด้วย เนื่องจากหากบุคคลมี ทัศนคติ ความคิด และความรู้สึกรวมของบุคคลที่ดีต่อกิจกรรมนั้น การมีส่วนร่วมของบุคคลก็จะติดตามไปด้วย^๖

๒.๑.๔.๓ ทฤษฎีจิตวิทยาสังคม

ทฤษฎีความต้องการ มาสโลว์ (Maslow) ซึ่งอธิบายไว้ว่าแรงจูงใจของมนุษย์มีลำดับขั้นตอนตั้งแต่ขั้นต่ำจนถึงขั้นสูง มีทั้งหมด ๕ ขั้นตอนด้วยกัน ดังนี้

^๕ เรื่องเดียวกัน.

^๖ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๓.

๑) ความต้องการทางด้านการ (Physiological Needs) เป็นความต้องการเบื้องต้น เพื่อความอยู่รอด เช่น น้ำ อาหาร ความต้องการทางเพศ

๒) ความต้องการทางด้านความปลอดภัย (Safety Needs) เป็นเรื่องเกี่ยวกับการป้องกัน เพื่อให้ความปลอดภัยจากอันตรายต่าง ๆ ทั้งด้านสุขภาพ และเศรษฐกิจหน้าที่การงาน

๓) ความต้องการทางด้านสังคม (Social Needs) เป็นความต้องการที่เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกัน และการยกย่องจากบุคคลอื่น รู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

๔) ความต้องการที่จะได้รับการยกย่อง (Esteem Needs) เป็นความต้องการระดับสูงที่เกี่ยวกับความมั่นใจในตนเองในเรื่องความรู้ความสามารถ ต้องการให้ผู้อื่นยกย่องสรรเสริญ

๕) ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จในชีวิต (Self-Actualization Needs) เป็นความต้องการที่พิจารณาถึงสมรรถนะที่เป็นไปได้ของตนเอง และการบรรลุเป้าหมายที่ตนต้องการ^{๑๖}

แรงจูงใจลำดับต้นต้องได้รับการตอบสนองก่อนแรงจูงใจลำดับสูงจึงพัฒนาตามมาดังนั้น ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ด้านความต้องการทางด้านความปลอดภัย (Safety Needs) เป็นแรงผลักดันให้เกิดการมีส่วนร่วมกับการดำเนินการของชุมชน เพื่อให้เกิดผลตามที่ตนเองต้องการ

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

๒.๒.๑ ความหมายของการเมือง

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการเมืองไว้ดังนี้

ไยพร ทัศน์จิตานนท์ กล่าวว่า ในปัจจุบันมีผู้ให้ความหมาย “การเมือง” แตกต่างกันไป ๒ แนวทาง คือ

แนวทางแรก เห็นว่า การเมืองเป็นกิจกรรมของมนุษย์ที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจงและมีขอบเขตจำกัด การเมืองกับสถาบันทางการเมือง เช่น กลุ่มอิทธิพลพรรคการเมือง รัฐบาล ระบบ ราชาการ คณะทหาร การเลือกตั้ง และขบวนการปฏิวัติ เป็นต้น ดังนั้นกิจกรรมที่เป็นการเมืองจึงได้แก่กิจกรรมที่เกิดขึ้นโดยสถาบันเหล่านี้เป็นสำคัญ กล่าวอีกทางหนึ่งก็คือ ผู้ที่นิยม การศึกษาการเมืองตามแนวทางนี้จะเน้นไปที่แหล่งที่มีกิจกรรมทางการเมืองเกิดขึ้น

แนวที่สอง ไม่เห็นด้วยกับความคิดที่ว่าการเมืองเป็นกิจกรรมที่มีขอบเขตจำกัดและมีลักษณะเฉพาะ แต่เห็นว่าการเมืองเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นทั่วไปและมีอยู่อย่างกว้างขวาง แนวทางนี้เห็นว่าการเมืองเป็นอันตรกิริยาสังคม (Interaction) ดังนั้น จึงมีขอบเขตกว้างไกล นอกจากการเมืองจะมีอยู่ในสถาบันทางการเมืองแล้ว อันตรกิริยาสังคมภายในครอบครัว ชุมชนขนาดเล็ก สโมสร

^{๑๖} เรื่องเดียวกัน.

โรงงาน เหล่านี้มีลักษณะที่เรียกว่ากิจกรรมทางการเมืองได้ ดังนั้น จึงเน้นไปที่กระบวนการ (Process) ของกิจกรรมว่ามีลักษณะเป็นกระบวนการทางการเมือง โดยไม่คำนึงถึงแหล่งที่กิจกรรมนั้นเกิดขึ้นว่าจะเป็นการบ้านหรือองค์กรที่มีลักษณะเป็นสถาบันหรือองค์กรทางการเมืองหรือไม่^{๔๘}

เชาน์วัส เสนพงศ์ ได้ให้ความหมายของการเมืองว่า คือ หัวใจของการปกครองประเทศ และประชาชนก็เป็นหัวใจของการเมืองในระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ซึ่งในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดกรอบและทิศทางของการปฏิรูปการเมืองไว้แล้ว แต่จะบังเกิดผลสำเร็จหรือไม่เพียงใด มิได้ขึ้นกับการแก้ไขในส่วนตัวบทกฎหมายหรือตัวสถาบันทางการเมืองแต่เพียงอย่างเดียว หากขึ้นกับบทบาท พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในฐานะผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยเพื่อให้เกิดสภาพชีวิต มีระบบเศรษฐกิจที่มั่นคง สังคมที่สันติสุข ยุติธรรม อันเป็นจุดมุ่งหมายสูงสุดของการเมืองการปกครองในทุกประเทศ^{๔๙}

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่าการเมืองหมายถึง การเข้าร่วมของประชาชนในกิจกรรมการเมืองต่าง ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายทั้งทางตรงและทางอ้อมที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการเลือกตั้ง การกำหนดนโยบายสาธารณะ และการบริหารงานต่าง ๆ ขององค์กรหรือสถาบันทางการเมืองเหล่านี้ ได้แก่การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การติดตามข่าวสารทางการเมือง การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เห็นทางการเมือง การร่วมชุมนุมทางการเมือง การช่วยเหลือด้านการเงินแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือพรรคการเมือง เป็นต้น ส่วนบุคคลที่มีลักษณะตรงข้าม คือ ไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเมือง ไม่แยแสต่อกิจกรรมการเมือง เรียกว่า “ความเฉยเมยทางการเมือง” (Apathy)

๒.๒.๒ ความหมายของการมีส่วนร่วม

นักวิชาการ ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม ดังนี้

สมพันธ์ เคะชะอริก ได้ให้ความหมาย “การมีส่วนร่วม และการพึ่งพากันของชาวบ้านว่าจะเป็นการต้องการเข้าร่วมกระบวนการของการพัฒนาตั้งแต่เริ่มคิดแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในโครงการต่าง ๆ การตัดสินใจทำหรือไม่ทำและดำเนินการ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น ที่เน้นการพึ่งตนเองมากกว่าที่จะคิดพึ่งพากราภายนอก”^{๕๐}

^{๔๘}ไชยพร ตัณฑจัตตานนท์, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในรูปเทศบาล : การศึกษาเทศบาลนครเชียงใหม่”, **ปริญญาานิพนธ์การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประจวบคีรีขันธ์), ๒๕๓๖, หน้า ๒๖.

^{๔๙}เชาน์วัส เสนพงศ์, **การเมืองการปกครองของไทย**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๓), หน้า ๑๕.

^{๕๐}สมพันธ์ เคะชะอริก, **ฝึกฝนเพื่อหมู่บ้าน**, (กรุงเทพมหานคร : เอดิชั่น, ๒๕๓๑), หน้า ๖๓.

ศุภสวัสดิ์ ชัชวาล ได้กล่าวถึงแนวคิดในการมีส่วนร่วมของประชาชนและสังคมในการเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบมักจะเกิดขึ้นจากสาเหตุหลัก ๓ ประการด้วยกัน คือ

๑) ความสนใจและความห่วงกังวลร่วมกัน ซึ่งเกิดจากความสนใจและความห่วงกังวลของบุคคลซึ่งบังเอิญพ้องต่อกัน กลายเป็นความสนใจและความห่วงกังวลร่วมกันของส่วนรวม

๒) ความเคียดแค้นและไม่พึงพอใจร่วมกันที่มีต่อสถานการณ์ที่เป็นอยู่นั้นผลักดันให้มุ่งสู่การรวมกลุ่ม วางแผน และลงมือกระทำร่วมกัน

๓) การตกลงร่วมใจกันที่จะเปลี่ยนแปลงกลุ่ม หรือชุมชนไปในทิศทางที่พึงปรารถนา การตัดสินใจร่วมกันนี้จะต้องรุนแรงมากพอที่จะทำให้เกิดความคิดริเริ่มกระทำการสนองตอบความเห็นชอบของคนส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น^{๒๑}

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมหมายถึงการเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์ของกลุ่มพร้อมเกิดความรู้สึกนึกคิดร่วมในการรับผิดชอบต่อกลุ่มด้วย

อภิน รพีพัฒน์ ได้ให้ความหมาย การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนาว่า ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การดำเนินการตามแผนสุดท้าย คือ การประเมินผลเพื่อวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและปัจจัยที่มีส่วนทำให้เกิดความสำคัญในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนา สามารถสรุปได้ดังนี้

๑) ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น ในชุมชนตลอดจนความต้องการของชุมชน

๒) ร่วมพัฒนาสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์และสนองความต้องการมากยิ่งขึ้น

๓) ร่วมวางแผนนโยบาย แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม

๔) ร่วมตัดสินใจใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อประชาชน โดยการมีส่วนร่วม

๕) ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารงานเพื่อพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๖. ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผลและ ร่วมบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่ทำได้ทั้งโดยเอกชนและรัฐบาลให้ได้ประโยชน์ตลอดไป^{๒๒}

^{๒๑}ศุภสวัสดิ์ ชัชวาล, การปกครองท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมของประชาชน, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๕), หน้า ๔๑ - ๔๒.

^{๒๒}อภิน รพีพัฒน์, มนุษยวิทยาตั้งคัมกับการพัฒนาชนบท ในบทบาทของวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์กับการพัฒนาชนบท, (ขอนแก่น : ขอนแก่นการพิมพ์, ๒๕๓๒), หน้า ๒๐.

๒.๒.๓ ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในแต่ละท้องถิ่น ลักษณะดำเนินการดังนี้

๑) เป็นการทำงานที่มีคนหลาย ๆ คนมาทำงานช่วยเหลือกัน โดยแต่ละคนมีความเต็มใจและพร้อมที่จะมาร่วมกันทำงาน ไม่ใช่เป็นการมาร่วมกันโดยบังเอิญโดยไม่ตั้งใจ แต่เป็นการรวมกันอย่างจริงจังจึงจะทำให้การรวมกลุ่มเพื่อดำเนินการสำเร็จลุล่วงไปอย่างต่อเนื่อง

๒) คนที่มีส่วนร่วมจะต้องรู้และเข้าใจเป้าหมายของการมีส่วนร่วมกัน หรือบางครั้งอาจมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายเลยก็ได้ อันจะเป็นผลให้เกิดความผูกพันในเป้าหมายให้สำเร็จผลตามต้องการ

๓) ระหว่างการมีส่วนร่วมกันทำงานจะต้องมีการติดต่อ พูจจาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน อยู่เสมอ การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้มาร่วมกันทำงานเป็นสิ่งจำเป็นการทำงานจึงจะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ผู้นำหรือผู้ปกครองต้องอาศัยการติดต่อสื่อสารในการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายใต้อการบริหารการปกครองของตน

๔) เป็นการทำงานที่มีการแบ่งงานกันทำ การทำงานร่วมกันหลาย ๆ คนจำเป็นจะต้องมีการแบ่งงานกันทำตามลักษณะของงานทั้งนี้เพื่อให้งานแต่ละส่วนดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและมีการใช้ทรัพยากรกำลังคนอย่างเต็มที่ โดยจะต้องมีการตกลงกันว่า ใครเป็นผู้กระทำ ทำอย่างไรบ้าง และกำหนดเวลานัดหมายกันเมื่อไร^{๒๓}

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนจะเกิดขึ้นได้ต้องเกิดจากความสนใจร่วมกัน มีเป้าหมายร่วมกันและต้องการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ได้ผลประโยชน์ร่วมกันแก้ปัญหาได้ถูกจุดและตรงประเด็น

๒.๒.๔ ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน

นักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสำคัญต่อการบริหารการปกครอง พอสรุปได้ในประเด็นสำคัญดังนี้

๑) ทำให้ได้แนวทางแก้ไขปัญหาที่สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น กล่าวคือ การกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาการพัฒนาแต่ละท้องถิ่นควรที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นของตน ประชาชนจะรู้ว่าความต้องการของคนที่คืออะไร ทำให้สามารถ

^{๒๓}มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, การบริหารการในส่วนภูมิภาค, (กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด อรุณการพิมพ์, ๒๕๔๕), หน้า ๒๔๓ - ๒๔๕.

กำหนดแนวทางเพื่อตอบสนองความต้องการได้เหมาะสม สามารถกิจกรรมบางประการอันจำเป็น ทำให้สิ่งที่เสนอแนะมาปฏิบัติให้บรรลุผลประชาชนจะร่วมแรงร่วมใจปฏิบัติงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

๒) ทำให้ประชาชนต้องผูกมัดตนเองกับสิ่งที่ตนมีส่วนร่วมเมื่อประชาชนได้เสนอแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองแล้ว เขาย่อมรู้สึกผูกมัดตนเองที่จะต้องดำเนินกิจกรรมบางประการอันจำเป็นทำให้สิ่งที่เสนอแนะมาปฏิบัติให้บรรลุผลประชาชนจะร่วมแรงร่วมใจปฏิบัติงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

๓) ทำให้ประชาชนรู้สึกรัก และหวงแหนในท้องถิ่นของตนเองจากข้อ ๒ เมื่อประชาชนผูกมัดตนเองกับสิ่งที่ตนเสนอแนะ และร่วมแรงร่วมใจปฏิบัติงานแล้วจะก่อให้เกิดผลต่อมา คือ ความรักความภูมิใจและความหวงแหนในท้องถิ่นของตน เนื่องจากตนเองได้มีส่วนทำให้ท้องถิ่นเจริญรุ่งเรืองและพัฒนาขึ้น

๔) ทำให้แบ่งเบาภาระจากรัฐบาลกลาง การให้ประชาชนมีส่วนร่วมต่าง ๆ เท่ากับรับหลักการในเรื่องการกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่นแต่ละแห่งเมื่อประชาชนในท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองก็จะทำให้แบ่งเบาภาระจากรัฐบาลกลาง รัฐบาลกลางก็ย่อมมีเวลามากขึ้นที่จะไปดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศต่อไปได้

๕) ส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสิ่งจำเป็นต่อความสัมฤทธิ์ผลในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยเมื่อประชาชนในระดับตำบลเข้ามามีส่วนในการดำเนินการต่างๆ ย่อมเป็นการปลูกฝังเบื้องต้นและเป็นพื้นฐานในการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับประเทศชาติต่อไป^{๒๔}

ศุภสวัสดิ์ รัชวาลย์ กล่าวว่า ลักษณะโดยทั่วไปของกระบวนการมีส่วนร่วมสาธารณะ (Public Participation) เป็นกระบวนการที่ประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่น้อยที่สุด คือ ได้รับฟังข้อมูลข่าวสารว่ารัฐจะทำอะไรประชาชนมีหน้าที่รับทราบ ระดับสูงขึ้นมาเป็นระดับการมีส่วนร่วมที่ประชาชนมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นในโครงการต่าง ๆ เหล่านี้ว่าจะปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขอย่างไรบ้าง กระบวนการตรงนี้คือกระบวนการประชาพิจารณ์ซึ่งเป็นกระบวนการรับฟังความคิดเห็น การตัดสินใจยังเป็นเรื่องของรัฐ คือ รัฐอาจจะเชื่อคำวิจารณ์ของประชาชนหรือรัฐอาจจะไม่เห็นด้วยต่อความเห็นของประชาชนก็ได้ กรณีรัฐตัดสินใจไม่ตรงกับความเห็นของประชาชนรัฐพึงต้องอธิบายให้ประชาชนว่า ทำไมรัฐจึงทำการตัดสินใจดังกล่าวขัดแย้งกับความคิดเห็นของประชาชน

^{๒๔} เรื่องเดียวกัน.

กระบวนการในระดับที่สูงขึ้นมาในกระบวนการมีส่วนร่วมสาธารณะ คือการที่ประชาชนมีบทบาท และมีส่วนร่วมที่จะตัดสินใจตั้งแต่เริ่มต้น โครงการ

ตั้งแต่เริ่มต้นที่จะรับทราบปัญหา ร่วมคิด ร่วมหาแนวทางที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ ไปจนกระทั่งถึงเมื่อโครงการต่าง ๆ เกิดขึ้นก็มีบทบาทติดตามมาโดยตลอด กระบวนการนี้เป็นกระบวนการมีส่วนร่วมกระบวนการที่ประชาชนทุกคนมีสิทธิ์ที่จะตัดสินใจด้วยตัวเองแต่ละคนทีละคน การตัดสินใจตรงที่อาจจะเรียกว่าการสร้างหรือแสวงหาฉันทาคติ (Seek Consensus หรือ Consensus Building หรือ Consent Building) ตลอดกระบวนการนี้และกระบวนการมีส่วนร่วมสาธารณะที่สูงสุด คือ นี้ใช้กระบวนการที่เรียกว่า การลงประชามติ (Referendum) กระบวนการลงประชามติมีประโยชน์ในกรณีที่เรื่องที่จะตัดสินใจนั้นชัดเจนและไม่ซับซ้อน แต่อาจจะทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งมากในกรณีที่ประชาชนไม่เข้าใจกระบวนการตัดสินใจดังกล่าว หรือปัญหาที่ทำให้การตัดสินใจซับซ้อนเกินกว่าที่จะตัดสินใจโดยเพียงการรับหรือไม่รับอนุญาตหรือไม่อนุญาต ทำหรือไม่ทำเท่านั้น เช่น กรณีการลงประชามติของ “แควมเบคซิติ” หรือ “ติมอร์ตะวันออก” โดยที่เมืองแควมเบค นั้นได้เปิดโอกาสให้ประชาชนตัดสินใจว่าจะเลือกอยู่กับฝรั่งเศสหรือแคนาดา ซึ่งผลจากการทำประชามติได้แสดงออกมาว่า ทั้งสองฝ่ายมีจำนวนที่ใกล้เคียงกัน แต่ในกรณีดังกล่าวก็ไม่ได้มีความรุนแรงเกิดขึ้นตามมาแต่ประการใด ตรงกันข้ามกับในกรณีของติมอร์ตะวันออกที่ได้มีความรุนแรงเกิดขึ้นตามมา ดังนั้น จากกรณีดังกล่าวอาจกล่าวได้ว่าในความเป็นจริงนั้น กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญและละเอียดอ่อน รวมไปถึงการมีส่วนร่วมในแต่ละลักษณะต่างมีข้อเด่น มีข้อด้อยที่แตกต่างกันออกไป เพราะฉะนั้นจึงควรมีการศึกษาการเตรียมการ และดำเนินการให้ถูกต้องเหมาะสม เพื่อป้องกันและแก้ไขผลลัพธ์ที่ไม่พึงประสงค์อันอาจเกิดขึ้นตามมา^{๒๕}

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคสังคมที่ กำลังได้รับความสนใจ และในหลาย ๆ ประเทศได้กำหนดให้มีขึ้น รวมทั้งประเทศไทย ก็คือ กระบวนการมีส่วนร่วมในลักษณะของการให้ข้อคิดเห็น หรือที่เรียกว่าการทำประชาพิจารณ์ หรือ การไต่สวนสาธารณะ

๒.๒.๕ ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน

นักวิชาการได้กล่าวถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

บวรศักดิ์ สุวรรณโณ กล่าวว่า โดยทั่วไปการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนต่อเนื่องซึ่งก่อให้เกิดต้นทุนในการดำเนินการมากพอสมควร

^{๒๕} ศุภสวัสดิ์ ชัชวาล, การปกครองท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมของประชาชน, อ่างแล้ว, หน้า ๔๑ - ๔๒.

อย่างไรก็ตามข้อดีของการมีส่วนร่วมคือก่อให้เกิดการผลิตนโยบายและบริการสาธารณะที่สอดคล้องกับความต้องการของสาธารณชนเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดสรรทรัพยากรของสาธารณะให้สูงขึ้นโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนก่อให้เกิดประโยชน์ต่าง ๆ ดังนี้

๑) เพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจ กระบวนการปรึกษาหารือกับสาธารณชนช่วยให้เกิดความกระจ่างในวัตถุประสงค์ และความต้องการของ โครงการหรือ นโยบายนั้น ๆ ได้อยู่เสมอสาธารณชนสามารถที่จะผลักดันให้เกิดการทบทวนข้อสันนิษฐานที่ปิดบังอยู่ ซึ่งอาจจะปิดบังไม่ให้เห็นทางออกที่มีประสิทธิภาพที่สุด บ่อยครั้งกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนก่อให้เกิดการพิจารณาถึงทางเลือกใหม่แทนวิธีการที่ได้เคยใช้กันมาในอดีตสาธารณชนมักมีข้อมูลที่สำคัญซึ่งทำให้เกิดความแตกต่างในการที่นำไปสู่การตัดสินใจ ก่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างโครงการที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จ

๒) ลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา โดยทั่วไปกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเต็มรูปแบบมักจะสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายและเสียเวลา แต่ในทางปฏิบัติแล้วการมีส่วนร่วมของประชาชนมาตั้งแต่ต้น สามารถที่จะลดความล่าช้าและลดค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งของประชาชนได้ การตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งอาจจะดูว่าสิ้นเปลืองและเสียเวลาที่จะตัดสินใจได้ แต่ว่าเมื่อตัดสินใจแล้ว และเมื่อนำมาสู่การปฏิบัติอาจจะเป็นวิธีการขัดแย้งของประชาชนได้ การตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งอาจจะดูว่าสิ้นเปลืองและเสียเวลาที่จะตัดสินใจได้ แต่ว่าเมื่อตัดสินใจแล้ว และเมื่อนำมาสู่การปฏิบัติอาจจะเป็นวิธีการที่ประหยัดกว่าด้วยซ้ำ การตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งที่ทำไปอย่างรวดเร็วและดูเหมือนจะไม่สิ้นเปลือง อาจจะเสียเวลาค่าใช้จ่ายมากกว่าถ้าการตัดสินใจนั้นไม่ได้ทำให้เกิดข้อตกลงระหว่างกลุ่มหรือความเห็นชอบในกลุ่มต่าง ๆ ที่มีประโยชน์เกี่ยวข้องได้ แต่กลับนำไปสู่ความขัดแย้งของประชาชนอย่างต่อเนื่องมากขึ้น การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนั้น ๆ วิธีการจะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างการนำไปปฏิบัติทำให้เกิดการประหยัดค่าใช้จ่ายซึ่งโดยทั่วไปมักจะแพงกว่าค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการจัดทำารดำเนินการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในระยะต้น

๓) การสร้างฉันทามติ โครงการมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถที่จะสร้างข้อตกลงที่มั่นคงและยืนยาวและการยอมรับระหว่างกลุ่มซึ่งก่อหน้าอาจจะมีความเห็นขัดแย้งกันคนละทาง การมีส่วนร่วมนี้ยังก่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างคู่กรณีลดความขัดแย้งทางการเมืองและก่อให้เกิดความชอบธรรมในการตัดสินใจของรัฐ

๔) ความสำเร็จและผลในการปฏิบัติของโครงการ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำให้เรามีความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของการตัดสินใจนั้น และครั้งหนึ่งเมื่อได้ร่วมตัดสินใจแล้วเขาก็ย่อมต้องการที่จะเห็นสิ่งนั้นไปปฏิบัติได้ ไม่เพียงแต่จะมีความสนับสนุนทางการเมืองต่อการนำไปปฏิบัติ แต่กลุ่มและปัจเจกชนอาจจะกระตือรือร้นในการที่ช่วยให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

๕) การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าหรือขัดแย้งที่รุนแรง ความขัดแย้งใน โครงการอาจนำไปสู่ การปฏิบัติอันยากที่จะแก้ไข กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนก่อให้เกิดโอกาสที่ผู้กรณิจะ แสดงความต้องการของกลุ่มเขา และความหวังกังวลที่ปราศจากความรู้สึกที่เป็นไปได้ อย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมของประชาชนไม่ใช่ยาวิเศษมันไม่อาจที่จะลดหรือกำจัดความขัดแย้งในทุก ๆ กรณี

๖) ความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม โดยทั่วไปแล้วการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น วิธีทางที่จะนำไปสู่ความชอบธรรมและการดำรงอยู่ของความชอบธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อการ ตัดสินใจก่อให้เกิดความขัดแย้ง ก็คือจะต้องใช้กระบวนการตัดสินใจซึ่งโปร่งใสและน่าเชื่อถือต่อ สาธารณชนและซึ่งให้สาธารณชนมีส่วนร่วม โครงการมีส่วนร่วมของประชาชนยังก่อให้เกิดความ เข้าใจถึงเหตุการณ์ที่นำไปสู่การตัดสินใจนั้น ๆ^{๒๖}

จากที่กล่าวมาข้างต้นเห็นถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วมที่จะก่อให้เกิดการพัฒนา มี ประสิทธิภาพที่ยั่งยืน การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนในสังคม แต่ ยังคงมีคำถามที่เกิดขึ้นคือกลไกหรือเครื่องมือหรือมาตรการทางการสร้างให้เกิดการมีส่วนร่วมของ ประชาชนเกิดขึ้นอย่างเหมาะสมเพียงพอแล้วหรือยัง

๒.๒.๖ ขอบเขตของการมีส่วนร่วมของประชาชน

ขอบเขตของการมีส่วนร่วมของประชาชนมี ดังนี้

มหาวิทยาลัยอุทยธรรมราชวิทยาลัย กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นจะต้องร่วมกัน คิดและร่วมกันทำให้บรรลุตามต้องการ ซึ่งประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการ ปกครองระดับตำบลได้โดย

๑) การมีส่วนร่วมในการเลือกตัวแทน เนื่องจากในแต่ละตำบลมักจะมีประชาชนในท้องที่ เป็นจำนวนมากเกินกว่าที่ประชาชนแต่ละคนจะสามารถดำเนินการแต่ละอย่างได้ครบถ้วน จึง จำเป็นจะต้องเลือกตัวแทนของตนขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่แทนตนในการรักษาครบถ้วน จึงจำเป็น จะต้องเลือกตัวแทนของตนขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่แทนตนในการรักษาผลประโยชน์ ความเป็นอยู่ และ ปากท้องของตน ตัวแทนเหล่านี้มักเป็นคนที่ประชาชนในท้องที่นิยมนับถือและสามารถปกป้อง ผลประโยชน์ต่าง ๆ ได้และบุคคลที่จะเป็นตัวแทนในระดับตำบลได้จะต้องผ่านการเลือกจาก ประชาชนในท้องถิ่นที่นั้น ๆ เช่น กำนันกรรมการสภาตำบลผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นต้น หรือเป็นบุคคลที่ ตัวแทนของประชาชนได้คัดเลือกขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือ เช่น สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำ ตำบล เป็นต้น

^{๒๖} บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, การกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย, (กรุงเทพมหานคร : ธรรมดาเพรส บจก, ๒๕๔๕), หน้า ๓๘๐ - ๓๘๑.

๒) การมีส่วนร่วมในตำแหน่งต่าง ๆ นอกเหนือจากการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งตัวแทนแล้ว ประชาชนมีคุณสมบัติเหมาะสมหรือมีความถนัดที่จะทำกิจกรรมสาธารณะก็สามารถเสนอตัวเข้ามา รับตำแหน่งต่าง ๆ ทั้งที่เป็นตำแหน่งที่อาศัยการเลือกตั้งของประชาชน โดยตรงและตำแหน่งที่ ตัวแทนของประชาชนได้เลือกขึ้นมา

๓) การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ประชาชนในท้องถิ่นยังมีโอกาสแสดงความคิดเห็นในเรื่องเกี่ยวกับกิจกรรมของส่วนรวมด้วย ซึ่งสามารถแสดงความคิดเห็นได้ในกรณีต่าง ๆ กันคือ

๓.๑) แสดงความคิดเห็นในที่ประชุม เมื่อมีประชาชนควรร่วมรับฟังและร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อเสนอแนวทางแก้ไขต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นและส่วนรวมนอกจากนี้ประชาชน ยังอาจให้ข้อเท็จจริงบางอย่างเพื่อประกอบการพิจารณาคัดสินใจของผู้รับผิดชอบในเรื่องนั้นต่อไป

๓.๒) ร่วมสอดคล้องกิจกรรมสาธารณะ กล่าวคือ ประชาชนในตำบลควรสนใจการ ดำเนินกิจกรรมสาธารณะที่ถือว่าเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของตนและคนอื่น ๆ ใน ตำบล เช่น โรคระบาดที่เกิดขึ้นกับสัตว์ เป็นต้น

๓.๓) ร่วมค้นหาข้อเท็จจริงและร่วมตัดสินใจ ในกรณีที่เกิดปัญหาขึ้นแต่ยังไม่ทราบ ข้อเท็จจริงที่แน่ชัด เจ้าหน้าที่ปกครองระดับตำบลอาจเชิญให้ประชาชนบางคนร่วมค้นหาข้อเท็จจริง ประกอบการตัดสินใจก็ได้เช่นการจัดตั้งกรรมการเพื่อศึกษาวิธีการป้องกัน โจรผู้ร้ายในหน้าแล้ง เป็นต้น

๓.๔) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่ ในการพัฒนาท้องถิ่นนั้นจะต้องอาศัยกำลัง ความคิดโดยที่ประชาชนแต่ละคนร่วมกันแสดงความคิดเห็นหาแนวทางที่เหมาะสมกับการพัฒนา ท้องที่และยังต้องอาศัยกำลังกายเป็นสำคัญด้วยถ้าประชาชนแต่ละคนคิดแต่ไม่ทำ ถึงแม้แนวทางที่ จะพัฒนาได้อย่างไรก็ไม่อาจประสบความสำเร็จได้ประชาชนจึงต้องร่วมแรงร่วมใจในการพัฒนา ท้องที่ของตนโดยอาจจะแสดงความคิดเห็นและหัวใจของรัฐธรรมนูญฉบับนี้เน้นการมีส่วนร่วม ของประชาชนเป็นสำคัญ^{๒๖}

นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ฉบับปัจจุบันยังได้กำหนดหลักการของประชาธิปไตย แบบประชาชน มีส่วนร่วมไว้ในมาตรา ๑๕๕ - ๑๖๑ การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชน

มาตรา ๑๕๕ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อ ประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณากฎหมายตามที่กำหนดในหมวด ๓ และหมวด ๕ แห่ง รัฐธรรมนูญนี้

^{๒๖} มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, การบริหารการในส่วนภูมิภาค, อ่างแล้ว, ๒๔๓-๒๔๕.

คำร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องจัดทำร่างพระราชบัญญัติเสนอมาด้วย

หลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อรวมทั้งตรวจสอบให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๑๖๐ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติตามมาตรา ๒๖๕ ให้ถอดถอนบุคคลตามมาตรา ๒๖๑ ออกจากตำแหน่งได้

คำร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวกระทำความผิดเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน

มาตรา ๑๖๑ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งย่อมมีสิทธิออกเสียงประชามติ

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่ากิจการในเรื่องใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติหรือประชาชน นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีอาจปรึกษาประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภาเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงประชามติในการออกเสียงประชามติต้องเป็นการให้ออกเสียง เห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในกิจการตามที่จัดให้มีการออกเสียงประชามติ และการจัดการออกเสียงประชามติในเรื่องที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือเกี่ยวกับตัวบุคคลหรือคณะบุคคลจะกระทำมิได้

นอกจากการเปลี่ยนจากประชาธิปไตยแบบผู้แทนมาเป็นประชาธิปไตยแบบประชาชนมีส่วนร่วมจะส่งผลปรับเปลี่ยน โครงสร้างหลักของการบริหารจัดการประเทศในภาพรวมแล้ว กระบวนทัศน์ใหม่ในประชาธิปไตยแบบประชาชนมีส่วนร่วมยังส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างรัฐกับประชาชนในประเด็นต่าง ๆ อีกด้วย ซึ่งอาจแยกพิจารณาเป็น ๒ ด้าน คือ

๑) ด้านประชาชน รัฐธรรมนูญได้บัญญัติรับรองสิทธิของประชาชนในการมีส่วนร่วมในทุกระดับ ตั้งแต่การมีส่วนทางการเมือง การมีส่วนร่วมในการออกกฎหมาย การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

๒) ด้านรัฐ รัฐธรรมนูญได้ กำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐในการส่งเสริมและการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านต่าง ๆ รวมทั้งหน้าที่ของรัฐที่จะต้องเสริมสร้างและพัฒนาความเข้มแข็งของภาคประชาสังคม

จะเห็นว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญของการปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย ที่สามารถลดช่องว่างระหว่างผู้บริหารประเทศกับประชาชนเจ้าของประเทศให้มีความเข้าใจร่วมกันในการดำเนินนโยบายต่าง ๆ ของชาติ เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนและยังเป็นการเสริมสร้างระบอบประชาธิปไตยให้ยั่งยืนแม้ว่าในประเทศจะมีกฎหมายรัฐธรรมนูญบัญญัติถึงช่องทางในการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างกว้างขวาง แต่ในทาง

ปฏิบัติการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนก็ยังคงกีดกันจากภาครัฐที่ยังไม่สามารถปรับเปลี่ยน เจตคติ และการวางแผนอำนาจ ทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในปัจจุบันยังอยู่ในระดับที่อ่อนแอ

๒.๓ สภาพทั่วไปของพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ

๒.๓.๑ คำขวัญอำเภอเมืองศรีสะเกษ

“อำเภอเมืองศรีสะเกษ

เขตหลวงพ่อดิล्लीเอื่อง

งามวิจิตรพระธาตุเรืองรอง

ถิ่นพระนางศรีสระผม

ศาลหลักเมืองศักดิ์สิทธิ์

ชื่อก้องสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์

อุดมด้วยน้ำใจสามัคคี”

๒.๓.๒ ประวัติความเป็นมา

อำเภอเมืองศรีสะเกษ ประวัติการตั้งจังหวัดศรีสะเกษ เดิมจังหวัดศรีสะเกษ ชื่อชุมชนปรากฏในพงศาวดารหัวเมืองมณฑลอีสานว่าตั้งขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยารัชกาลพระเจ้าเอกทัศ โดยแยกบ้านปราสาทสี่เหลี่ยมดงลำดวนขึ้นเป็นเมืองชุมชนทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระยาไกรภักดีนครลำดวนเป็นเจ้าเมืองมีโบราณสถานมากมายเช่นปราสาทคู่เต่ากันว่า เมืองชุมชนเดิมชื่อ “ศรีนครลำดวน” คือ ที่ตั้งของตำบลดวนใหญ่ อำเภอวังหินในปัจจุบัน ค่ายคูและกำแพงที่ยังปรากฏอยู่แสดงให้เห็นว่าสร้างในสมัยเดียวกันกับจังหวัดสุรินทร์ เพราะคล้ายคลึงกันมากมาหลังเมืองศรีนครลำดวนเกิดการกัณฑ์การแห่งแล้งขาดน้ำ ประมาณ พ.ศ. ๒๓๒๑ ได้ย้ายไปตั้งบริเวณบ้านห้วยเหนือ อำเภอชุมชนในปัจจุบัน ให้ชื่อว่า “เมืองชุมชน”

ต่อมาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ประมาณปี พ.ศ. ๒๓๒๕ ได้ยกบ้านโนนสามขาขึ้นเป็น “เมืองศรีสะเกษ” แยกจากเมืองชุมชน และต่อมาอีก ๓ ปี ในปี พ.ศ. ๒๓๒๘ ได้มีการย้ายเมืองศรีสะเกษ จากบ้านโนนสามขา มาตั้ง ณ บริเวณบ้าน “พันทาเจียงอี” ซึ่งเป็นที่ตั้งของอำเภอเมืองศรีสะเกษในปัจจุบันและได้เปลี่ยนชื่อจาก “จังหวัดชุมชน” มาเป็น “จังหวัดศรีสะเกษ” เป็นทางการเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๑ จนถึงปัจจุบัน

๒.๓.๓ สภาพทางภูมิศาสตร์

อำเภอเมืองศรีสะเกษ ตั้งอยู่บนถนนหลักเมือง ตำบลเมืองเหนือ อำเภอเมืองศรีสะเกษ ริมฝั่งขวาลำห้วยสำราญ และเป็นบริเวณภายในเขตที่ตั้งศาลากลางจังหวัดศรีสะเกษ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อำเภอรามันไพร และอำเภอขามเฒ่า
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอพยุห์ และอำเภอวังหิน
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอกันทรารมย์และอำเภอน้ำเกลี้ยง

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภออุทุมพรพิสัย

๒.๓.๔ ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสูง มีป่าโปร่งสลับกับทุ่งนา พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นดินทรายไม่
อุ้มน้ำ จะมีหนองน้ำขนาดเล็กอยู่โดยทั่วไป มีน้ำขังเฉพาะฤดูฝน และแห้งขอดเมื่อถึงฤดูแล้ง ซึ่ง
พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ในการทำนาและปลูกพืชผักสวนครัว

๒.๓.๕ ลักษณะการปกครอง

อำเภอเมืองศรีสะเกษ มีพื้นที่ ๕๔๐ ตารางกิโลเมตร

-มี ๑๘ ตำบล ๑๖๕ หมู่บ้าน ๔๕ ชุมชน ๒๐,๐๒๗ ครัวเรือน

-มี ๑๕ อบต. ๑ เทศบาลตำบล และ ๑ เทศบาลเมืองศรีสะเกษ

-มีจำนวนประชากรรวมทั้งหมด ๑๓๕,๕๓๕ คน

-ในเขตเทศบาล ๔๐,๑๑๓ คน

-นอกเขตเทศบาล ๙๕,๔๒๒ คน

๒.๓.๖ ข้อมูลด้านการเลือกตั้ง

ประชากรทั้งหมด	๑๓๓,๒๗๔	คน
ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	๙๗,๒๗๗	คน
- เทศบาลเมืองศรีสะเกษ	๖๒,๒๖๙	คน
- เทศบาลตำบลน้ำคำ	๗,๓๕๓	คน
- ตำบลชำ	๔,๙๐๑	คน
- ตำบลห่ม	๕,๑๔๔	คน
- ตำบลจาน	๔,๙๗๖	คน
- ตำบลหนองแก้ว	๔,๖๓๔	คน
- ตำบลหมากเขียบ	๓,๖๕๓	คน
- ตำบลหนองไผ่	๔,๓๐๕	คน
- ตำบลโพนเขวา	๕,๖๙๕	คน
- ตำบลโพนข่า	๔,๗๐๕	คน
- ตำบลกุซอด	๓,๖๓๐	คน
- ตำบลหนองครก	๔,๓๕๘	คน
- ตำบลตะดอบ	๔,๘๔๘	คน
- ตำบลหญ้าปล้อง	๔,๒๖๑	คน
- ตำบลหนองไฮ	๒,๗๘๘	คน

- ตำบลโพนค้อ	๒,๑๕๑	คน
- ตำบลโพธิ์	๒,๑๔๐	คน

๒.๓.๗ หน่วยเลือกตั้ง ทั้งหมด ๒๐๖ แห่ง

- นอกเขตเทศบาล	๑๖๓	แห่ง
- ในเขตเทศบาล	๔๓	แห่ง

๒.๓.๘ ข้อมูลด้านการเกษตร

อำเภอเมืองศรีสะเกษ มีพื้นที่การเกษตรทั้งหมด ๒๘๖,๑๘๓ ไร่ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) พื้นที่ทางการเกษตร ทั้งหมด ๒๖๕,๐๗๑ ไร่

- พื้นที่ทำนา ๒๖๕,๐๗๑ ไร่ พื้นที่แยกเป็น ข้าเจ้า ๒๓๘,๕๖๓ ไร่ ข้าเหนียว

๒๖,๕๐๘ ไร่

- พื้นที่ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น ๕,๕๔๔ ไร่

- พื้นที่ปลูกพืชไร่ ๓,๒๕๐ ไร่

- พื้นที่ปลูกพืชผัก ๑๒,๒๔๐ ไร่

- พื้นที่ปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ ๗๘ ไร่

๒) งานเกษตรอินทรีย์วิถีศรีสะเกษ ปี ๒๕๕๒

- การรณรงค์ไถกลบตอซังข้าว และหวานพืชตระกูลถั่วเกษตรกรในอำเภอเมืองศรีสะเกษ ไถกลบได้ ๑๖๗,๑๕๘ ไร่ คิดเป็น ๗๐ % ของพื้นที่ทำนา และหวานพืชตระกูลถั่วคิดได้ ๑๔,๓๑๑ ไร่ คิดเป็น ๖% ของพื้นที่ทำนา

- โรงปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพอำเภอเมืองศรีสะเกษ โรงปุ๋ยอินทรีย์ที่ผลิตปุ๋ยบริการชุมชนเกษตรกร จำนวน ๑๑ โรง

๒.๓.๙ การปฏิบัติงาน

๑) นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลทุกตำบลไปปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์ฯ ทุกวันอังคาร และวันพฤหัสบดี เพื่อบริการด้านการเกษตรแก่เกษตรกร

๒) ดำเนินการเพิ่มศักยภาพศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ให้มีศักยภาพในการบริการเกษตรกรและเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน

๒.๓.๑๐ ข้อมูลด้านสังคม

๑) สถานบริการมีทั้งหมด ๕ แห่งมีใบอนุญาตจำนวน ๘ แห่งมีลักษณะคล้ายสถานบริการ จำนวน ๑ แห่ง (ไม่มีใบอนุญาตเพราะจังหวัดศรีสะเกษ อยู่ในเขตโซนนิ่ง ไม่อนุญาตให้มีการจัดตั้งสถานบริการเพิ่ม)

๒) โรงแรม/รีสอร์ท มีทั้งหมด ๒๐ แห่ง

๒.๑) โรงแรมตามกฎหมาย จำนวน ๑๔ แห่ง (มีใบอนุญาต)

๒.๒) ไม่มีใบอนุญาต จำนวน ๖ แห่ง (แจ้งให้หยุด)

- ยื่นคำขอแล้วแต่รอเอกสารเพิ่มเติม จำนวน ๒ แห่ง
- อยู่ระหว่างการขอใบอนุญาต จำนวน ๒ แห่ง
- ที่ไม่มีการขอใบอนุญาต จำนวน ๑ แห่ง
- ยื่นคำขอแล้วแต่ไม่อนุญาต จำนวน ๑ แห่ง

๒.๓) โรงแรมที่มีลักษณะมารูค มีทั้งหมด ๔ แห่ง (มีใบอนุญาต)

๓) ร้านเกมส์อินเทอร์เน็ต

- ร้านเกมส์ จำนวน ๗๕ แห่ง
- ร้านคาราโอเกะ จำนวน ๖๐ แห่ง
- โต๊ะสนุกเกอร์/บิลเลียด มีทั้งหมด ๖ แห่ง
- ร้านค้าของเก่า จำนวน ๗๖ แห่ง

๒.๓.๑๑ ข้อมูลด้านการศึกษา

๑) ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ศรช.) จำนวน ๒๗ แห่ง

- ในเขตเทศบาล ๘ แห่ง
- นอกเขตเทศบาล ๑๖ แห่ง

๒) สถานศึกษาในเขตอำเภอเมืองศรีสะเกษ

- ระดับประถมศึกษา และขยายโอกาส ๖๖ แห่ง
- ระดับมัธยมศึกษา ๑๑ แห่ง
- วิทยาลัยอาชีวศึกษา ๔ แห่ง
- มหาวิทยาลัย ๔ แห่ง

๒.๓.๑๒ ข้อมูลด้านการสาธารณสุข สถานบริการสาธารณสุข

- โรงพยาบาลรัฐ ขนาด ๕๐๐ เตียง จำนวน ๑ แห่ง
- โรงพยาบาลเอกชน ขนาด ๒๖ เตียง จำนวน ๑ แห่ง
- สถานีนามัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน ๑๗ แห่ง
- สถานีนามัยสังกัดเทศบาล (ศูนย์บริการสาธารณสุข) จำนวน ๓ แห่ง

๒.๓.๑๓ ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวอำเภอเมืองศรีสะเกษ มีสถานที่สำคัญ ๆ ดังนี้

๑) **ศาลหลักเมืองศรีสะเกษ** ตั้งอยู่ที่บริเวณสี่แยกถนนเทพาตัดกับถนนหลักเมือง ศาลหลักเมือง (หลังใหม่) สร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๘ เสร็จในปีพ.ศ. ๒๕๒๓ ลักษณะโครงสร้างทาง

สถาปัตยกรรมยกฐานสูงหลังคาทรงไทยจัตุรมุขกรุด้วยหินอ่อนทั้งหลังส่วนจั่วด้านทิศใต้ ประดิษฐาน
ตรา “กาญจนาภิเษก” ซึ่งเป็นสัญลักษณ์เนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองสิริ
ราชสมบัติครบ ๕๐ ปี

๒) พระธาตุเรืองรอง ตั้งอยู่ที่บ้านสร้างเรือง ตำบลหญ้าปล้อง ห่างจากอำเภอเมือง
ไปตามทางหลวงหมายเลข ๒๓๗๓ สายศรีสะเกษ-ยางชุมน้อยประมาณ ๑.๕ กิโลเมตร เป็นพระ
ธาตุที่สร้างขึ้นโดยผสมศิลปะอีสานใต้สีเฝ้าไทย ได้แก่ ลาว ส่วย เขมร เขอ มีความสวยงามและเป็น
เอกลักษณ์อย่างลงตัว พระธาตุมีความสูง ๔๘ เมตร แบ่งออกเป็น ๖ ชั้น ชั้นที่ ๑ ใช้สำหรับประกอบ
พิธีทางศาสนา ชั้นที่ ๒-๓ เป็นพิพิธภัณฑสถานเฝ้าไทย ชั้นที่ ๔ เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูป
สำคัญ ชั้นที่ ๕ ใช้สำหรับการทำสมาธิ และชั้นที่ ๖ เป็นที่ประดิษฐานพระบรม-สารีริกธาตุ และเป็น
ที่ชมทัศนียภาพของพื้นที่โดยรอบ

๓) วัดมหาพุทธาราม (วัดพระโต) ตั้งอยู่ในใจกลางเมืองศรีสะเกษ เดิมมีชื่อว่า “วัด
ป่าแดง” เนื่องจากบริเวณดังกล่าวมีไม้แดงขึ้นหนาแน่นมีวิหารซึ่งเป็นที่ประดิษฐาน “หลวงพ่โต”
พระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองและเป็นที่เคารพสักการะของชาวศรีสะเกษ เป็นพระพุทธรูปองค์ใหญ่ปาง
มารวิชัยมีความสูงจากฐานถึงยอดพระรัศมี ๖.๘๕ เมตรหน้าคอกกว้าง ๓.๕๐ เมตร คนทั่วไปจึงเรียก
วัดนี้ว่า “วัดพระโต” จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๔๘๑ จึงได้มีการเปลี่ยนชื่อวัดเป็น “วัดมหาพุทธาราม”

๔) สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ ตั้งอยู่ในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ศรีสะเกษ
ถนนกสิกรรมตำบลหนองครกอำเภอเมืองศรีสะเกษ ห่างจากศาลากลางจังหวัดศรีสะเกษ ประมาณ
๒ กิโลเมตรมีเนื้อที่ประมาณ ๒๓๗ ไร่ ลักษณะเป็นสวนป่าในเขตเมืองมีต้นลำดวนอยู่หนาแน่นกว่า
๕๐,๐๐๐ ต้นเป็นคงใหญ่ เหมาะแก่การทัศนศึกษาในเชิงพฤกษศาสตร์ต้นลำดวนซึ่งเป็นพันธุ์ไม้
หอมนี้ จะผลิดอกหอมอบอวลไปทั่วในราวเดือนมีนาคมของทุกปีและเนื่องจากต้นไม้นี้มีความ
เกี่ยวพันกับชื่อพระยาไกรภักดีศรีนครลำดวนในอดีตจึงได้นำเอาต้นลำดวนมาเป็นสัญลักษณ์ของ
จังหวัดนอกจากนี้ภายในพื้นที่สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ยังมีรูปสัตว์และสวนสาธารณะตกแต่งสวยงามร่มรื่นเป็น
แหล่งพักผ่อนของประชาชนทั่วไปมีบึงน้ำสำหรับพายเรือเล่นและพักผ่อนหย่อนใจ วันหยุดจะพบ
หลายครอบครัวไปพักผ่อนปิกนิกในบริเวณสวนจำนวนมาก

๕) วัดป่าศรีตำราญ ตั้งอยู่ที่ถนนกสิกรรมตำบลหนองครกอำเภอเมืองศรีสะเกษ
เป็นวัดที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ วัดแห่งนี้เป็นที่
ประดิษฐานหลวงพ่โต ๓ พี่น้อง อันได้แก่ **พระศรีมิ่งเมือง** ที่มีพุทธคุณด้านความเมตตาให้พลังสูง
มาก บังเกิดโชคลาภและกัลยาณมิตรแก่ผู้ขอพร **พระชัยเกษตร** มีพุทธคุณด้านบุญฤทธิ์มาก
อธิษฐานขอเกี่ยวกับเงินทองและอายุและ **พระกล้าไพร** มีพุทธคุณด้านอิทธิฤทธิ์อธิษฐานขอเรื่อง
สอบแข่งขัน ป้องกันภัย อุปสรรคและความแคล้วคลาดปลอดภัย และยังมีอีก ๑ องค์ที่ประดิษฐาน

อยู่ใกล้กัน คือ **หลวงพ่อบาพระวิหาร** ซึ่งมีพุทธคุณด้านการปกป้องคุ้มครองให้พรเสริมดวงชะตาบารมีตามปรารถนา

๖) วัดโนนแกด ตำบลท่ม อำเภอเมืองศรีสะเกษ ห่างจากตัวเมือง ๑๓ กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข ๒๒๑ ศรีสะเกษ – อ.กันทรลักษ์ ที่ กม. ๖ เลี้ยวขวา ตามทางหมู่บ้าน ไปอีก ๗ กิโลเมตร คำว่า “โนนแกด” เป็นภาษาพื้นเมืองชาวท่วย แปลว่า โนนน้อย ปัจจุบันมีพระเกจิอาจารย์ที่มีชื่อเสียงโด่งดัง คือ หลวงปู่เกลี้ยง เศรษฐมโธ หรือ พระครูโกวิทพัฒน์โนคม ปัจจุบันอายุ ๑๐๒ ปี ซึ่งเป็นที่เคารพ และศรัทธาของชาวศรีสะเกษ ในวัดยังเก็บรวบรวมวัตถุโบราณในสมัยยุคก่อนประวัติศาสตร์รุ่นเดียวกับภาษาชนเผ่าบ้านเชียง อีกทั้งในบริเวณวัดยังมีพระสารีริกธาตุของพระอานนท์ประดิษฐานอยู่ ณ วัดแห่งนี้ด้วย

๗) วัดหนองตะเคียน ห่างจากตัวเมือง ๑๓.๕ กิโลเมตรตามทางหลวงหมายเลข ๒๒๑ ศรีสะเกษ – อำเภอกันทรลักษ์ ที่ กม. ๑๓ เลี้ยวซ้ายเข้าบ้านตะเคียนไปตามทางอีก ๕ กิโลเมตร วัดจะอยู่ทางซ้ายมือเชื่อว่าในอดีตวัดแห่งนี้เป็นที่ที่องค์สมเด็จพระเจ้าตากสินเดินทางเสด็จประพาสในบริเวณนี้ ต่อมาจึงได้มีการสร้างวัดขึ้น ภายในบริเวณวัดมีรูปหล่อเหมือนองค์สมเด็จพระเจ้าตากสินและพระพุทธรูปปางขัดสมาธิจำนวนมากประดิษฐานบริเวณลานกว้าง สำหรับโบสถ์ได้มีการตกแต่งตามศิลปะภาคเหนือ และเป็นที่ประดิษฐานพระศรีอริยะเมตตรัย (ปู่สีทันดร) ที่มีความงดงามอีกด้วย

๒.๓.๑๔ ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี

ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ของอำเภอเมืองศรีสะเกษที่สำคัญ คือ ประเพณี บุญสงกรานต์ บุญข้าวสารท บุญข้าวจี๊ วันเข้าพรรษา – ออกพรรษา บุญแหวด ประเพณีบุญบั้งไฟ

๒.๓.๑๕ ข้อมูลศาสนสถาน อำเภอเมืองศรีสะเกษมีวัดทั้งหมด ๑๑๔ แห่ง

- วัดมหานิกาย ๑๐๘ แห่ง
- วัดธรรมยุต ๖ แห่ง

เจ้าคณะอำเภอ

- สายมหานิกาย พระครูสิริปริยัติการ เจ้าอาวาสวัดหนองตะมะ
- สายธรรมยุต ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดหลวงสุวรรณาราม

๒.๓.๑๖ ถนนสายสำคัญผ่านอำเภอเมืองศรีสะเกษ

- ทางรถไฟไปอุบลราชธานี - กรุงเทพมหานคร
- ถนนสาย ๒๒๖ อุบลราชธานี - กรุงเทพมหานคร

๒.๓.๑๗) ห้างสรรพสินค้า^{๒๘}

- บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์
- เทสโก้โลดัส
- ซุ่นเฮง
- แมคโคร

๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่นำมาใช้ประโยชน์กับงานวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ

กัญญาสุดา บัวแก้ว ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ดจากผลการศึกษา พบว่า “ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นการบริหารส่วนตำบลหนองบัวโดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง พบว่าการมีส่วนร่วมในการไปใช้สิทธิ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวมากที่สุด รองลงมาการเข้ารับการประชุมสภาและประชาชนไม่มีส่วนร่วมการเข้าร่วมตรวจสอบตามลำดับ”^{๒๘}

ก้องเกียรติ มณฑาพันธุ์ ได้ทำการวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลบางศรีเมือง จังหวัดนนทบุรี มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ผลการวิจัย พบว่า “ประชาชนในเขตเทศบาลบางศรีเมือง จังหวัดนนทบุรี มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่ำ ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ได้แก่ ความสนใจข่าวสารบ้านเมืองและผลประโยชน์ที่ได้รับจากภารกิจของเทศบาล”^{๒๙}

^{๒๘} อำเภอเมืองศรีสะเกษ, “แผนการพัฒนาอำเภอเมืองศรีสะเกษ”, ศรีสะเกษ : อำเภอเมืองศรีสะเกษ, ๒๕๕๒, (อัดสำเนา)

^{๒๙} กัญญาสุดา บัวแก้ว, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด”, **สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), ๒๕๕๐, ๑๒๒ หน้า.

^{๓๐} ก้องเกียรติ มณฑาพันธุ์, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลบางศรีเมือง จังหวัดนนทบุรี”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), ๒๕๔๖, ๑๒๖ หน้า.

โกมินทร์ กุลเวชกิจ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน เขตเทศบาลตำบลคูรพักตรพิมาน อำเภอคูรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัย พบว่า “ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคูรพักตรพิมาน อำเภอคูรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด มีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยและรายด้านอยู่ในระดับน้อยและน้อยที่สุด เรียงค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองจากมากไปหาน้อยคือการเลือกตั้งการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมืองการแสดงความคิดเห็นการรวมกลุ่มผลประโยชน์ และการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคูรพักตรพิมาน อำเภอคูรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่จำแนกตามเพศและอายุไม่แตกต่างกันทางสถิติเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา อาชีพและถิ่นที่อยู่อาศัยมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าระดับอนุปริญญาขึ้นไป อาชีพเกษตรกร/รับจ้าง มีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และหมู่ที่ ๓ มีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าหมู่ที่ ๒ ผู้โดยสารและรถประจำทางให้ดีกว่าที่เป็นอยู่ควรปรับปรุงภูมิทัศน์ในเขตเทศบาลให้ดูสวยงามเป็นเมืองน่าอยู่และเป็นทีประทับใจของประชาชนที่เดินทางสัญจรไปมา เพื่อจะได้เป็นบ้านเมืองตัวอย่างแก่ชุมชนอื่น”^{๑๑}

ตะศิยาวัฒน์ สุวรรณศรี ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : ศึกษากรณีอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัย พบว่า “ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนทุกด้านในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการตรวจสอบการเลือกตั้ง ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนสนใจการเมือง ด้านส่งเสริมความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนและด้านการส่งเสริมในกระบวนการจัดการเลือกตั้ง”^{๑๒}

^{๑๑}โกมินทร์ กุลเวชกิจ, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคูรพักตรพิมาน อำเภอคูรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด”, **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม), ๒๕๔๘, ๑๑๕ หน้า.

^{๑๒}ตะศิยาวัฒน์ สุวรรณศรี, “บทบาทของคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : ศึกษากรณีอำเภอเมืองจังหวัดนครราชสีมา”, **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม), ๒๕๔๗, ๑๓๔ หน้า.

นิตยา สุเพียร ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทสาคร : กรณีศึกษาศาสนสถานศึกษาระดับประถมศึกษา อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า “ครูประถมศึกษาอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร มีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยในระดับปานกลาง”^{๓๓}

วิฑูร ขำเจริญ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของข้าราชการและครอบครัว กองบินที่ ๔๑ กองพลบินที่ ๓ กองบัญชาการยุทธทางอากาศ ผลการศึกษาพบว่า “กลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบด้วยข้าราชการและครอบครัวกองบิน ๔๑ มีระดับความรู้พื้นฐานทางการเมือง ความสนใจทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจากประชากรที่กำหนดศึกษาส่วนใหญ่คนระดับกลางมีระบบสวัสดิการที่ดีจึงไม่สนใจผลประโยชน์ที่จะได้รับจากระบบการเมืองส่วนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้พื้นฐานทางการเมือง ความสนใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า ความรู้พื้นฐานทางการเมืองและความสนใจทางการเมืองมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ประเด็นที่น่าสนใจ คือ ผู้ที่มีความรู้พื้นฐานทางการเมืองมักจะไม่ค่อยเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง เนื่องจากมีการศึกษาสูงฐานะมั่นคงโดยส่วนมากจะเป็นผู้วิจารณ์ เสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ กรณีของผู้ที่มีความสนใจทางการเมืองมีแนวโน้มจะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าเนื่องจากมองเห็นผลประโยชน์ที่จะได้รับ”^{๓๔}

อุทินดา เกิดมาดี ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอบ้านแพ้วจังหวัดสมุทรสาครพบว่า “สตรีที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมี ส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ โดยสตรีที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงที่สุด สตรีที่มีอาชีพต่างกันจะมีส่วนร่วมในทางการเมืองต่างกัน สตรีที่ทำงานในโรงงาน รับจ้างมีส่วนร่วมเลือกตั้ง ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนสนใจการเมือง ด้านส่งเสริมความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนและด้านการ

^{๓๓}นิตยา สุเพียร, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทสาคร : กรณีศึกษาศาสนสถานศึกษาระดับประถมศึกษา อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร”, **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครปฐม), ๒๕๔๗, ๑๒๔ หน้า.

^{๓๔}วิฑูร ขำเจริญ, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของข้าราชการครอบครัวกองบินที่ ๔๑ กองบินที่ ๓ กองบัญชาการยุทธทางอากาศ”, **การค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๔๗, ๑๑๖ หน้า.

ส่งเสริมในกระบวนการจัดการเลือกตั้งทางการเมืองน้อยสตรีที่ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มสังคมมีส่วนร่วมทางการเมืองกว่าสตรีที่ไม่เข้าร่วมกลุ่มทางสังคม”^{๑๕}

แสงเดือน จิตรแสง ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมืองอำเภอเมืองร้อยเอ็ดจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมทั้งสามด้านค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง^{๑๖}

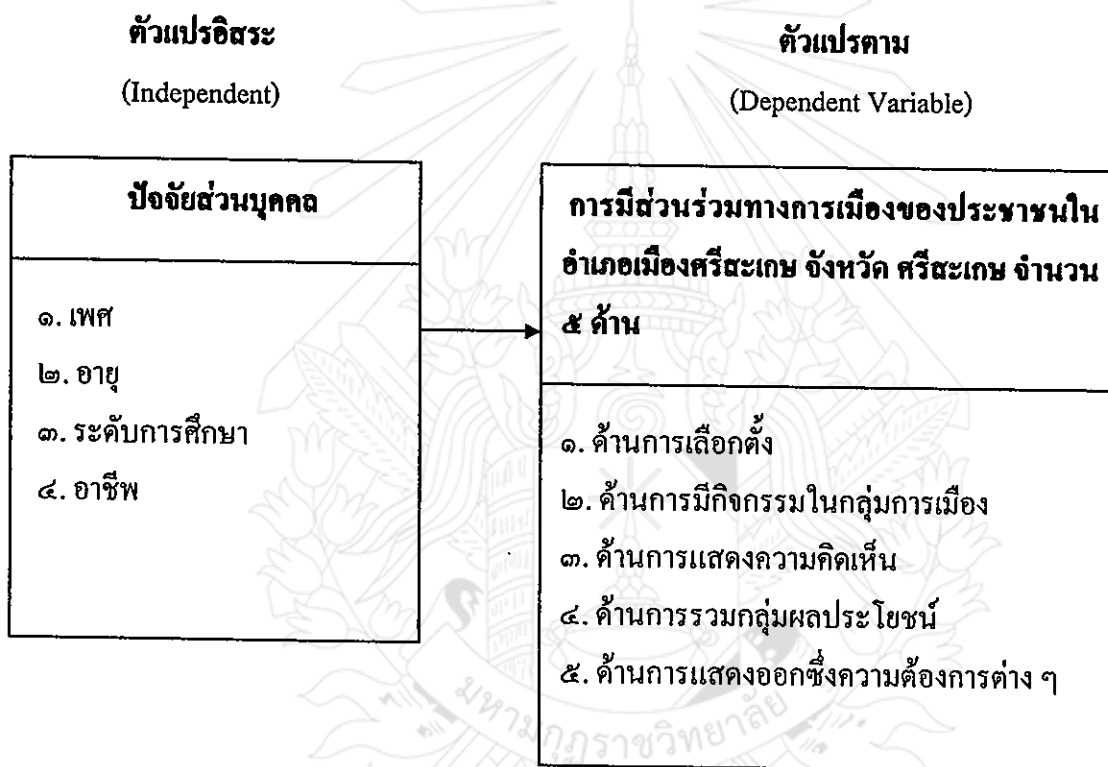

^{๑๕} สุพินดา เกิดมาลี, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร”, **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม), ๒๕๔๗, ๑๔๒ หน้า.

^{๑๖} แสงเดือน จิตรแสง, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมืองอำเภอเมืองร้อยเอ็ดจังหวัดร้อยเอ็ด”, **สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), ๒๕๕๑, ๑๑๙ หน้า.

๒.๕ รูปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัย การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัด ศรีสะเกษ ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีจากเอกสารตำรา ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและแผนพัฒนาในระยะใน ๔ ปี ของอำเภอเมืองศรีสะเกษ^{๓๑} ได้กำหนดการดำเนินงานตามแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

แผนภูมิที่ ๒.๑ แสดงรูปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

^{๓๑} อำเภอเมืองศรีสะเกษ, “แผนการพัฒนาอำเภอเมืองศรีสะเกษ”, อ้างแล้ว.

บทที่ ๓

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้เสนอวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

- ๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๒ เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- ๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล
- ๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิจัย

๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๑.๑ ประชากร

ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไปและมีชื่อตามทะเบียนราษฎรในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน ๘๗,๒๗๗ คน*

๓.๑.๒ กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไปและมีชื่อตามทะเบียนราษฎรอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้วยวิธีการประมาณค่าขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ ตาราง เกรจซี่และมอร์แกน (R.V. Krejciele และ D.W. Morgan) ได้จัดทำตารางระบุกลุ่มตัวอย่างที่จะสุ่มเมื่อทราบจำนวนประชากรได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๗๕ คน

*อำเภอเมืองศรีสะเกษ, “แผนการพัฒนาอำเภอเมืองศรีสะเกษ”, ศรีสะเกษ : อำเภอเมืองศรีสะเกษ, ๒๕๕๒, (ยึดสำเนา).

๓.๒ เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

ใช้การสุ่มแบบง่ายโดยการไ้ตารางเลขสุ่ม มีขั้นตอนดังนี้ กำหนดตัวเลขเรียงลำดับให้กับสมาชิกแต่ละหน่วยมีจำนวนสมาชิกเป็นหลักร้อยจะใช้ตัวเลข ๓ หลักเริ่มจาก ๐๐๐ ถ้าเป็นหลักพัน เช่น ๓๕๐๐ จะใช้ตัวเลข ๔ หลักเริ่มจาก ๐๐๐๐ ไปเรื่อย ๆ จนถึงเลข ๓๔๕๕ กำหนดการสุ่มไว้ล่วงหน้าชัดเจนว่าจะใช้ตัวเลขใดในการสุ่ม (Random Number Table) กล่าวคือ จะอ่านตามคอลัมน์หรือตามแถว ตัวอย่างลักษณะเลขในตารางเลขสุ่มของ RAN Corporation (Dix. And Massy. 1969 : 446) ที่ยกมาเพียงส่วนหนึ่งของแถวแรกคือ ๐๑ ๐๕ ๖๓ ๒๕ ๓๓ ๗๖ ๕๒ ๐๑ ๓๕ ๘๖ ๓๖ ๖๗ ๓๕ ๔๘ ๗๖ ๘๐ ๕๐ ๑๕ ๑๗ เปิดตารางเลขสุ่มใช้วิธีหลักบนอาคินสอจิ้มไปยังจุดใดจุดหนึ่งตรงนั้นจะเป็นจุดเริ่มไล่ตัวเลขมาเรื่อย ๆ จนกว่าจะได้สมาชิกกลุ่มตัวอย่างครบตามต้องการ

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๓.๑ ลักษณะเครื่องมือ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาจากการปรับข้อความจากแบบวัด เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอบเขตของการวิจัย ลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบเรทติงสเกล (Rating Scale) เป็นแบบสอบถามประเมินความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามว่าอยู่ในระดับใด มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายปิด (Close Ended Question) เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายเปิด (Check,-list) เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ โดยแบ่งเป็น ๕ ด้าน ได้แก่

- ๑) ด้านการเลือกตั้ง
- ๒) ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง
- ๓) ด้านการแสดงความคิดเห็น
- ๔) ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์
- ๕) ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ

ผู้วิจัยใช้ลักษณะคำถามแบบประเมินค่า ๕ ระดับตามแบบเรทติง สเกล (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยกำหนดเป็นตัวเลข ระดับค่าเฉลี่ย และความหมาย คือ

การแบ่งช่วงค่าคะแนนเฉลี่ยซึ่งเป็นเกณฑ์มาตรฐานเพื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ ตามขั้นตอนที่ระบุไว้โดยเกณฑ์ต่อไปนี้

ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
๑	๑.๐๐ - ๑.๘๐	น้อยที่สุด
๒	๑.๘๑ - ๒.๖๐	น้อย
๓	๒.๖๑ - ๓.๔๐	ปานกลาง
๔	๓.๔๑ - ๔.๒๐	มาก
๕	๔.๒๑ - ๕.๐๐	มากที่สุด ^๒

ตอนที่ ๓ ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ แล้วรวบรวมข้อมูล ตามประเด็นนำมาเรียบเรียงโดยการหาค่าความถี่ (Frequency) แล้วนำเสนอในรูปแบบการบรรยาย

๓.๔ การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ (Check-list) ที่มีการให้คะแนนแบบเดียวกันทุกข้อ โดยกำหนดในแต่ละข้อมีคะแนนเป็น ๕, ๔, ๓, ๒ และ ๑ (ตามลักษณะการตอบระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด) ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

๓.๔.๑ ศึกษาแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

๓.๔.๒ กำหนดกรอบแนวคิดและเนื้อหาของแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย นำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามทั้งชนิดปลายเปิด

๓.๔.๓ นำร่างแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ตรวจสอบวิจารณ์ แก้ไข เสนอแนะ ปรับปรุง เพื่อความเหมาะสมและความถูกต้องของแบบสอบถาม

๓.๔.๔ นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วตาม ข้อ ๑, ๒, และ ข้อ ๓ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๓ ท่านเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความครอบคลุมเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

^๒บุญชม ศรีสะอาด, **การวิจัยเบื้องต้น**, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๕), หน้า, ๕๕.

๑) รองศาสตราจารย์จำเริญ อุ่นแก้ว ตำแหน่งอาจารย์ประจำและประธานบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ วุฒิกการศึกษา วท.ม. (สถิติ)

๒) อาจารย์ ดร.ประจัญ จันเดิบ ตำแหน่ง อาจารย์ผู้บรรยายพิเศษมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

๓) อาจารย์พระครูปลัดทองใบ สุปภาโส หัวหน้าศูนย์การศึกษาศรีสะเกษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

จากนั้นนำร่างแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ได้ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามเท่ากับ ๑.๐๐

๓.๔.๕ นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแก้ไขแล้วทดลองใช้ (Try-out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีลักษณะคล้ายกันกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือประชาชนในเขตอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน ๓๐ คนจากนั้นจึงนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์นำข้อมูลที่ได้ไปทดสอบวัดความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ ๐.๘๒

๓.๔.๖ ทำการวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยการหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) เป็นรายข้อ เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มคะแนนสูง และกลุ่มคะแนนต่ำ (ทดลองเปรียบเทียบ โดยใช้สถิติ t - test) เป็นรายข้อที่มีคุณภาพผ่านเกณฑ์จำนวน ๓๖ ข้อ ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง ๐.๐๓ - ๐.๘๓ และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๘๒

ผู้วิจัยได้แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามข้อเสนอแนะที่ได้จากการทดลองใช้พร้อมจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับจริง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการจัดเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือ คือ แบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวางแผนและปฏิบัติการดังนี้

๓.๕.๑ นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด นำเรียนนายอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อขอเข้าเก็บข้อมูลจากประชากรที่กำหนดไว้ โดยวิธีแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยและความเป็นอิสระในการให้ข้อมูลรายละเอียดของแบบสอบถาม ประโยชน์ที่กลุ่มตัวอย่างและผู้อื่นจะได้จากการวิจัยเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างถูกต้องครบถ้วน ใช้เวลา

ในการเก็บข้อมูลจากประชากรเป็นเวลา ๑ เดือน จำนวน ๓๗๕ ชุด ได้รับคืนจำนวน ๓๗๕ ชุด คิดเป็น ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์

๓.๕.๒ ตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป

๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างประมวลผลข้อมูลวิเคราะห์โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปโดยมีขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ ๑ บังคับส่วนบุคคลของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐานหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) แล้วเสนอแบบความเรียง

ตอนที่ ๒ ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้สถิติพื้นฐานวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่า t - test และ F - test ดังนี้

แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี ๕ ระดับ คือ

ระดับ ๕ หมายถึง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมากที่สุด

ระดับ ๔ หมายถึง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมาก

ระดับ ๓ หมายถึง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนปานกลาง

ระดับ ๒ หมายถึง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนน้อย

ระดับ ๑ หมายถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนน้อยที่สุด

เมื่อได้คะแนนเฉลี่ยแล้ว นำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประเมินค่าคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ๔.๒๑-๕.๐๐ หมายถึง มีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย ๓.๔๑-๔.๒๐ หมายถึงมีส่วนร่วมทางการเมืองมาก

ค่าเฉลี่ย ๒.๖๑-๓.๔๐ หมายถึง มีส่วนร่วมทางการเมืองปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ๑.๘๑-๒.๖๐ หมายถึง มีส่วนร่วมทางการเมืองน้อย

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐-๑.๘๐ หมายถึง มีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ ข้อมูลที่ได้แบบสอบถามตามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ แล้วรวบรวมข้อมูล ตามประเด็นนำมาเรียบเรียงโดยการหาค่าความถี่ (Frequency) แล้วนำมาเสนอในรูปแบบการบรรยาย

๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยเรื่องนี้ มีสถิติที่ใช้ในการทำวิจัยอยู่ ๒ ประเภท ได้แก่

๓.๗.๑ สถิติเชิงพรรณนา

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Standard) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับบรรยายปัจจัยส่วนบุคคล

๓.๗.๒ สถิติอนุมานหรืออ้างอิง

สถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบค่าที (t - test), การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - Way ANOVA หรือ F - test) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe'

๓.๗.๓ สูตรการหาค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัย

๑) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cranbach) โดยหาจากสูตรต่อไปนี้

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	k	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือ
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนแต่ละข้อ
	S^2	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนรวม

๒) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

๒.๑) ค่าร้อยละ (Mean) คำนวณจากสูตร ดังนี้

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

๒.๒) ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยหาได้จากสูตรต่อไปนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	N	แทน	จำนวนคะแนนเต็มในกลุ่ม

๒.๓) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยหาได้จากสูตรต่อไปนี้

$$S = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{X})^2}{N - 1}}$$

เมื่อ	S	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	\bar{X}	แทน	แทนค่าเฉลี่ย
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม
	\sum	แทน	ผลรวม

๒.๔) ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างตัวแปร จำนวน ๒ กลุ่ม

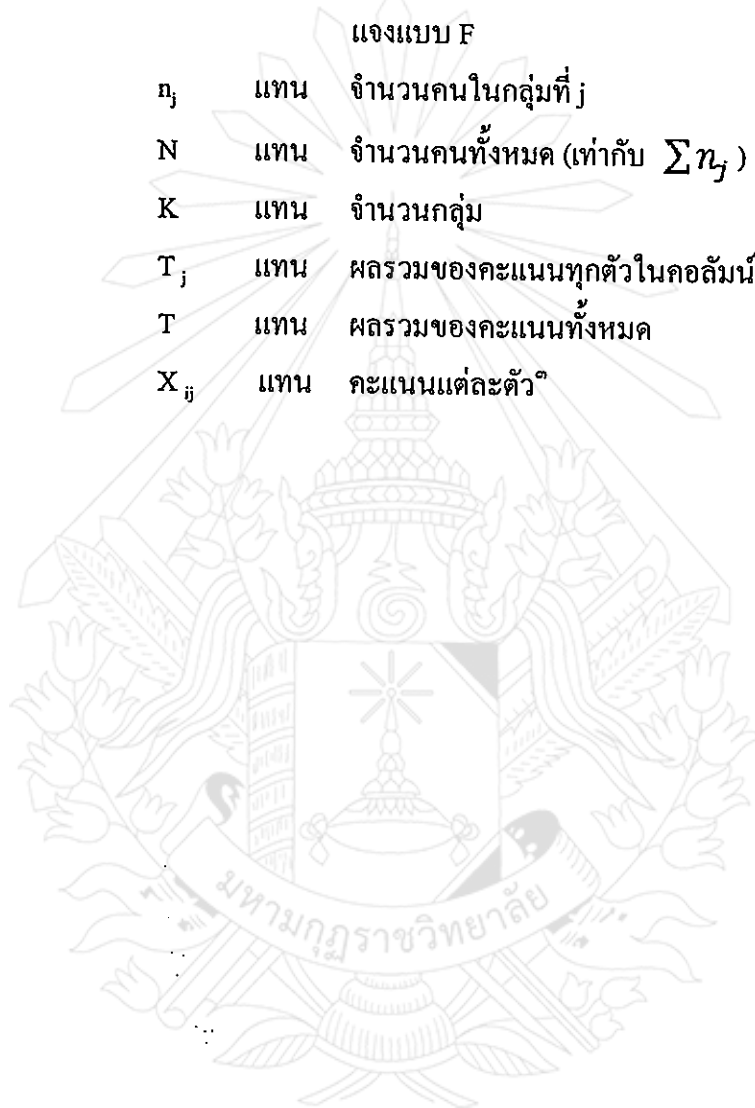
$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2 + S_L^2}{N}}}$$

t	แทน	อำนาจจำแนก
\bar{X}_H	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูง
\bar{X}_L	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
s_H^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มสูง
s_L^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำซึ่งมีจำนวนเท่ากัน

๒.๕) ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรที่มีมากกว่า ๒ กลุ่ม

$$F = \frac{MS_h}{MS_w}$$

F	แทน	ค่าที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตในการแจกแจงแบบ F
n_j	แทน	จำนวนคนในกลุ่มที่ j
N	แทน	จำนวนคนทั้งหมด (เท่ากับ $\sum n_j$)
K	แทน	จำนวนกลุ่ม
T_j	แทน	ผลรวมของคะแนนทุกตัวในคอลัมน์ j
T	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
X_{ij}	แทน	คะแนนแต่ละตัว ^๖

^๖บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, อ่างแก้ว, หน้า ๘๗.

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ ๒) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ และ ๓) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ โดยตั้งสมมติฐานการวิจัยประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษาและอาชีพแตกต่างกัน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนมีอายุ ๑๘ ปี ขึ้นไปมีชื่อตามทะเบียนราษฎรในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จำนวน ๕๖,๒๗๗ นำมาเทียบตารางได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๗๕ คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามประมาณค่า ๕ ระดับ จำนวน ๓๘ ข้อและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าความถี่ การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความแตกต่าง (t - test และ F - test) และค่าความแปรปรวนทางเดียว (Anova) และเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๒ ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เข้าใจตรงกัน ในการแปลความหมายข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
df	แทน	ขั้นของความอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
t	แทน	ค่าสถิติที่เปรียบเทียบความแตกต่างตัวแปร จำนวน ๒ กลุ่ม
F	แทน	ค่าสถิติที่เปรียบเทียบความแตกต่างตัวแปรมากกว่า จำนวน ๒ กลุ่ม
Sig	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๔.๒ ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่กรอกแล้วทั้ง ๓๗๕ ฉบับ มาจัดหมวดหมู่ตามเพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา แล้วตรวจนับคะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปทำการวิเคราะห์โดยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป และใช้สถิติวิเคราะห์ ดังนี้

ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างใช้สถิติความถี่ (Frequency) และ ร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ ๓ ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ตอนที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ใช้การประมวลเนื้อหาและนำมาวิเคราะห์และเรียงลำดับความถี่ในแต่ละประเด็น

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ปรากฏดังตาราง ๔.๑ - ๔.๔

ตารางที่ ๔.๑ แสดงผลวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	๑๖๒	๔๓.๒๐
หญิง	๒๑๓	๕๖.๘๐
รวม	๓๗๕	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน ๒๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๘๐ เป็นเพศชายจำนวน ๑๖๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๒๐

ตารางที่ ๔.๒ แสดงผลวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
๑๘ - ๒๕ ปี	๑๒๓	๓๒.๘๐
๓๐ - ๔๕ ปี	๑๕๐	๔๐.๐๐
๕๐ ขึ้นไป	๑๐๒	๒๗.๒๐
รวม	๓๗๕	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๓๐ - ๔๕ ปี จำนวน ๑๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๐๐ รองลงมามีอายุระหว่าง ๑๘ - ๒๕ ปี จำนวน ๑๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๘๐ และมีอายุระหว่าง ๕๐ ขึ้นไปจำนวน ๑๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๒๐

ตารางที่ ๔.๓ แสดงผลวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	๑๕๐	๕๐.๖๓
มัธยมศึกษาหรือต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๒๒	๓๒.๕๓
ปริญญาตรี	๖๑	๑๖.๒๗
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	๒	๐.๕๓
รวม	๓๓๕	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน ๑๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๖๓ รองลงมาจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน ๑๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๕๓ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน ๖๑ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๒๗ และจบการศึกษาระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๕๓

ตารางที่ ๔.๔ แสดงผลวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร/รับจ้าง	๓๐๐	๘๐.๐๐
ค้าขาย/ธุรกิจ	๔๐	๑๐.๖๓
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๓๕	๙.๓๓
รวม	๓๗๕	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทำอาชีพเกษตรกร/รับจ้าง จำนวน ๓๐๐ คนคิดเป็นร้อยละ ๘๐.๐๐ รองลงมาประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจ จำนวน ๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๖๓ และประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน ๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๓๓

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ

ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏ ดังตาราง ๔.๕ - ๔.๑๐ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๕ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม และรายด้าน

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของ ประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ๕ ด้าน	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D	แปลผล
การเลือกตั้ง	๓.๔๓	๐.๖๕	มาก
การมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง	๒.๘๖	๐.๕๗	ปานกลาง
การแสดงความคิดเห็น	๒.๔๒	๐.๓๑	น้อย
การรวมกลุ่มผลประโยชน์	๒.๔๔	๐.๑๕	น้อย
การแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ	๒.๑๕	๐.๔๔	น้อย
รวม	๒.๖๗	๐.๕๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการเลือกตั้ง ในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก ๑ ด้านคือ ด้านการเลือกตั้งและที่มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง ๑ ด้าน คือ ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ๓ ด้านเรียงค่าเฉลี่ยเป็นรายชื่อจากมาก ไปหาน้อย ๓ ระดับดังนี้ ด้านการเลือกตั้ง ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมืองและด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่างๆ

ตารางที่ ๔.๖ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการเลือกตั้ง

ข้อ	ด้านการเลือกตั้ง	ระดับการมีส่วนร่วม		
		\bar{X}	S.D	แปลผล
๑	ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาล	๒.๒๘	๑.๐๗	น้อย
๒	ในการเลือกตั้งนายกและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาล ท่านแนะนำให้บุคคลอื่นไปลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งการเมือง ผู้สมัครอิสระ เป็นต้น	๓.๔๕	๑.๓๕	มาก
๓	ในการเลือกตั้งนายกและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือนายกเทศมนตรีสมาชิกสภาเทศบาล ท่านได้ชักชวนหรือโน้มน้าวให้บุคคลอื่นไปลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครเลือกตั้ง	๓.๔๓	๑.๓๒	มาก
๔	ในการเลือกตั้งนายกและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาล ที่ผ่าน ๆ มาท่านได้ไปฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัคร	๓.๓๐	๑.๓๓	ปานกลาง
๕	ในการเลือกนายกและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาล ที่ผ่าน ๆ มาท่านได้ไปช่วยรณรงค์หาเสียงให้ผู้สมัคร	๒.๗๑	๑.๕๐	ปานกลาง
รวม		๓.๔๓	๐.๖๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองเมื่อด้านการเลือกตั้ง ในอำเภอเมือง ศรีสะเกษ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ๒ ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง ๒ ข้อ อยู่ในระดับน้อย ๑ ข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ๓ ระดับดังนี้ ในการเลือกตั้งนายกและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาล ท่านแนะนำให้บุคคลอื่นไปลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งการเมืองผู้สมัครอิสระ เป็นครั้งแรกลงมาในการเลือกตั้งนายกและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาล ท่านได้ชักชวนหรือโน้มน้าวให้บุคคลอื่นไปลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครเลือกตั้ง และไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาล

ตารางที่ ๔.๗ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วม
ทางการเมืองของประชาชนใน อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการมี
กิจกรรมในกลุ่มการเมือง

ข้อ	ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง	ระดับการมีส่วนร่วม		
		\bar{X}	S.D	แปลผล
๑	ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มการเมืองท้องถิ่นในช่วง รณรงค์หาเสียงและการเลือกตั้ง	๒.๗๔	๑.๔๓	ปานกลาง
๒	ได้เข้าร่วมหาเสียงให้กลุ่มการเมืองท้องถิ่นโดยการ ติดป้ายหาเสียง	๒.๔๔	๑.๔๒	น้อย
๓	ได้แสดงความคิดเห็นในการกำหนดนโยบายให้กลุ่ม การเมืองท้องถิ่นเพื่อนำไปพัฒนาหมู่บ้านของท่าน	๒.๘๖	๑.๓๘	ปานกลาง
๔	ได้เสนอทางในการแก้ไขปัญหา ต่อกลุ่มการเมือง ท้องถิ่น	๒.๕๕	๑.๔๒	ปานกลาง
๕	ได้ติดตามการทำงานเพื่อพัฒนาบ้านเมืองของกลุ่ม การเมืองท้องถิ่น	๓.๓๐	๑.๓๔	ปานกลาง
รวม		๒.๘๖	๐.๕๗	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่ม
การเมือง ในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อ พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมืองอยู่ในระดับปาน
กลาง ๔ ข้อ อยู่ในระดับน้อย ๑ ข้อ เมื่อพิจารณาเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ๓ ระดับแรก ดังนี้
ได้ติดตามการทำงานเพื่อพัฒนาบ้านเมืองของกลุ่มการเมืองท้องถิ่น รองลงมาได้เสนอทางในการ
แก้ไขปัญหาต่อกลุ่มการเมืองท้องถิ่น และได้เข้าร่วมหาเสียงให้กลุ่มการเมืองท้องถิ่น โดยการติด
ป้ายหาเสียง

ตารางที่ ๔.๘ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการมีส่วนร่วม
ทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงความ
ความคิดเห็น

ข้อ	ด้านการแสดงความความคิดเห็น	ระดับการมีส่วนร่วม		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑	ได้พูดคุยเรื่องเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน ครอบครัว เพื่อนบ้าน เพื่อร่วมงาน	๓.๓๕	๑.๒๘	ปานกลาง
๒	ได้พูดคุยเรื่องเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับ บุคคลอื่นที่อยู่ต่างถิ่น เช่นต่างตำบล ต่างอำเภอ ต่างจังหวัด	๒.๘๗	๑.๒๕	ปานกลาง
๓	ได้เขียนจดหมายถึงบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ วารสารฯ เพื่อร้องเรียนหรือเสนอแนะในเรื่องเกี่ยวกับการ บริหารงานต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นใน ตำบล	๑.๕๐	๑.๑๘	น้อย
๔	ได้เขียนบทความเกี่ยวกับการบริหารงานส่วนท้องถิ่น ไปลงหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นหรือหนังสือพิมพ์ส่วนกลาง	๑.๘๖	๑.๑๑	น้อย
๕	ได้เสนอปัญหา ร้องเรียน หรือให้ข้อเสนอแนะด้วยวาจา เสนอต่อองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและกลุ่ม การเมืองท้องถิ่นเกี่ยวกับปัญหาในองค์กร	๒.๓๐	๑.๒๕	น้อย
๖	ได้เสนอปัญหา ร้องเรียน หรือให้ข้อเสนอแนะโดย วิธีการเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรเสนอต่อองค์การ บริหารส่วนท้องถิ่นและกลุ่มการเมืองท้องถิ่นเกี่ยวกับ ปัญหาในเขตการปกครองส่วนท้องถิ่น	๒.๑๖	๑.๒๓	น้อย
๗	ได้เสนอแนะนายกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สมาชิก สภาองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ในการ แก้ปัญหาต่าง ๆ ให้ท้องถิ่น	๔.๔๕	๑.๓๐	มากที่สุด
รวม		๒.๒๔	๐.๓๐	น้อย

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่ม การเมือง ในอำเภอเมืองศรีสะเกษ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้ตอบ แบบสอบถามการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านด้านการแสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ๑ ข้อปานกลาง ๒ ข้อ อยู่ในระดับน้อย ๔ ข้อ เมื่อพิจารณาเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ๓ ระดับ แรกดังนี้ ได้เสนอแนะนายกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้ท้องถิ่น ร้องลงมา ได้พูดคุยเรื่องเกี่ยวกับองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในครอบครัว เพื่อนบ้าน เพื่อร่วมงานและได้เขียนบทความเกี่ยวกับการบริหารงานส่วน ท้องถิ่นไปลงหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นหรือหนังสือพิมพ์ส่วนกลาง

ตารางที่ ๔.๘ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทาง การเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการรวมกลุ่ม ผลประโยชน์

ข้อ	ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์	ระดับการมีส่วนร่วม		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑	ได้ติดตามข่าวที่เกี่ยวกับการบริหาร การให้บริการ ประกาศต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การจัดประชุม ประชาคม นโยบายการบริหารงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น	๓.๑๓	๑.๓๒	ปานกลาง
๒	ได้ก่อตั้งกลุ่มหรือร่วมมือกับกลุ่มต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้ว เพื่อมีบทบาทเกี่ยวกับกิจกรรมสาธารณะ	๒.๗๔	๑.๔๐	ปานกลาง
๓	ได้ก่อตั้งกลุ่มหรือร่วมมือกับกลุ่ม ๆ ที่มีอยู่แล้ว เพื่อติดต่อกับทางราชการในเรื่องของปัญหาสังคม	๒.๖๒	๑.๓๘	ปานกลาง
๔	ได้เข้าร่วม โครงการส่งเสริมอาชีพกลุ่มต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน	๒.๘๖	๑.๔๐	ปานกลาง
๕	ได้เข้าร่วม โครงการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ และไร่นาสวนผสม	๒.๗๒	๑.๔๒	ปานกลาง
๖	ได้เข้าร่วม โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์คุณภาพดีสู่ตลาดโลก	๒.๗๔	๑.๔๔	ปานกลาง
๗	ได้เข้าร่วม โครงการขนมอบแปรรูป	๒.๓๕	๑.๔๐	น้อย
๘	ได้เข้าร่วม โครงการอบรมต้นกล้าอาชีพ	๒.๑๕	๑.๔๒	น้อย
๙	ได้เข้าร่วม โครงการไทยสามัคคี ไทยเข้มแข็ง	๒.๔๓	๑.๓๓	น้อย
๑๐	ได้เข้าร่วมกลุ่มสมาคมแม่บ้าน	๒.๕๓	๑.๔๗	น้อย
๑๑	ได้เข้าร่วม โครงการส่งเสริมการมีงานทำ	๒.๖๔	๑.๔๕	ปานกลาง
๑๒	ได้เข้าร่วม โครงการส่งเสริมการทำน้ำหมักจุลินทรีย์	๒.๖๑	๑.๔๕	ปานกลาง
๑๓	ได้เข้าร่วม โครงการปลูกผักปลอดสารพิษ	๒.๖๕	๑.๔๔	ปานกลาง
๑๔	ได้เข้าร่วม โครงการปลูกผักปลอดสารพิษไว้รับประทานเอง	๒.๗๕	๑.๔๑	ปานกลาง

ตารางที่ ๔.๘ (ต่อ)

ข้อ	ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑๕	ได้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมความเข้มแข็งในชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาล	๒.๖๔	๑.๔๑	ปานกลาง
๑๖	ได้เข้าร่วมโครงการจัดการศึกษาสามารถตอบสนอง และสอดคล้องกับการดำรงชีวิตของชุมชน ได้เข้าร่วมในการบริหารองค์การส่วนตำบลหรือเทศบาล ตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำและร่วมติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติการ	๒.๕๓	๑.๔๒	น้อย
	รวม	๒.๔๔	๑.๑๕	น้อย

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์ ในอำเภอเมืองศรีสะเกษ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม การมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง ๑๑ ข้อ อยู่ใน ระดับน้อย ๕ ข้อ เมื่อพิจารณาเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ๓ ระดับแรกดังนี้ ได้ติดตามข่าวที่ เกี่ยวกับการบริหาร การให้บริการ ประกาศต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การจัด ประชุม ประชาคม นโยบายการบริหารงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นต้น รองลงมาได้เข้า ร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพกลุ่มต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนและ ได้เข้าร่วมโครงการอบรม ต้นกล้าอาชีพ

ตารางที่ ๔.๑๐ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ

ข้อ	ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ	ระดับการมีส่วนร่วม		
		\bar{X}	S.D	แปลผล
๑	เคยร่วมลงชื่อเข้ากลุ่มในการเสนอโครงการต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีในหมู่บ้าน	๒.๘๘	๑.๔๘	ปานกลาง
๒	เคยร่วมลงชื่อร้องเรียนการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลในด้านต่าง ๆ	๒.๒๖	๑.๒๘	น้อย
๓	เคยร่วมลงคะแนนเสียงเพื่อถอดสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกสภาเทศบาล ที่มีควรดำรงตำแหน่งต่อไป	๑.๘๕	๑.๑๕	น้อย
๔	เคยร่วมลงคะแนนเสียงเห็นว่านายกและสมาชิกไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป	๑.๘๓	๑.๑๔	น้อย
๕	เคยมีส่วนร่วมในการแสดงออกซึ่งความต้องการเรื่องอื่น ๆ (นอกเหนือจากข้อ ๑-๔)	๒.๐๘	๑.๑๘	น้อย
รวม		๒.๑๘	๑.๔๔	น้อย

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ ในอำเภอเมืองศรีสะเกษ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง ๑ ข้อ อยู่ในระดับน้อย ๔ ข้อ เมื่อพิจารณาเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ๓ ระดับแรกดังนี้ เคยร่วมลงชื่อเข้ากลุ่มในการเสนอโครงการต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีในหมู่บ้าน รองลงมาเคยร่วมลงชื่อร้องเรียนการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลในด้านต่าง ๆ และเคยร่วมลงคะแนนเสียงเพื่อถอดสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกสภาเทศบาล ที่มีควรดำรงตำแหน่งต่อไป

ตอนที่ ๓ ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่าประชาชนที่มีอายุ เพศ ระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน จะมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ต่างกันการทดสอบด้วย t - test ปรากฏในตารางที่ ๔.๑๒ - ๔.๒๒ ใช้การทดสอบด้วย F - test ปรากฏในตารางที่ ๔.๒๓ - ๔.๕๘ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๑๑ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D	แปลผล
ชาย	๑๖๕	๒.๗๑	๐.๘๘	ปานกลาง
หญิง	๒๑๐	๒.๖๓	๐.๘๗	ปานกลาง
รวม	๓๗๕	๒.๖๗	๐.๘๘	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า ประชาชน ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๑๒ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามเพศ

เพศ	\bar{X}	S.D	t	Sig
ชาย	๒.๗๑	.๘๘	๐.๒๔	.๓๕๖
หญิง	๒.๖๓	.๘๗		

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๓ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการเลือกตั้ง จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D	แปลผล
ชาย	๑๖๕	๓.๖๕	๐.๘๘	มาก
หญิง	๒๑๐	๓.๓๕	๐.๘๗	มาก
รวม	๓๗๕	๓.๕๐	๐.๘๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า ประชาชน ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๑๔ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการเลือกตั้ง จำแนกตามเพศ

เพศ	\bar{X}	S.D	t	Sig
ชาย	๓.๖๕	.๘๘	๐.๑๒	.๓๖๘
หญิง	๓.๓๕	.๘๗		

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๕ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง อำเภอตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D	แปลผล
ชาย	๑๖๕	๒.๖๘	๐.๔๑	ปานกลาง
หญิง	๒๑๐	๒.๘๘	๐.๕๕	ปานกลาง
รวม	๓๗๕	๒.๗๘	๐.๕๐	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า ประชาชน ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๑๖ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง อำเภอตามเพศ

เพศ	\bar{X}	S.D	t	Sig
ชาย	๒.๖๘	.๔๑	๐.๓๑	.๓๕๐
หญิง	๒.๘๘	.๕๕		

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๗ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วม
ทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการ
แสดงความคิดเห็น จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D	แปลผล
ชาย	๑๖๕	๒.๔๕	.๗๘	น้อย
หญิง	๒๑๐	๒.๕๖	.๕๓	น้อย
รวม	๓๗๕	๒.๕๑	๐.๖๖	น้อย

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่า ประชาชน ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีส่วนร่วมทางการเมืองใน
อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงความคิดเห็น อยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ ๔.๑๘ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมือง
ศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามเพศ

เพศ	\bar{X}	S.D	t	Sig
ชาย	๒.๔๕	.๗๘	๐.๑๘	.๒๒๘
หญิง	๒.๕๖	.๕๓		

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมือง
ศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๘ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D	แปลผล
ชาย	๑๖๕	๒.๔๐	.๕๐	น้อย
หญิง	๒๑๐	๒.๔๘	.๗๐	น้อย
รวม	๓๗๕	๒.๔๔	๐.๘๐	น้อย

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า ประชาชน ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์อยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ ๔.๒๐ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์ จำแนกตามเพศ

เพศ	\bar{X}	S.D	t	Sig
ชาย	๒.๔๐	.๕๐	๐.๔๐	.๔๒๒
หญิง	๒.๔๘	.๗๐		

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๑ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D	แปลผล
ชาย	๑๖๕	๒.๔๐	.๕๐	น้อย
หญิง	๒๑๐	๒.๔๘	.๗๐	น้อย
รวม	๓๗๕	๒.๔๔	๐.๘๐	น้อย

จากตารางที่ ๔.๒๑ พบว่า ประชาชน ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ อยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ ๔.๒๒ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ จำแนกตามเพศ

เพศ	\bar{X}	S.D	t	Sig
ชาย	๒.๔๐	.๕๐	๐.๓๗	.๔๕๘
หญิง	๒.๔๘	.๗๐		

จากตารางที่ ๔.๒๒ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๓ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D	แปลผล
๑๘ - ๒๕ ปี	๑๒๕	๒.๖๑	.๔๑	ปานกลาง
๓๐ - ๔๕ ปี	๑๕๐	๒.๗๖	.๕๘	ปานกลาง
๕๐.ขึ้นไป	๑๐๐	๒.๘๕	.๒๐	ปานกลาง
รวม	๓๗๕	๒.๗๔	๐.๖๐	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒๓ พบว่า ประชาชนที่อายุต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๒๔ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๓.๔๓	๒	.๗๑๕	.๐๘	.๐๘๖
ภายในกลุ่ม	๘๗.๐๕	๓๗๓	.๒๓๘		
รวม	๙๐.๔๘	๓๗๕			

จากตารางที่ ๔.๒๔ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๕ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการเลือกตั้ง จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D	แปลผล
๑๘ - ๒๙ ปี	๑๒๕	๓.๓๓	.๕๑	ปานกลาง
๓๐ - ๔๙ ปี	๑๕๐	๓.๐๘	.๖๘	ปานกลาง
๕๐.ขึ้นไป	๑๐๐	๓.๔๒	.๕๐	มาก
รวม	๓๗๕	๓.๒๘	๐.๘๖	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒๕ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๒๖ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการเลือกตั้ง จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๓.๔๔	๒	.๖๑๘	.๐๓	.๑๕๐
ภายในกลุ่ม	๘๘.๕๔	๓๗๓	.๒๓๘		
รวม	๙๑.๙๘	๓๗๕			

จากตารางที่ ๔.๒๖ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการเลือกตั้ง ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๗ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D	แปลผล
๑๘ - ๒๕ ปี	๑๒๕	๒.๗๔	.๕๐	ปานกลาง
๓๐ - ๔๕ ปี	๑๕๐	๒.๕๕	.๕๔	ปานกลาง
๕๐ ขึ้นไป	๑๐๐	๓.๓๐	.๕๐	ปานกลาง
รวม	๓๗๕	๓.๐๐	๐.๕๑	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒๗ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๒๘ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมของ ประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๓.๓๖	๒	.๗๑๕	.๐๕๐	.๐๖๒
ภายในกลุ่ม	๗๗.๒๖	๓๗๓	.๒๐๗		
รวม	๘๐.๖๒	๓๗๕			

จากตารางที่ ๔.๒๘ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๘ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D	แปลผล
๑๘ - ๒๕ ปี	๑๒๕	๒.๓๐	.๕๐	น้อย
๓๐ - ๔๕ ปี	๑๕๐	๒.๑๖	.๕๔	น้อย
๕๐ ขึ้นไป	๑๐๐	๑.๘๖	.๘๘	น้อย
รวม	๓๗๕	๒.๑๑	๐.๑๒	น้อย

จากตารางที่ ๔.๒๘ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงความคิดเห็น อยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ ๔.๓๐ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๓.๓๔	๒	๑.๖๖๗	๐.๑๘๐	.๙๒๑
ภายในกลุ่ม	๓๖.๒๖	๓๗๓	.๐๙๗		
รวม	๓๙.๖๐	๓๗๕			

จากตารางที่ ๔.๓๐ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๓๑ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์ จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑๘ - ๒๙ ปี	๑๒๕	๒.๓๕	.๙๒	น้อย
๓๐ - ๔๙ ปี	๑๕๐	๒.๕๗	.๙๔	น้อย
๕๐ ขึ้นไป	๑๐๐	๒.๔๖	.๙๐	น้อย
รวม	๓๗๕	๒.๔๖	๐.๖๒	น้อย

จากตารางที่ ๔.๓๑ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์อยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ ๔.๓๒ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์ จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๑๓.๓๙	๒	๖.๖๑๙	๐.๑๕๖	.๕๘๕
ภายในกลุ่ม	๕๒.๒๖	๓๗๓	๐.๑๔๑		
รวม	๖๕.๖๕	๓๗๕			

จากตารางที่ ๔.๓๒ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๓๓ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วม
ทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการ
แสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑๘ - ๒๕ ปี	๑๒๕	๒.๓๓	.๕๑	น้อย
๓๐ - ๔๕ ปี	๑๕๐	๒.๕๔	.๗๘	น้อย
๕๐ ขึ้นไป	๑๐๐	๒.๔๕	.๕๐	น้อย
รวม	๓๗๕	๒.๔๔	๐.๗๖	น้อย

จากตารางที่ ๔.๓๓ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมือง
ศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ อยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ ๔.๓๔ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมของประชาชนใน
อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ
จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๑๓.๓๕	๒	.๖๖๕	.๑๐๕	.๒๒๐
ภายในกลุ่ม	๕๒.๒๖	๓๗๓	.๑๔๘		
รวม	๖๕.๖๕	๓๗๕			

จากตารางที่ ๔.๓๔ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชนใน
อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๓๕ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D	แปลผล
ประถมศึกษา	๑๕๐	๒.๘๒	๐.๘๑	ปานกลาง
มัธยมศึกษาหรือต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๒๒	๒.๔๕	๐.๘๗	ปานกลาง
ปริญญาตรี	๖๑	๒.๔๕	๑.๐๓	ปานกลาง
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	๒	๓.๑๘	๐.๐๐	ปานกลาง
รวม	๓๓๕	๒.๗๓	๐.๕๐	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๓๕ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๓๖ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๒.๗๔	๓	.๖๕๕	๐.๓๒๓	.๕๒๓
ภายในกลุ่ม	๓๔.๘๘	๓๓๒	.๑๐๕		
รวม	๓๗.๖๒	๓๓๕			

จากตารางที่ ๔.๓๖ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๓๗ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการเลือกตั้ง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D	แปลผล
ประถมศึกษา	๑๕๐	๒.๘๒	๐.๘๑	ปานกลาง
มัธยมศึกษาหรือต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๒๒	๒.๔๕	๐.๘๗	ปานกลาง
ปริญญาตรี	๖๑	๒.๔๕	๑.๐๓	ปานกลาง
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	๒	๓.๑๓	๐.๐๑	ปานกลาง
รวม	๓๓๕	๒.๗๑	๐.๖๘	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๓๗ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๓๘ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการเลือกตั้ง จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๒.๗๔	๓	.๖๕๕	.๕๗๕	.๖๓๓
ภายในกลุ่ม	๗๔.๘๘	๓๓๒	.๒๒๕		
รวม	๗๗.๖๒	๓๓๕			

จากตารางที่ ๔.๓๘ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการเลือกตั้ง ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๓๘ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D	แปลผล
ประถมศึกษา	๑๕๐	๒.๘๒	๐.๘๑	ปานกลาง
มัธยมศึกษาหรือต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๒๒	๒.๔๕	๐.๘๗	ปานกลาง
ปริญญาตรี	๖๑	๒.๔๕	๑.๐๓	ปานกลาง
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	๒	๓.๑๘	๐.๒๐	ปานกลาง
รวม	๓๓๕	๒.๗๓	๐.๕๐	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๓๘ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมือง ประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๔๐ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๒.๘๔	๓	.๖๕๕	.๒๕๒	.๖๔๒
ภายในกลุ่ม	๓๕.๕๘	๓๓๒	.๑๐๗		
รวม	๓๘.๔๒	๓๓๕			

จากตารางที่ ๔.๔๐ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมือง ประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๔๑ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D	แปลผล
ประถมศึกษา	๑๕๐	๒.๕๔	๐.๘๑	ปานกลาง
มัธยมศึกษาหรือต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๒๒	๒.๖๘	๐.๘๖	ปานกลาง
ปริญญาตรี	๖๑	๒.๗๐	๑.๐๓	ปานกลาง
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	๒	๓.๑๘	๐.๑๒	ปานกลาง
รวม	๓๓๕	๒.๘๘	๐.๗๑	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๔๑ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๔๒ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๒.๗๔	๓	.๖๕๕	๐.๓๘๒	.๗๔๔
ภายในกลุ่ม	๗๔.๘๘	๓๓๒	.๒๒๕		
รวม	๗๗.๖๒	๓๓๕			

จากตารางที่ ๔.๔๒ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๔๓ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D	แปลผล
ประถมศึกษา	๑๕๐	๒.๓๘	๐.๖๑	ปานกลาง
มัธยมศึกษาหรือต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๒๒	๒.๖๔	๐.๘๗	ปานกลาง
ปริญญาตรี	๖๑	๒.๗๖	๑.๐๐	ปานกลาง
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	๒	๓.๓๔	๐.๑๒	ปานกลาง
รวม	๓๓๕	๒.๗๘	๐.๘๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๔๓ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๔๔ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์ จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๒.๗๔	๓	.๖๕๕	๐.๖๑๔	.๖๓๘
ภายในกลุ่ม	๗๔.๘๘	๓๓๒	.๒๒๕		
รวม	๗๗.๖๒	๓๓๕			

จากตารางที่ ๔.๔๔ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๔๕ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D	แปลผล
ประถมศึกษา	๑๕๐	๒.๔๘	๐.๖๑	ปานกลาง
มัธยมศึกษาหรือต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๒๒	๒.๖๘	๐.๘๗	ปานกลาง
ปริญญาตรี	๖๑	๒.๗๒	๑.๐๒	ปานกลาง
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	๒	๓.๑๘	๐.๑๐	ปานกลาง
รวม	๓๓๕	๒.๗๗	๐.๖๕	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๔๕ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๔๖ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๓.๗๔	๓	.๖๕๕	.๕๐๔	.๖๑๑
ภายในกลุ่ม	๗๔.๘๘	๓๓๒	.๒๒๕		
รวม	๗๘.๖๒	๓๓๕			

จากตารางที่ ๔.๔๖ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๔๗ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม จำแนก ตามอาชีพ

อาชีพ	n	\bar{X}	S.D	แปลผล
เกษตรกร/รับจ้าง	๓๐๐	๒.๘๕	๑.๐๑	ปานกลาง
ค้าขาย/ธุรกิจ	๓๘	๒.๖๔	๑.๐๘	ปานกลาง
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๓๗	๒.๗๕	๑.๑๑	ปานกลาง
รวม	๓๗๕	๒.๗๗	๑.๐๗	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๔๗ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามอาชีพ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๔๘ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๒.๒๐	๓	.๒๖๕	.๕๘๒	.๗๓๓
ภายในกลุ่ม	๗๗.๔๒	๓๗๒	.๒๐๘		
รวม	๗๙.๖๒	๓๗๕			

จากตารางที่ ๔.๔๘ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๔๘ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการเลือกตั้ง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	\bar{X}	S.D	แปลผล
เกษตรกร/รับจ้าง	๓๐๐	๒.๘๓	๑.๐๐	ปานกลาง
ค้าขาย/ธุรกิจ	๓๘	๒.๖๔	๑.๐๘	ปานกลาง
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๓๗	๒.๘๗	๑.๑๑	ปานกลาง
รวม	๓๗๕	๒.๘๑	๑.๐๖	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๔๘ พบว่า ประชาชนมีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๕๐ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการเลือกตั้งจำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๗.๕๓	๓	.๒๖๕	๐.๔๒)	.๔๓๔
ภายในกลุ่ม	๕๕.๖๕	๓๗๒	.๑๔๙		
รวม	๖๓.๑๘	๓๗๕			

จากตารางที่ ๔.๕๐ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการเลือกตั้ง ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๕๑ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	\bar{X}	S.D	แปลผล
เกษตรกร/รับจ้าง	๓๐๐	๒.๘๐	๐.๑๒	ปานกลาง
ค้าขาย/ธุรกิจ	๓๘	๒.๖๓	๐.๒๐	ปานกลาง
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๓๗	๒.๘๕	๐.๑๐	ปานกลาง
รวม	๓๗๕	๒.๗๕	๐.๑๔	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๕๑ พบว่า ประชาชนมีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ การมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๕๒ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ การมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๔.๗๕	๓	.๒๖๕	๐.๖๘๖	.๕๒๐
ภายในกลุ่ม	๗๕.๖๕	๓๗๒	.๒๐๓		
รวม	๘๐.๔๐	๓๗๕			

จากตารางที่ ๔.๕๒ พบว่า ประชาชนมีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองเขตประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ การมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๕๓ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
เกษตรกร/รับจ้าง	๓๐๐	๒.๘๓	๐.๘๕	ปานกลาง
ค้าขาย/ธุรกิจ	๓๘	๒.๗๔	๐.๗๘	ปานกลาง
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๓๗	๒.๘๗	๑.๑๓	ปานกลาง
รวม	๓๗๕	๒.๘๕	๐.๘๒	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๕๓ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๕๔ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๒.๗๕	๓	.๓๖๕	.๗๓๖	.๕๓๔
ภายในกลุ่ม	๖๕.๖๕	๓๗๒	.๕๘๒		
รวม	๖๘.๔๔	๓๗๕			

จากตารางที่ ๔.๕๔ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๕๕ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	\bar{X}	S.D	แปลผล
เกษตรกร/รับจ้าง	๓๐๐	๒.๘๒	๐.๘๓	ปานกลาง
ค้าขาย/ธุรกิจ	๓๘	๒.๗๖	๐.๗๖	ปานกลาง
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๓๗	๒.๘๘	๑.๑๒	ปานกลาง
รวม	๓๗๕	๒.๘๕	๐.๘๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๕๕ พบว่า ประชาชนมีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๕๖ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์ จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๕.๗๕	๓	.๓๖๕	๐.๕๓๕	.๕๔๘
ภายในกลุ่ม	๕๕.๖๕	๓๗๕	.๑๔๗		
รวม	๖๑.๔๐	๓๗๘			

จากตารางที่ ๔.๕๖ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๕๑ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	\bar{X}	S.D	แปลผล
เกษตรกร/รับจ้าง	๓๐๐	๒.๖๕	๐.๘๐	ปานกลาง
ค้าขาย/ธุรกิจ	๓๘	๒.๗๘	๐.๗๒	ปานกลาง
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๓๗	๒.๕๕	๑.๒๒	ปานกลาง
รวม	๓๗๕	๒.๘๑	๐.๕๑	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๕๑ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๕๒ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๓.๗๐	๓	.๑๓๔	๐.๘๘๐	.๑๔๑
ภายในกลุ่ม	๖๓.๖๒	๓๗๒	.๑๔๗		
รวม	๖๗.๓๒	๓๗๕			

จากตารางที่ ๔.๕๒ พบว่า ประชาชนมีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ

ใช้การประมวลเนื้อหาและนำมาวิเคราะห์และเรียงลำดับค่าความถี่ในแต่ละประเด็น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏตามตารางที่ ๔.๕๕ - ๔.๖๓ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๕๕ แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการเลือกตั้ง

ข้อ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
๑	ควรจัดอบรมสัมมนา/เวทีประชาชนเพื่อการเลือกตั้ง	๑๘
๒	ควรให้ประชาชนมีการชักชวนให้ไปเลือกผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง	๑๓
๓	ควรจัดให้ประชาชนได้รับฟังข่าวสารทางการเมือง	๑๒

จากตารางที่ ๔.๕๕ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการเลือกตั้ง พบว่า ประชาชนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ลำดับค่าความถี่จากมากไปหาน้อย คือ ควรจัดอบรมสัมมนา/เวทีประชาชนเพื่อการเลือกตั้ง ๑๘ รองลงมาควรให้ประชาชนมีการชักชวนให้ไปเลือกผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง ๑๓ และค่าความถี่ต่ำสุดควรจัดให้ประชาชนได้รับฟังข่าวสารทางการเมือง ๑๒

ตารางที่ ๔.๖๐ แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง

ข้อ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
๑	ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย/งบประมาณ	๓๒
๒	ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนกลุ่มการเมือง	๒๖
๓	ควรให้ประชาชนได้ตัดสินใจในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	๑๕

จากตารางที่ ๔.๖๐ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง พบว่า ประชาชนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ลำดับค่าความถี่จากมากไปหาน้อย คือ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย/งบประมาณ ๓๒ รองลงมาควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนกลุ่มการเมือง ๒๖ และค่าความถี่ต่ำสุดควรให้ประชาชนได้ตัดสินใจในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ๑๕

ตารางที่ ๔.๖๑ แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงความคิดเห็น

ข้อ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
๑	ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการควบคุม ตรวจสอบ แก้ไขปัญหาและงบประมาณการจ่าย	๒๘
๒	ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมการสนทนาเรื่องการเมือง	๒๓
๓	ประชาชนควรแสดงความคิดเห็น การพูด/การเขียน/วิพากษ์กลุ่มการเมือง	๕

จากตารางที่ ๔.๖๑ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงความคิดเห็น พบว่า ประชาชนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ลำดับค่าความถี่จากมากไปหาน้อย คือ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการควบคุม ตรวจสอบ แก้ไขปัญหาและงบประมาณการจ่าย ๒๘ รองลงมาควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมการสนทนาเรื่องการเมือง ๒๓ และค่าความถี่ต่ำสุดประชาชนควรแสดงความคิดเห็น การพูด/การเขียน/วิพากษ์กลุ่มการเมืองมีความถี่ ๕

ตารางที่ ๔.๖๒ แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์

ข้อ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
๑	ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นทางการเมือง	๒๓
๒	ควรให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์และสนองความต้องการมากยิ่งขึ้น	๑๗
๓	ควรทำการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่จะเกิดขึ้นในชุมชนตลอดความต้องการของชุมชน	๖
๔	ควรร่วมตัดสินใจใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อประชาชน	๔

จากตารางที่ ๔.๖๒ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์ พบว่า ประชาชนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ลำดับค่าความถี่จากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก คือ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นทางการเมือง ๒๓ รองลงมา ควรให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์และสนองความต้องการมากยิ่งขึ้น ๑๗ และค่าความถี่ต่ำสุดควรร่วมตัดสินใจใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อประชาชน ๔

ตารางที่ ๔.๖๓ แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ

ข้อ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
๑	ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อแสดงออกซึ่งความต้องการด้านปัจจัยสี่	๔๐
๒	ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อการแสดงออกด้านความต้องการความปลอดภัยในร่างกายและทรัพย์สิน	๓๖
๓	ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อแสดงความต้องการทางสังคม การยกย่อง รู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม	๒๐
๔	ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อแสดงความต้องการจะได้รับความสำเร็จในชีวิต	๑๖

จากตารางที่ ๔.๖๓ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ พบว่า ประชาชนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ลำดับค่าความถี่จากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก คือ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อแสดงออกซึ่งความต้องการด้านปัจจัยสี่ ๔๐ รองลงมาควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อการแสดงออกด้านความต้องการความปลอดภัยในร่างกายและทรัพย์สิน ๓๖ และค่าความถี่ต่ำสุดควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อแสดงความต้องการจะได้รับความสำเร็จในชีวิต ๑๖

บทที่ ๕

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพและเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ โดยตั้งสมมติฐานการวิจัยประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษาและอาชีพ แตกต่างกัน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนมีอายุ ๑๘ ปี ขึ้นไปมีชื่อตามทะเบียนราษฎรในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จำนวน ๕๗,๒๗๗ นำมาเทียบตารางได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๗๕ คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามประมาณค่า ๕ ระดับ จำนวน ๓๘ ข้อและ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าความถี่ การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความแตกต่าง (t - test และ F - test) และค่าความแปรปรวนทางเดียว (Anova) และเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สามารถสรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ สรุปได้ดังนี้

๕.๑.๑ ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามเรียงจากมากไปหาน้อยจำแนกตามเพศ เป็นเพศหญิง จำนวน ๒๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๘๐ รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน ๑๖๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๒๐ จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๓๐ - ๔๕ ปี จำนวน ๑๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๐๐ รองลงมามีอายุระหว่าง ๑๘ - ๒๕ ปี จำนวน ๑๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๘๐ และมีอายุระหว่าง ๕๐ ขึ้นไปจำนวน ๑๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๒๐ จำแนกตามการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน ๑๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๖๗ รองลงมาจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า ปริญญาตรี

จำนวน ๑๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๕๓ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน ๖๑ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๒๗ และจบการศึกษาระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๕๓

๕.๑.๒ ผลวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมทั้ง ๕ ด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ๑ ด้าน ในระดับปานกลาง ๑ ด้านและอยู่ในระดับน้อย ๓ ด้าน เมื่อพิจารณาเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเลือกตั้ง ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมืองและค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการเลือกตั้ง ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ๒ ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง ๒ ข้อ และอยู่ในระดับน้อย ๑ ข้อ เมื่อพิจารณาเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ในการเลือกตั้งนายกและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาล ท่านแนะนำให้บุคคลอื่น ไปลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งการเมือง ผู้สมัครอิสระเป็นต้นรองลงมาในการเลือกตั้งนายกและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาล ท่านได้ชักชวนหรือโน้มน้าวให้บุคคลอื่น ไปลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครเลือกตั้ง ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาล

ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ๔ ข้อ และอยู่ในระดับน้อย ๑ ข้อ เมื่อพิจารณาเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ได้ติดตามการทำงานเพื่อพัฒนาบ้านเมืองของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นรองลงมาได้เสนอทางในการแก้ไขปัญหาต่อกลุ่มการเมืองท้องถิ่นและค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้เข้าร่วมหาเสียงให้กลุ่มการเมืองท้องถิ่นโดยการคิดป้ายหาเสียง

ด้านการแสดงความคิดเห็น ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ๑ ข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ๒ ข้อ และอยู่ในระดับน้อย ๔ ข้อ เมื่อพิจารณาเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ได้เสนอแนะนำกองกำกับการบริหารส่วนท้องถิ่น สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้ท้องถิ่นรองลงมาได้พูดคุยเรื่อง

เกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในครอบครัว เพื่อนบ้าน เพื่อร่วมงานและค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้ เขียนบทความเกี่ยวกับการบริหารงานส่วนท้องถิ่น ไปลงหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นหรือหนังสือพิมพ์ ส่วนกลาง

ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์ ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ๑๑ ข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ๕ ข้อ เมื่อพิจารณาเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ได้ติดตามข่าวที่เกี่ยวกับการบริหาร การให้บริการ ประกาศต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การจัดประชุม ประชาคม นโยบายการบริหารงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น รองลงมาได้เข้าร่วม โครงการส่งเสริมอาชีพกลุ่มต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาคความยากจนและค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้เข้าร่วมโครงการอบรมคืนกล้าอาชีพ

ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ๑ ข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ๔ ข้อ เมื่อพิจารณาเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่เคยร่วมลงชื่อเข้ากลุ่มในการเสนอโครงการต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีในหมู่บ้าน รองลงมาเคยร่วมลงชื่อร้องเรียนการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาล ในด้านต่าง ๆ และค่าเฉลี่ยต่ำสุดเคยร่วมลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกสภาเทศบาล ที่มีควรดำรงตำแหน่งต่อไป

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามเพศ พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนไม่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามอายุพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนไม่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนไม่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามอาชีพ พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนไม่แตกต่างกัน

๕.๑.๓ ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐาน ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่าประชาชนที่มีอายุ เพศ ระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน จะมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ต่างกันการทดสอบด้วย t - test และการทดสอบด้วย F - test

ผลการวิจัย เพศ พบว่า ประชาชนทั้งเพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัย อายุ พบว่า ประชาชนทั้งเพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยอาชีพ พบว่า พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ไม่แตกต่างกัน

สาเหตุที่การวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่าประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะปัจจัยแต่ละด้านที่นำมาเป็นข้อคำถามนั้นเป็นหลักการโดยทั่วไป ในการที่บุคคลจะเข้ามีส่วนร่วม จึงทำให้การมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ**อาภรณ์พันธ์ จันทร์ธว่าง** ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วมเป็นผลมาจากการเห็นพ้องต้องกันในเรื่องความต้องการและทิศทางการเปลี่ยนแปลง ซึ่งความเห็นพ้องต้องกันนั้นต้องมีมากพอจนเกิดการริเริ่ม โครงการเพื่อการปฏิบัติ กล่าวคือ การเห็นพ้องต้องกันของคนส่วนใหญ่ที่จะเข้ามาปฏิบัติการณ์นั้น หนึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๒๕๕๐ ได้กำหนดให้ประชาชนทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันจึงทำให้เพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมทางการเมืองเช่นเดียวกัน

๕.๑.๔ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ เป็นคำถามชนิดปลายเปิด

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ในแต่ละด้านเมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า ประชาชนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ลำดับความถี่จากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก คือ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อแสดงออกความต้องการด้านน้ำ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรคควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อการแสดงออกด้านความต้องการความปลอดภัยในร่างกายและทรัพย์สิน และควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย/งบประมาณรายจ่าย/ความต้องการ

ด้านการเลือกตั้ง ควรจัดอบรมสัมมนา/เวทีประชาชนเพื่อการเลือกตั้ง ควรให้ประชาชนมีการชักชวนให้ไปเลือกผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง และควรจัดให้ประชาชนได้รับฟังข่าวสารทางการเมือง

ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายความต้องการ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนกลุ่มการเมือง และควรจัดให้ประชาชนได้รับฟังข่าวสารทางการเมือง

ด้านการแสดงความคิดเห็น ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมที่จะควบคุม ตรวจสอบ แก้ไขปัญหา ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมการสนทนาเรื่องการเมืองประชาชน และควรแสดงความคิดเห็น การพูด/การเขียน/วิพากษ์กลุ่มการเมือง และควรร่วมตัดสินใจใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อประชาชน

ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นทางการเมือง ควรให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์และสนองความต้องการมากยิ่งขึ้น

ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ ควรเปิด โอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อแสดงออกความต้องการด้านปัจจัยสี่ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อแสดงออกด้านความต้องการความปลอดภัยในร่างกายและทรัพย์สิน และควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อแสดงความต้องการจะได้รับความสำเร็จในชีวิต

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ มีผลการวิจัยที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผลเพิ่มเติมตามประเด็นต่างดังนี้

๕.๒.๑ ผลการวิจัยเรื่องการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมทั้ง ๕ ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะ

๑) ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการบริหารงานขององค์กรส่วนท้องถิ่น

๒) ประชาชนยังไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนและบทบาทหน้าที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบลเทศบาลตำบลและเทศบาลเมือง

ผลการวิจัยประเด็นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ **นิกยา ตูเทียร** ได้ทำการวิจัยเรื่องการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร: กรณีศึกษา สถานศึกษาระดับประถมศึกษา อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ครูประถมศึกษา

อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาครมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับประชาชนไปโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และงานวิจัยของ**วิฑูร จ่างเจริญ**ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของข้าราชการและครอบครัวของบิณที่ ๓ กองบัญชาการยุทธทางอากาศ ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบด้วยข้าราชการและครอบครัวของบิณ ๔๑ มีระดับความรู้พื้นฐานทางการเมือง ความสนใจทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ**ศศิญาวัฒน์ สุวรรณศรี** ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทของคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : ศึกษากรณีอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัย พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

๕.๒.๒ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเลือกตั้งประชาชนมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบประเด็นที่น่าสนใจเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเทศบาลตำบลและเทศบาลเมืองขาดการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดเวทีประชาคมอย่างสม่ำเสมอซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ**ก้องเกียรติ มณฑาพันธ์** ได้วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลบางเมือง จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่ำ

๕.๒.๓ ผลการวิจัย พบว่าด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบประเด็นที่น่าสนใจ ท่านเคยร่วมลงชื่อร้องเรียนขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเทศบาลและตำบล ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการเข้ามีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ จึงส่งผลให้ประชาชนมีส่วนร่วมในข้อนี้อยู่ในระดับปานกลาง ในส่วนตำบลและเทศบาลยังขาดการประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนทราบถึงบทบาทของประชาชนและบทบาทขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นที่ต้องร่วมมือกันในการบริหารงาน

๕.๒.๔ ผลการวิจัย พบว่า ทั้ง ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านแสดงความคิดเห็นประชาชนด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์ประชาชนและด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่างๆ มีส่วนร่วมทางการเมืองแต่ละด้านอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องจาก ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจและความสามารถในการที่จะร่วมใจการบริหารงานกับองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบลและเทศบาลเมือง ประชาชนมีทัศนคติในทางที่ผิด ที่เข้าใจว่าการบริหารงานเป็นหน้าที่ขององค์การบริหารงานส่วนท้องถิ่นเท่านั้นผลการวิจัยประเด็นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ**โกมินทร์ กุลเวทกิจ** ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน เขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ดผลการวิจัย พบว่า “ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน

อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด มีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย และรายด้านอยู่ในระดับน้อย แต่ขัดแย้งกับงานวิจัยของ**แดงเคือน จิตรแสวง** ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมืองอำเภอเมืองร้อยเอ็ดจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมทั้งสามด้านค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

๕.๒.๕ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง พบว่า การมีส่วนร่วมโดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน เพราะปัจจัยแต่ละด้านที่นำมาเป็นข้อคำถามนั้นเป็นหลักการโดยทั่วไปในการที่บุคคลจะเข้ามีส่วนร่วม จึงทำให้การเข้ามีส่วนร่วมไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ**อากรณพันธ์ จันทรธว่าง** ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมเป็นผลมาจากการเห็นพ้องต้องกัน ในเรื่องความต้องการและทิศทางการเปลี่ยนแปลงซึ่งความเห็นพ้องต้องกันนั้นต้องมีมากพอจน เกิดการริเริ่มโครงการเพื่อปฏิบัติ กล่าวคือ การเห็นพ้องต้องกันของคนส่วนใหญ่ที่จะเข้าร่วมปฏิบัติการนั้น หนึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๒๕๕๐ ได้กำหนดให้ประชาชนทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันจึงทำให้เพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมเช่นเดียวกัน

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัย พบว่า ผลโดยรวมห้าด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง สามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย ดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมือง ศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ในแต่ละด้านดังนี้

เมื่อพิจารณา โดยรวม พบว่า ประชาชนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ลำดับความถี่จากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก คือ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อแสดงออกความต้องการด้านปัจจัยสี่ ควรเปิด โอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อการแสดงออกด้านความต้องการความปลอดภัยในร่างกายและทรัพย์สิน และควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย/งบประมาณรายจ่าย/ความต้องการและการตั้งงบประมาณประจำปี

ด้านการเลือกตั้ง องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นตำบลและเทศบาลควรจัดอบรมสัมมนา/เวทีประชาชนเพื่อการเลือกตั้ง ควรให้ประชาชนมีการชักชวนให้ไปเลือกผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง และควรจัดให้ประชาชนได้รับฟังข่าวสารทางการเมือง

ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นตำบลและเทศบาล ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายความต้องการ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนกลุ่มการเมือง และควรจัดให้ประชาชนได้รับฟังข่าวสารทางการเมือง

ด้านการแสดงความคิดเห็น องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นตำบลและเทศบาล ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมที่จะควบคุม ตรวจสอบ แก้ไขปัญหา ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมการสนทนาเรื่องการเมืองประชาชน และควรแสดงความคิดเห็น การพูด/การเขียน/วิพากษ์กลุ่มการเมือง และควรร่วมตัดสินใจใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อประชาชน

ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นตำบลและเทศบาล ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นทางการเมือง ควรให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์และสนองความต้องการมากยิ่งขึ้น

ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นตำบลและเทศบาล ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อแสดงออกความต้องการด้านน้ำ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อการแสดงออกด้านความต้องการความปลอดภัยในร่างกายและทรัพย์สิน และควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อแสดงความต้องการจะได้รับความสำเร็จในชีวิต

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

๑) ควรมีการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนเชิงคุณภาพ อันมาจากความต้องการที่แท้จริงของประชาชน

๒) การศึกษาวิจัยปัจจัยอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ต่อการปกครองท้องถิ่นองค์กร เช่น เพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ การรับรู้ข่าวสารความรู้ ความเข้าใจในการเมืองปกครองท้องถิ่น เป็นต้น

๓) ควรใช้กลุ่มตัวอย่างจากประชาชนกลุ่มอื่น ๆ เพื่อให้มีความหลากหลายของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจะสามารถแสดงผลการศึกษาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

๔) ควรมีการศึกษาเป็นระยะ ๆ เพื่อให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงทางปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

๑) หนังสือทั่วไป

- กุลจันทร์ ปรียากร. **ทฤษฎีแนวคิดและกลยุทธ์เกี่ยวกับการพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๓๕.
- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. **การระดมประชาชนเพื่อพัฒนาชนบท**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๗.
- เชาน์วัส เสนพงศ์. **การเมืองการปกครองของไทย**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๗.
- ทวีทอง หงส์วิวัฒน์. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภณการพิมพ์, ๒๕๔๗.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศน์. **กลวิธีแนวทางวิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชน**. กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภณการพิมพ์, ๒๕๔๗.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. **การกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร : ธรรมดาเพรส บจก, ๒๕๔๕.
- ไพรัตน์ เดชะรินทร์. **นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาปัจจุบันในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๒๗.
- บุญชม ศรีสะอาด. **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๕.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. **การบริหารการในส่วนภูมิภาค**. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด อรุณการพิมพ์, ๒๕๔๕.
- ยูวัฒน์ วุฒิเมธี. **หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท**. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด นิติบุคคลไทยอนุเคราะห์ไทย, ๒๕๔๖.
- ศุภสวัสดิ์ ชัชวาล. **การปกครองท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมของประชาชน**. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๕.
- เสถียร เหลืองอร่าม. **มนุษย์สัมพันธ์ในองค์การ**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๖.
- สากล สถิตวิทยานันท์. **ภูมิศาสตร์ชนบท**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๒.

สัมพันธ์ เศษะอริก. **ไผ่ผืนเพื่อหมู่บ้าน**. กรุงเทพมหานคร : เอ็ดดิสัน, ๒๕๓๑.

อकिन รพีพัฒน์. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์การ โสภณการพิมพ์, ๒๕๔๗.

_____. **มนุษยวิทยาตั้งคมกับการพัฒนาชนบท ในบทบาทของวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์กับการพัฒนาชนบท**. ขอนแก่น : ขอนแก่นการพิมพ์, ๒๕๓๒.

อนก เหล่าธรรมทัศน์. **ตองนครประชาธิปไตย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๓๘.

อาภรณ์พันธ์ จันทร์สว่าง. **คำบรรยายลักษณะวิชาทฤษฎีและการพัฒนาชุมชน**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๒.

๒) วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

กัลยาสุดา บัวแก้ว. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด”.

สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

กรรณิกา ชมดี. “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ : ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการสารภี ตำบลท่าช้าง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี”. **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๔.

โกมินทร์ กุลเวชกิจ. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคูฝักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด”. **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๔๕.

ก้องเกียรติ มณฑาพันธุ์. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลบางศรีเมือง จังหวัดนนทบุรี”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๖.

ไชยพร ดัชนีจิตานนท์. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล : การศึกษาเทศบาลนครเชียงใหม่”. **ปริญญาวิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๓๖.

ตะติยาวัฒน์ สุวรรณศรี. “บทบาทของคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : ศึกษากรณีอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา”. **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, ๒๕๔๗.

- นิตยา สุเพ็ชร. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร : กรณีศึกษา สถานศึกษาระดับประถมศึกษา อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร”. **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, ๒๕๔๗.
- พิบูลย์ ไชยคุณ. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแควระบบ-สี่ัค : ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการปรับปรุงป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแควระบบสี่ัค (๑),(๒)”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๕.
- วิฑูร จำเจริญ. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของข้าราชการครอบครัวกองบินที่ ๔๑ กองบินที่ ๓ กองบัญชาการยุทธทางอากาศ”. **การค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๗.
- สุจินต์ ดาววีระกุล. “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน : กรณีศึกษาเฉพาะหมู่บ้านชนะเลิศ การประกวดดีเด่นระดับจังหวัด ประจำปี ๒๕๓๕”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๕.
- สุพินดา เกิดมาลี. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร”. **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, ๒๕๔๗.
- สุพจน์ พิสุทธิวงศ์. “การศึกษาการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหายาบ้าของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดนครปฐม”. **วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๓๘.
- แสงเดือน จิตรแสง. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมือง อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด”. **ดุษฎีนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคามราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

๓) เอกสารที่ยังไม่ตีพิมพ์

- อำเภอเมืองศรีสะเกษ. “แผนการพัฒนาอำเภอเมืองศรีสะเกษ”. ศรีสะเกษ : อำเภอเมืองศรีสะเกษ, ๒๕๕๒, (อัดสำเนา)

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

มหามกุฏราชวิทยาลัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

๑) รองศาสตราจารย์จำเริญ ชุ่นแก้ว

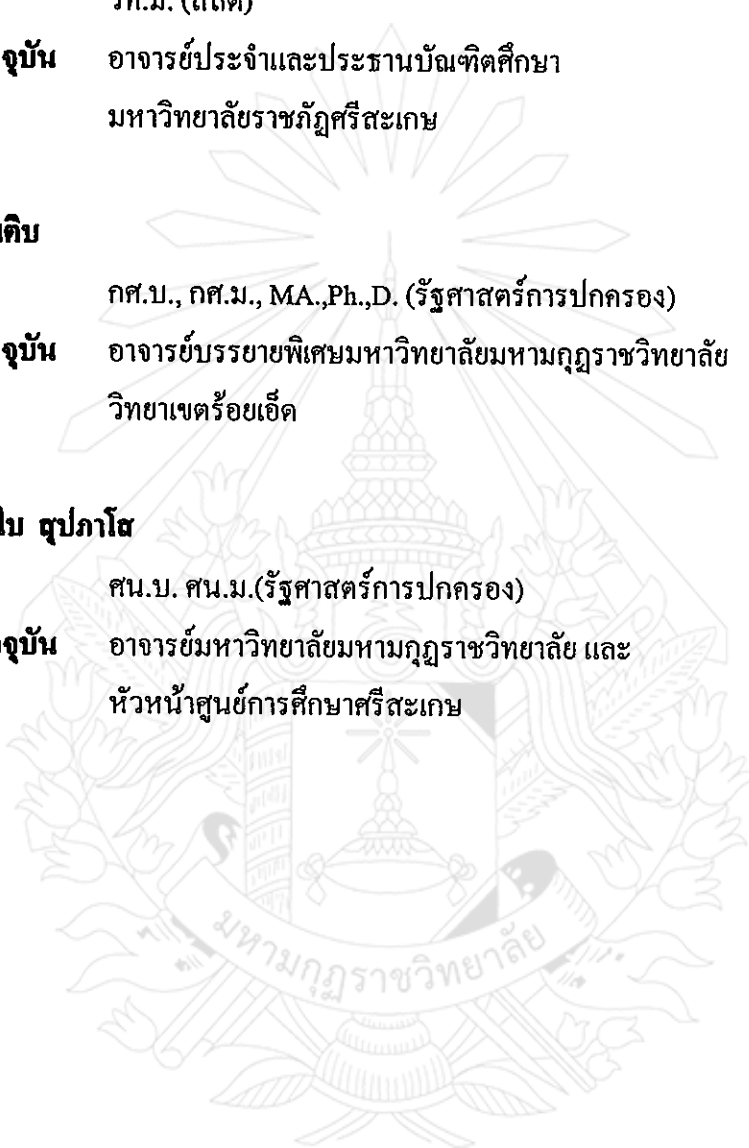
การศึกษา วท.ม. (สถิติ)
ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำและประธานบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

๒) ดร. ประจัญ จันเคิบ

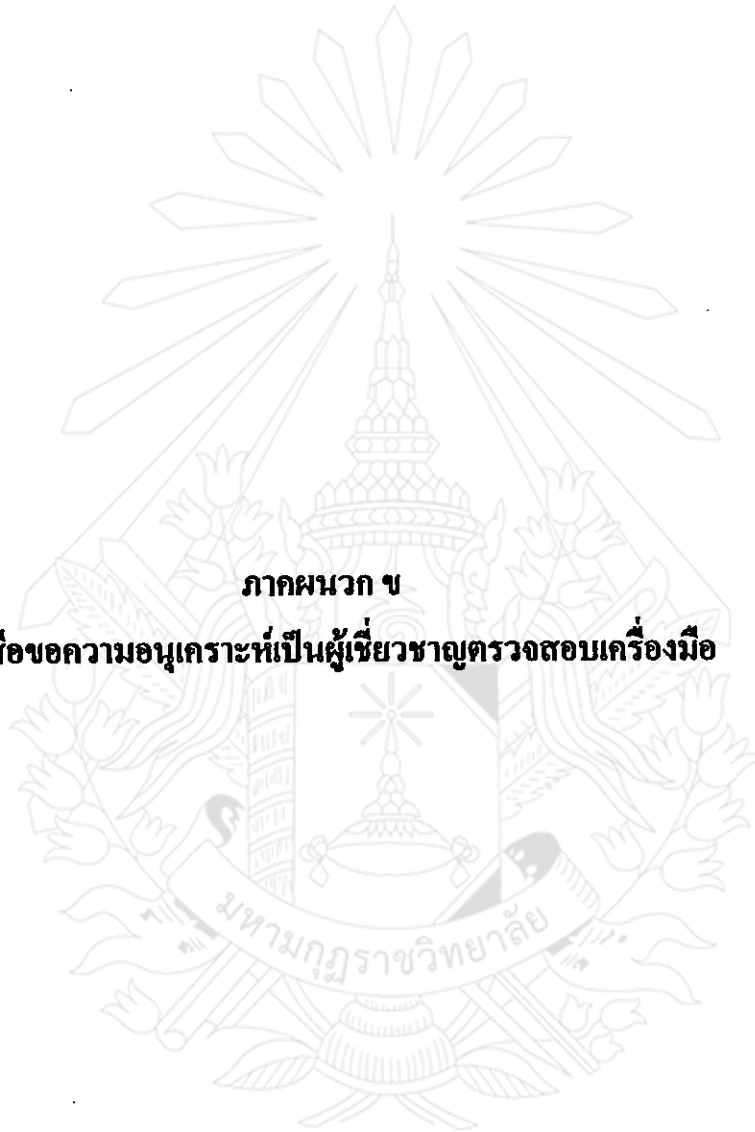
การศึกษา กศ.บ., กศ.ม., MA.,Ph.D. (รัฐศาสตร์การปกครอง)
ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์บรรยายพิเศษมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด

๓) พระครูปลัดทองใบ ตูปภาโส

การศึกษา ศน.บ. ศน.ม.(รัฐศาสตร์การปกครอง)
ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และ
หัวหน้าศูนย์การศึกษาศรีสะเกษ

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ศธ 6015/ว 106

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลียยมือง
ตำบลคงสถาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

12 พฤษภาคม 2553

เรื่อง ขอลาอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

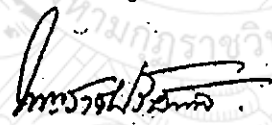
เจริญพร รองศาสตราจารย์ลีลา วิญ อุบลแก้ว

ด้วย นายสุริโย ศรีรักษา นักศึกษาศาขาวิชารัฐศาสตรการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์จากท่านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

ขอเจริญพร

(พระราชปรีดิวิมล)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

ศูนย์การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

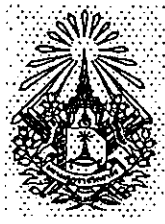
โทร. 0-4351-8364, 0-4351-6076

โทรสาร. 0-4351-4618

[http:// www.rec.mbu.ac.th](http://www.rec.mbu.ac.th)

1 ทน
2 อเล็กซ์ โสภางค์เสนา
อ.วิ
15 พ.ค. 53

ศษ 6015/ว 106

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลี้ยวเมือง
ตำบลคงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

12 พฤษภาคม 2553

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร ดร. ประดิษฐ์ ใจบุญเต็ม

ด้วย นายสุริโย ศรีรักษา นักศึกษาศาขาวิชารัฐศาสตรการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์จากท่านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมมาเพื่อ โปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคง ได้รับความอนุเคราะห์ จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

ขอเจริญพร

(พระราชปรีชิตวิมล)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ศูนย์การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. 0-4351-8364,0-4351-6076

โทรสาร. 0-4351-4618

[http:// www.rec.mbu.ac.th](http://www.rec.mbu.ac.th)

ศธ 6015/ว 106

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลี้ยวเมือง
ตำบลคงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

12 พฤษภาคม 2553

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร พระครูปลัดทองอิน สุปภาโส

ด้วย นายสุริโย ศรีรักษา นักศึกษาศาखाวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์จากท่านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

ขอเจริญพร

(พระราชปริยัติวิมล)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ศูนย์การศึกษานันท์วิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. 0-4351-8364,0-4351-6076

โทรสาร. 0-4351-4618

[http:// www.rec.mbu.ac.th](http://www.rec.mbu.ac.th)

- รับทราบ
- ยินดีให้ความร่วมมือ
พระครูปลัดทองอิน สุปภาโส
(พระครูปลัดทองอิน สุปภาโส)

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ศธ 6015/ว 107

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเตียงเมือง
ตำบลคงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

12 พฤษภาคม 2553

เรื่อง ขอลความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

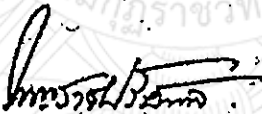
เจริญพร นายอำเภอเมืองศรีสะเกษ

ด้วย นายสุริโย ศรีรักษา นักศึกษาศาสาวิชารัฐศาสตรการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาคามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอลความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา ได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วน วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะมาติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมมาเพื่อ โปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

ขอเจริญพร

(พระราชปรีดีวิมล)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. 0-4351-8364,0-4351-6076

โทรสาร. 0-4351-4618

[http:// www.rec.mbu.ac.th](http://www.rec.mbu.ac.th)

17/5/53

ภาคผนวก ง

แบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ

.....

แบบสอบถามนี้ทำขึ้นเพื่อประกอบการทำสารนิพนธ์ระดับปริญญาโท สาขารัฐศาสตร์การปกครองศูนย์การศึกษานันท์นิสิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ของ นายสุริโย ศรีรักษา ผู้วิจัยของความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามทุกข้อ ข้อมูลที่ท่านตอบจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อตัวท่าน แต่จะมีประโยชน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการเลือกตั้ง การมีกลุ่มการเมือง การแสดงความคิดเห็น การรวมกลุ่มผลประโยชน์ และการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ ของประชาชนซึ่งมีผลต่อกระบวนการเลือกตั้ง คำตอบทุกคำตอบถือเป็นความลับและจะไม่นำมาแปลผลเป็นรายบุคคลจะนำเสนอในรูปกลุ่มบุคคลเท่านั้น โปรดตอบแบบสอบถามทุกส่วนและทุกข้อความตามความเป็นจริง

แบบสอบถามแบ่งเป็น ๓ ตอน

ตอนที่ ๑ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ การมีส่วนร่วมของประชาชนทางการเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ

ดังนี้

๑. การเลือกตั้ง
๒. การมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง
๓. การแสดงความคิดเห็น
๔. การรวมกลุ่มผลประโยชน์
๕. การแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ

ตอนที่ ๓ ความเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ

โปรดแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการแก้ไข ปรับปรุง หรืออื่น ๆ

ขอขอบพระคุณทุกท่านในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

สุริโย ศรีรักษา

ผู้วิจัย

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน
อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ

คำแนะนำ โปรดกาเครื่องหมาย (/) หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง () ให้ตรงกับความเป็นจริง

๑. เพศ		สำหรับผู้วิจัย
()	ชาย	()
()	หญิง	()
๒. อายุ		
()	๑๘-๒๕ ปี	()
()	๓๐-๔๕ ปี	()
()	๕๐ ขึ้นไป	()
๓. ระดับการศึกษา		
()	ระดับประถมศึกษา	()
()	ระดับมัธยมศึกษาหรือต่ำกว่าปริญญาตรี	()
()	ระดับปริญญาตรี	()
()	ระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า	()
๔. อาชีพ		
()	เกษตรกร/รับจ้าง	()
()	ค้าขาย/ธุรกิจ	()
()	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	()

ตอนที่ ๒ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ในช่องคำตอบทางขวามือของแต่ละข้อเพียงอย่างเดียวที่ท่านมีส่วน
 ร่วมทางการเมืองในท้องถิ่นของท่านที่ผ่านมา

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
		๕	๔	๓	๒	๑	
๑. ด้านการเลือกตั้ง							
๑	ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงให้แก่ ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกและสมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบลหรือนายก และสมาชิกสภาเทศบาล						๑ = ()
๒	ในการเลือกตั้งนายกและสมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบลหรือนายก และสมาชิกสภาเทศบาล ท่านได้ แนะนำให้บุคคลอื่นไปลงคะแนน เสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งกลุ่ม การเมืองผู้สมัครอิสระ เป็นต้น						๒ = ()
๓	ในการเลือกตั้งนายกและสมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบลหรือนายก และสมาชิกสภาเทศบาลท่านได้ ชักชวน หรือ โน้มน้าวให้บุคคลอื่นไป ลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครเลือกตั้ง						๓ = ()
๔	ในการเลือกตั้งนายกและสมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบลหรือนายก และสมาชิกสภาเทศบาลที่ผ่านๆ ท่าน ได้ไปฟังการปราศรัยหาเสียงของ ผู้สมัคร						๔ = ()

๕	ในการเลือกนายกและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือนายกและสมาชิกสภาเทศบาลที่ผ่าน ๆ มาท่านได้ไปช่วยรณรงค์หาเสียงให้ผู้สมัคร						๕ = ()
๒. ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง							
๖	ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มการเมืองท้องถิ่นในช่วงรณรงค์หาเสียงและการเลือก						๖ = ()
๗	ได้เข้าร่วมหาเสียงให้กลุ่มการเมืองท้องถิ่นโดยการติดป้ายหาเสียง						๗ = ()
๘	ได้แสดงความคิดเห็นในการกำหนดนโยบายให้กลุ่มการเมืองท้องถิ่นเพื่อนำไปพัฒนาหมู่บ้านของท่าน						๘ = ()
๙	ได้เสนอทางในการแก้ไขปัญหาในหมู่บ้านของท่านต่อกลุ่มการเมืองท้องถิ่น						๙ = ()
๑๐	ได้ติดตามการทำงานเพื่อพัฒนาบ้านเมืองของกลุ่มการเมืองท้องถิ่น						๑๐ = ()
๓. ด้านการแสดงความคิดเห็น							
๑๑	ได้พูดคุยเรื่องเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลหรือเทศบาลในครอบครัว เพื่อนบ้าน เพื่อร่วมงาน						๑๑ = ()
๑๒	ได้พูดคุยเรื่องเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับบุคคลอื่นที่อยู่ต่างถิ่น เช่น ต่างตำบล ต่างอำเภอ ต่างจังหวัด						๑๒ = ()
๑๓	ได้เขียนจดหมาย ถึงบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ วารสาร ๆ เพื่อร้องเรียนหรือเสนอแนะในเรื่องเกี่ยวกับการบริหารงานต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในตำบล						๑๓ = ()

๑๔	ได้เขียนบทความ เกี่ยวกับองค์การบริหารงานส่วนท้องถิ่น ไปลงหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นหรือหนังสือพิมพ์ส่วนกลาง						๑๔ = ()
๑๕	ได้เสนอ ปัญหา ร้องเรียน หรือให้ข้อเสนอแนะด้วยวาจาเสนอต่อองค์การบริหารงานส่วนท้องถิ่นและคณะกรรมการเมืองท้องถิ่นเกี่ยวกับปัญหาในองค์กร						๑๕ = ()
๑๖	ได้เสนอปัญหา ร้องเรียน หรือให้ข้อเสนอแนะโดยวิธีการเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรเสนอต่อองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและคณะกรรมการเมืองท้องถิ่นเกี่ยวกับปัญหาในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาล						๑๖ = ()
๑๗	ได้เสนอแนะนายกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้ท้องถิ่น						๑๗ = ()
๔. ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์							
๑๘	ได้ติดตามข่าวที่เกี่ยวกับการบริหารการให้บริการ ประกาศต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การจัดประชุม ประชาคม นโยบายการบริหารงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น						๑๘ = ()
๑๙	ได้ก่อตั้งกลุ่มหรือร่วมมือกับกลุ่มต่างๆ ที่มีอยู่แล้ว เพื่อมีบทบาทเกี่ยวกับกิจกรรมสาธารณะ						๑๙ = ()

๒๐	ได้ก่อตั้งกลุ่มหรือร่วมมือกับกลุ่มๆ ที่มีอยู่แล้ว เพื่อติดต่อกับทางราชการในเรื่องของปัญหาสังคม						๒๐ = ()
๒๑	ได้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพกลุ่มต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน						๒๑ = ()
๒๒	ได้เข้าร่วมโครงการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษและไร่นาสวนผสม						๒๒ = ()
๒๓	ได้เข้าร่วมโครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ คุณภาพดีสู่ตลาดโลก						๒๓ = ()
๒๔	ได้เข้าร่วมโครงการขนมแปรรูป						๒๔ = ()
๒๕	ได้เข้าร่วมโครงการอบรมต้นกล้าอาชีพ						๒๕ = ()
๒๖	ได้เข้าร่วมโครงการไทยสามัคคี ไทยเข้มแข็ง						๒๖ = ()
๒๗	ได้เข้าร่วมกลุ่มสมาคมแม่บ้าน						๒๗ = ()
๒๘	ได้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการมีงานทำ						๒๘ = ()
๒๙	ได้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการมีงานทำหมักจุลินทรีย์						๒๙ = ()
๓๐	ได้เข้าร่วมโครงการปลูกผักปลอดสารพิษ						๓๐ = ()
๓๑	ได้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมความเข้มแข็งในชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบล						๓๑ = ()
๓๒	ได้ร่วมร่วมโครงการจัดการศึกษาสามารถตอบสนองและสอดคล้องกับการดำรงชีวิตของชุมชน						๓๒ = ()

๓๓	ได้เข้าร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำและร่วมติดตาม ประเมินผล การปฏิบัติงาน						๓๓ = ()
๕.ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่างๆ							
๓๔	เคยร่วมลงชื่อเข้ากลุ่มในการเสนอโครงการต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีในหมู่บ้าน						๓๔ = ()
๓๕	เคยร่วมลงชื่อร้องเรียนการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลในด้านต่าง ๆ						๓๕ = ()
๓๖	เคยร่วมลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาเทศบาล ที่มีควรดำรงตำแหน่งต่อไป						๓๖ = ()
๓๗	เคยร่วมลงคะแนนเสียงเห็นว่านายกและสมาชิกไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป						๓๗ = ()
๓๘	เคยมีส่วนร่วมในการแสดงออกซึ่งความต้องการเรื่องอื่น ๆ (นอกเหนือจากข้อ ๑-๔)						๓๘ = ()

**ตอนที่ ๓ ความเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน อำเภอ
เมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ**

โปรดแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการแก้ไข ปรับปรุง หรืออื่น ๆ

๑. ด้านการเลือกตั้ง

.....
.....
.....

๒. ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง

.....
.....
.....

๓. ด้านการแสดงความคิดเห็น

.....
.....
.....

๔. ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์

.....
.....
.....

๕. ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่างๆ

.....
.....
.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

สุริโย ศรีรักษา

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ง
ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

**ผลการหาคำดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเพื่องานวิจัย
เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองศรีสะเกษ
จังหวัดศรีสะเกษ**

.....
ตอนที่ ๑ ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมือง
ศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ

ตอนที่ ๒ ไปรอ่านข้อความอย่างละเอียดพิจารณาว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนทาง
การเมืองในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่กำหนดให้
ตรงกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของท่านว่าอยู่ในระดับใด ใน ๕ ระดับ ได้แก่

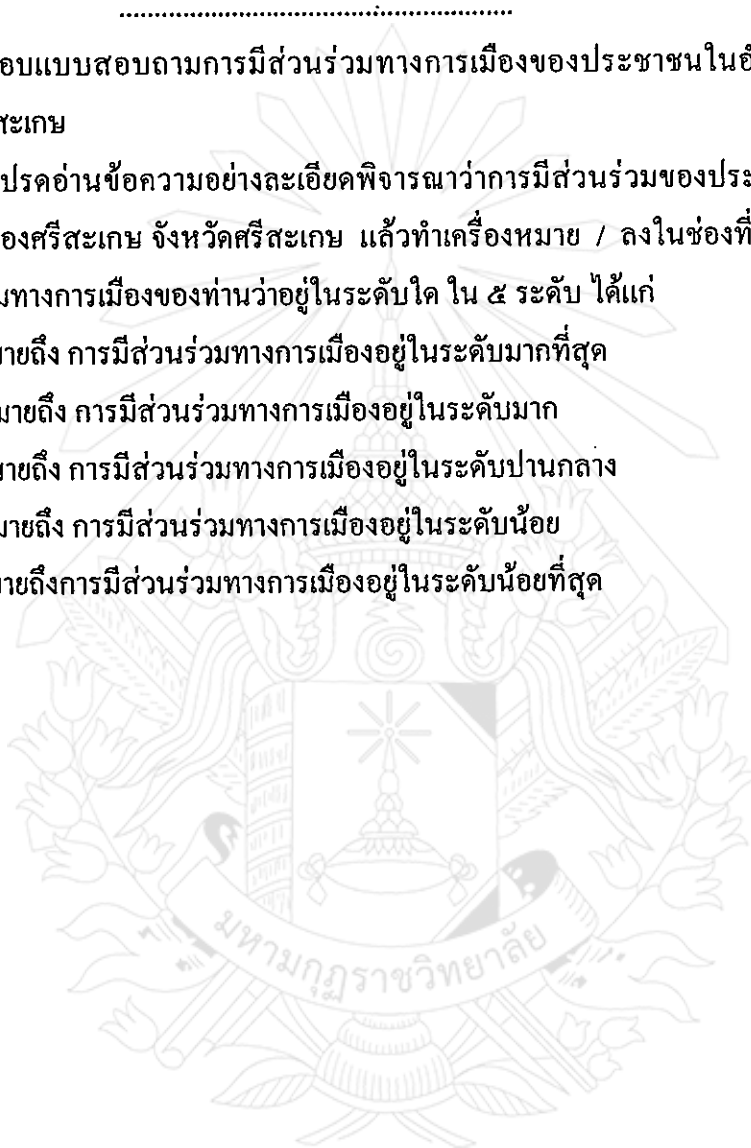
ระดับ ๕ หมายถึง การมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ ๔ หมายถึง การมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก

ระดับ ๓ หมายถึง การมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ ๒ หมายถึง การมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับน้อย

ระดับ ๑ หมายถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับน้อยที่สุด

คะแนนความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	การมีส่วนร่วม	คะแนนความ ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ค่า ICO	สรุป ผล
		๑	๒	๓		
๑. ด้านการเลือกตั้ง		+๑	+๑	+๑		
๑	ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือนายกและสมาชิกสภาเทศบาล	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๒	ในการเลือกตั้งนายกและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือนายกและสมาชิกสภาเทศบาล ท่านได้แนะนำให้บุคคลอื่นไปลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งกลุ่มการเมืองผู้สมัครอิสระ เป็นต้น	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๓	ในการเลือกตั้งนายกและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือนายกและสมาชิกสภาเทศบาลท่านได้ชักชวน หรือ โน้มน้าวให้บุคคลอื่นไปลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครเลือกตั้ง	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๔	ในการเลือกตั้งนายกและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือนายกและสมาชิกสภาเทศบาลที่ท่านทำได้ไปฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัคร	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๕	ในการเลือกนายกและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือนายกและสมาชิกสภาเทศบาลที่ท่านทำได้ไปช่วยรณรงค์หาเสียงให้ผู้สมัคร	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๒. ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง						
๖	ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มการเมืองท้องถิ่นในช่วงรณรงค์หาเสียงและการเลือก	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๗	ได้เข้าร่วมหาเสียงให้กลุ่มการเมืองท้องถิ่นโดยการคิดป้ายหาเสียง	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๘	ได้แสดงความคิดเห็นในการกำหนดนโยบายให้กลุ่มการเมืองท้องถิ่นเพื่อนำไปพัฒนาหมู่บ้านของท่าน	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้

๕	ได้เสนอทางในการแก้ไขปัญหาในหมู่บ้านของท่าน ต่อกลุ่มการเมืองท้องถิ่น	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๐	ได้ติดตามการทำงานเพื่อพัฒนาบ้านเมืองของกลุ่ม การเมืองท้องถิ่น	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๓. ด้านการแสดงความคิดเห็น						
๑๑	ได้พูดคุยเรื่องเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลหรือเทศบาลในครอบครัว เพื่อนบ้าน เพื่อ ร่วมงาน	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๒	ได้พูดคุยเรื่องเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กับบุคคลอื่นที่อยู่ต่างถิ่น เช่น ต่างตำบล ต่างอำเภอ ต่างจังหวัด	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๓	ได้เขียนจดหมาย ถึงบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ วารสาร ฯ เพื่อร้องเรียนหรือเสนอแนะในเรื่อง เกี่ยวกับการบริหารงานต่าง ๆ ขององค์การบริหาร ส่วนท้องถิ่นในตำบล	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๔	ได้เขียนบทความ เกี่ยวกับองค์การบริหารงานส่วน ท้องถิ่น ไปลงหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นหรือหนังสือพิมพ์ ส่วนกลาง	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๕	ได้เสนอ ปัญหา ร้องเรียน หรือให้ข้อเสนอแนะด้วย วาจาเสนอต่อองค์การบริหารงานส่วนท้องถิ่น และกลุ่มการเมืองท้องถิ่นเกี่ยวกับปัญหาใน อบต. หรือ ทต.และทม.	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๖	ได้เสนอปัญหา ร้องเรียน หรือให้ข้อเสนอแนะโดย วิธีการเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรเสนอต่อองค์การ บริหารส่วนท้องถิ่นและกลุ่มการเมืองท้องถิ่น เกี่ยวกับปัญหาในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล หรือเทศบาล	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๗	ได้เสนอแนะนำนายกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้ท้องถิ่น	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้

๔.ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์						
๑๘	ได้ติดตามข่าวที่เกี่ยวกับการบริหาร การให้ บริการ ประกาศต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การจัดประชุม ประชาคม นโยบายการบริหาร งานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๙	ได้ก่อตั้งกลุ่มหรือร่วมมือกับกลุ่มต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้ว เพื่อมีบทบาทเกี่ยวกับกิจกรรมสาธารณะ	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๐	ได้ก่อตั้งกลุ่มหรือร่วมมือกับกลุ่มๆ ที่มีอยู่แล้ว เพื่อ ติดต่อกับทางราชการในเรื่องของปัญหาสังคม	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๑	ได้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพกลุ่มต่าง ๆ เพื่อ แก้ไขปัญหาความยากจน	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๒	ได้เข้าร่วม โครงการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ และไร่นาสวนผสม	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๓	ได้เข้าร่วมโครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอม มะลิอินทรีย์ คุณภาพดีสู่ตลาดโลก	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๔	ได้เข้าร่วมโครงการขนมแปรรูป	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๔	ได้เข้าร่วมโครงการขนมแปรรูป	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๕	ได้เข้าร่วมโครงการอบรมต้นกล้าอาชีพ	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๖	ได้เข้าร่วมโครงการไทยสามัคคี ไทยเข้มแข็ง	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๗	ได้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการมีงานทำ	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๘	ได้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการมีงานทำ	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๙	ได้เข้าร่วม โครงการส่งเสริมการมีงานทำหมักจุล อินทรีย์	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๓๐	ได้เข้าร่วมโครงการปลูกผักปลอดสารพิษ	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๓๑	ได้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมความความเข้มแข็งใน ชุมชนองค์กรบริหารส่วนตำบล	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๓๒	ได้ร่วมร่วม โครงการจัดการศึกษาสามารถ ตอบสนองและสอดคล้อง กับการดำรงชีวิตของ ชุมชน	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้

๓๓	ได้เข้าร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ตั้งแต่ร่วมคิดร่วมวางแผน ร่วมทำและร่วมติดตามประเมินผล การปฏิบัติงาน	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๕. ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ						
๓๔	เคยร่วมลงชื่อเข้ากลุ่มในการเสนอ โครงการต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีในหมู่บ้าน	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๓๕	เคยร่วมลงชื่อเข้ากลุ่มในการเสนอ โครงการต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีในหมู่บ้าน	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๓๖	เคยร่วมลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาเทศบาล ที่มีควรดำรงตำแหน่งต่อไป	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๓๗	เคยร่วมลงคะแนนเสียงเห็นว่านายกและสมาชิกไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๓๘	เคยมีส่วนร่วมในการแสดงออกซึ่งความต้องการเรื่องอื่นๆ (นอกเหนือจากข้อ 1-4)	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐	ใช้ได้

ภาคผนวก ง
ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability Analysis) ของแบบสอบถาม

แสดงค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
๑	.๘๕	๑๓	.๐๖	๒๕	.๘๐
๒	.๕๓	๑๔	.๕๓	๒๖	.๘๑
๓	.๕๔	๑๕	.๘๖	๒๗	.๕๘
๔	.๔๖	๑๖	.๘๘	๒๘	.๔๘
๕	.๐๕	๑๗	.๗๖	๒๙	.๕๕
๖	.๑๖	๑๘	.๐๕	๓๐	.๕๒
๗	.๗๒	๑๙	.๕๕	๓๑	.๘๐
๘	.๓๐	๒๐	.๕๔	๓๒	.๕๐
๙	.๐๖	๒๑	.๓๔	๓๓	.๕๕
๑๐	.๓๗	๒๒	.๔๓	๓๔	.๖๒
๑๑	.๕๕	๒๓	.๐๓	๓๕	.๒๘
๑๒	.๓๕	๒๔	.๗๓	๓๖	.๐๕

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (t_{th}) = ๐.๕๒

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อนามสกุล : นายสุริโย ศรีรักษา
วัน / เดือน / ปีเกิด : ๕ ตุลาคม ๒๔๕๑
ที่อยู่ปัจจุบัน : ๓๕๖ หมู่ที่ ๘ บ้านวสนานิเวศน์ ตำบลหญ้าปล้อง
อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ๓๓๐๐๐

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๒๘ : ก.บ. ทรุศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัยครุสุรินทร์

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. ๒๕๒๒ : ข้าราชการ ตำแหน่งครู ๑ โรงเรียนบ้านจาน
อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ

พ.ศ. ๒๕๕๐ : ครูชำนาญการพิเศษ (คศ. ๓ ระดับ ๘) โรงเรียนบ้านหนองคำ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑

